

ЭЛ ОРАСИДА ҚАДР ТОПДИМ

Оиламиз меҳмони

- Меҳнатларингиз эвазига нима топдингиз?

сон иккинчи йили фуқаролар йиғинига раис этиб сайландим. Бу ерда уч йил ишладим. Оила, турмуш муаммоларини ҳал этиб одамлар орасида юришининг ёмон томонини кўрмадим бироқ, ерга, тупроққа бўлган ишқим мени яна далага етаклади. Кўриб турганингиздай жавлон уриб юрибман...

- Уйини супириб-сидириб, ош-овқатини вақтида тайёрлайдиган аёлни орзу қилмаган эркак бўлмаса керак. Тонг отмай далага кетиб, кун ботганда ҳориб-чарчаб қайтадиган аёлнинг умр йўлдошига ҳар доим қўйин менимча...

- Аслида менинг устозим ҳам, таянчим ҳам турмуш ўртоғим Эшпўлат ака бўлади. Узлари Қишлоқ хўжалиги институтида дарс берадилар, тупроқшунос олим. Тупроқни боласидай сўядиган, ер билан одамдай суҳбатлашадиган инсон. Бу ҳам бўлса менинг ютуғим, бахтим деб ўйлайман. Бир ўғил икки қизимиз бор. Улар ўйли-жойли бўлиб, ўзларидан тинчиб кетишган. Худода шўр 8 нафар набирам бор. Болаларим ёш пайтида тунда ухлаганим кам бўлган. Даладан кеч қайтардим. Кир ювиб нон ёпардим, чироқ ёқиб ҳовли супурардим. Нонуштани тайёрлаб қўйиб далага кетардим. Эркак киши ёндошмаса, эш бўлмаса, бир аёлнинг ҳаракати беиз, бесамар кетиши аниқ.

- "Омад-97" да неча киши меҳнат қиладди, уларга қандай шароитлар яратилган?

- Кўриб турганингиз мана шу шинам-ёруғ хоналар, қишқик, ёзги ошхоналар эрта баҳорда таъмирдан чиққан, табиий газ, ичимлик суви билан таъминланган. Сабзавотларнинг ҳаммаси ўзимизда етиштирилади. Қора қозонимиз беминнат қайнаб ту-

рибди. Хўжалигимизда 100 гектар ер, 65 нафар ишчи бор. Ажратилган ернинг 35 гектари уруғлик бугдой, 35 гектари уруғлик пахта, қолгани сабзавот экинларига мўлжалланган. Ёввойи ўт билан қопланиб ётган анчагина ерни ўзлаштириб иссиқхона қилганмиз. Гоҳида қишда ҳам халқимиз дастурхонига ярашқили нёзматларни етказиб беришдек савобли ишга қўл урганимдан гурурланиб кетаман. Буларнинг ҳаммасига ўз меҳнатим билан эришдим, десам муболага қилган бўламан. Биз фермер хўжалиқларига вилоят, туман хокимлиги томонидан катта эътибор қаратилди. Жуда узок масофадан табиий газ келтирилди. Тоза ичимлик суви билан таъминландик. Хукуматимиз томонидан эртапишар пахта навлари яратилиши, пахтачиликка замонавий техниканинг кириб келиши биз фермерлар ишининг ривожини оширди. Мулкдорга айланиб ёмон бўлмадик. Айниқса бу йилги йиғим-терим мавсуми бошқача бўлди. Вилоят ҳокими ташаббуси билан "Отряд" усули қўлланилди. "Отряд" бошлиқларининг биз билан елкама-елка туриб меҳнат қилиши, фермер хўжалиги раҳбарларининг жонига оро кирди. Ҳашар йўли билан иш унуми ўсганлиги боис белги-ланган режани атиги 14 кунда бажардик. Давлатга бир гектар ердан 34 центнердан пахта ҳосили топширилди. Ғалла режаси ҳам шундай барвақт бажарилди. Ҳозир оғиримизда 32 тонна ғалламиз бор. Бу хўжалик ишчиларининг нони бутун дегани. Чунки уларга меҳнатига, оиласига қараб бугдой бўлиб берилди.

- Узбек элидек хайр-эҳсонли халқ топилмаса керак. Ишчиларингиз билан суҳбатлашганимизда сиз тўғрисида ҳам яхши гаплар айтишди...

- Яхши одам қилган савобли ишини унутмади. Қўл билан берганга қуш тўярмади. Ҳар бандани Оллоҳнинг ўзи қўлласин. Майли сўрадингиз, миннат эмас, суҳбат учун баъзиларини гапириб берай. Бундан 3-4 йил аввал шу ерда чиройли қилиб хайрия тўйи ўтказиб бердик. Икки ёшга никоҳ тўйи, бир нечта болақайларга хатна тўйи ўтказиб берилди. Ўтган йилги даромадимиздан кам таъминланган иккита оилага соғин сигир берилди. Ҳар ҳайит байрамларида хўжалик ишчиларининг хонадонига совға-саломлар улашиб чиқамиз. Тумандаги Сил касалликлари диспансерига, вилоят онкология ҳамда шаҳардаги болалар шифохонасига хомийлик қиламан. Уларни имкони борича сабзавотлар билан таъминлаб тураман. Саховатпешалик, меҳнатдан толмаслик менга онамдан ўтган бўлса керак. Ҳар йили эрта баҳорда дошқозонларда сумалак пиширамиз. Қўй сўйиб, эҳсон қилиб, маҳалла ахлига сумалак улашиб чиқамиз. Кимгадир фойдам тегаётганлигини кўриб кўнглим фахрга тўлади, ҳар бир кунимдан қониқиб яшайман.

- Суҳбатингиз учун раҳмат. Суҳбатдош МУНАВВАРА

Андижон вилояти Андижон туманидаги "Омад-97" фермер хўжалиги раҳбари Омадхон Ҳамидова билан суҳбат

- Омадхон опа, фермер хўжалигининг номини "Омад-97" деб аташингизда бирор рамзий маъно борми?

- Бобомдан мерос бўлиб қолган исмининг ўзи Омадхон. Фермер хўжалиги 1997 йилда ўз фаолиятини бошлагани учун "Омад-97" деб қўя қолдик. Ҳар бир инсонга қадрли, керакли бўлган бахт, омад иборалари тилга кўчганда бошқача жаранглайди-да.

- Меҳнати оғирлиги, машаққатининг мўллиги учун бўлса керак, ота-боболари-

миз деҳқон ўтганлигини гурур билан тилга оламиз. Аёл бошингиз билан шундай оғир меҳнати зиммангизга олишга нима мажбур қилди?

- Эсимни таниганимдан бери даладаман. 1973 йили қишлоқ хўжалиги институтини тугаллаб Охунбобоев номли жамоа хўжалигининг учинчи бўлимига бригадир қилиб тайинландим ва ўн йил шу бригадага бошчилик қилдим. Йиллар мобайнида тажрибам ошди. Одамлар дилидагини ўқийдиган, меҳнатини қадрлайдиган бўлдим. Эл ишончини оқлаганим боис, сак-

ҚАДРЛИ МУШТАРИЙЛАР!

Дилкаш ва беминнат суҳбатдошингиз—«ОИЛА ВА ЖАМИЯТ» газетасига 2008 йил учун обуна бўлишни унутмадингизми?

- Обуна индекси: жисмоний шахслар учун—176.
- Корхона ва ташкилотлар учун—177.

Носир ота Эргашев Навоий вилояти Хатирчи туманининг 18-ўрта мактабида 35 йил ўқитувчилик қилиб, эл ҳурматини қозонди. Бугунги кунда Носир ота турмуш ўртоғи Ҳосият ая билан 2 ўғил, 4 қиз ва 20 га яқин неваларининг камолини кўриб, бахтли ҳаёт кечирмоқда.

- "Оила ва жамият"нинг ҳар бир сонини оиламизда мароқ билан ўқиб борамиз ва битмас-туганмас завқ-шавқ оламиз. Тилагим — "Оила ва жамият" барча хонадонга шодлик, бахт улашверсин, дейди Носир ота Эргашев.

Сафия НАЗАРОВА

Республикамизда Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси ва республика Эндокринология илмий текшириш институти ҳамкорлигида жорий йилнинг 20 октябридан 20 ноябрга қадар “Қандли диабет—хаёт тарзи” шиори остида ойлик ўтказилмоқда.

25 октябр куни Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитасида шу мавзуда матбуот конференцияси ташкил этилди. Анжуманда “Оила ва жамият” муҳбири ҳам иштирок этиб, тадбир ташкилотчиларига қатор саволлар билан мурожаат этди.

— **Қандли диабет касаллигига қарши тадбирларга бу қадар катта эътибор бериллаётганининг сабаби нимада?**

— Кейинги йилларда қандли диабет билан касалланиш ҳоллари бутун дунёда, жумладан республикамизда ҳам кўпайиб борганлиги тезкор чоралар кўришни талаб қилмоқда, — дейди республика Эндокринология илмий-текшириш институти ди-

лаш ҳар қандай давлат тиббиётидан жуда катта маблағларни талаб қилади. Диабет оқибатида келиб чиқадиган ногиронлик эса ишчи кучининг камайиб кетиши, ногиронлар сафининг ортишига олиб келади. Оилада қандли диабет билан оғриган беморнинг бўлиши эса оила бюджетидан доимий равишда катта харажатлар қилинади деган гап. Кўриниб турибдики, қандли диабет келгусида фақат тиббий ёки ижтимоий муаммо эмас, балки ҳар қандай мамлакатда бутун давлат миқёсидаги муаммога айланиши мумкин.

— **Нима учун айнан 14 ноябр Халқаро диабет куни деб эълон қилинган?**

— Эндокринология илмий тек-

тарғибот олиб бориш катта фойда беради.

Шуниси қувонарлики, ҳали БМТнинг қандли диабетни давлат миқёсидаги муаммо деб қабул қилишга оид резолюциясидан анча олдин, яъни 2000 йилдан бошлаб республикамизда қандли диабетнинг 1-турига учраган болалар реестри юритила бошланди. Бунда касалликка учраган болалар раўйхати компьютер маълумот базасига киритилади, уларга эътибор кучайтирилади, доридармонлар ажратилади ва врач назорати оширилади. Бундай реестр юритила бошлагач, касалликка учраган болалар орасида оғир асоратлар, диабет оқибатида ўлим келиб чиқиши ҳоллари кескин камайди.

— **“Қандли диабет — хаёт тарзи” шиори остида ойлик ўтказишда қандай мақсадлар кўзланган?**

— Ушбу ойликни ўтказишдан мақсад, — дейди Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси раисининг ўринбосари **Муаллам Мир-**

лоятидаги эндокринология шифохонасида ташкил этилган “Диабет маркази” олиб бораётган ижобий ишларни ўрганиш ва тажриба алмашиш мақсадида республика семинари ўтказишни ҳам режалаштирганмиз. Шунингдек, аҳолининг турли тоифалари қандли диабет тўғрисида етарлича маълумотга эга бўлиши, диабет билан оғришга мойиллик аниқланган кишилар гуруҳига касалликнинг олдини олиш учун нималар қилиш лозимлиги, касалланган кишиларда эса даволаниш осон бўлиши, касаллик асоратлари энгил кечиши учун нималарга эътибор бериш зарурлиги ҳақидаги билимларни сингдиришга қаратилган тадбирлар ҳам режалаштирилган.

Бу эса, ўз навбатида, қандли диабет билан касалланиш камайишига, беморларда эса асоратлар кам бўлиб, улар ўз иш фаолиятларини узок вақт давомида сақлаб қолишига, табиийки умрлари узайишига, аҳолини соғломлаштиришга, келажақ авлоднинг соғлом бўлишига

тарзини ўзгартириш, ўзи билан ўзи овора бўлиб қолмасдан врач тавсияси асосида иш кўриб, фаол ҳаёт кечиришга интилишни, касалликка учраганларда эса тушқунликка тушиб ўтирмасдан қандли диабет касаллиги эмас ҳаёт тарзи эканлигини мисоллар ёрдамида тушунтиришга, ўз соғлигини ўзи асраш фалсафасини сингдиришга ҳаракат қилаямиз.

— **Матбуот конференциясида Халқаро диабет федерацияси вакили, координатор Кристиан Андричук сўзга чиқиб куйдагиларни таъкидлаб ўтди:**

— 1991 йилдан бошлаб 14 ноябрь қандли диабет куни сифатида нишонланиб келади. Бунда аҳолининг диабет касаллиги ҳақидаги билимлари ошириш, касаллик кенг тарқалиб кетишига қарши ва унинг олдини олишга қаратилган тадбирлар ўтказилади. 2006 йил декабр ойда 143 мамлакат вакиллари иштирокида БМТ томонидан қандли диабет муаммосини давлат миқёсида хал қилишга оид резолюция қабул қилинди. Мен “Қандли диабет — хаёт тарзи” шиори остида ўтказилаётган ойлик доирасида Эндокринология илмий текшириш институти ва Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси ҳамкорлигида амалга оширилаётган ишларни кўриб қувондим.

Менинг ўзим ҳам шу касалликка чалинганга 20 йилдан ортқ вақт ўтди. Кўриб турибсизки, қандли диабетни касаллик эмас, балки хаёт тарзи деб қабул қилдим ва фаол ҳаёт кечирмоқдаман. Таъкидлаш жоизки, диабет муаммосининг фақат тиббий эмас, иккисидий жиҳатлари ҳам бор. Хусусан қандли диабетни даволагандан кўра унинг олдини олиш камроқ молиявий харажат талаб қилади. Шундай экан Эндокринология илмий текшириш институти ва хотин-қизлар кўмитаси ҳамкорлиқда бошлаган ишлар мақтовга сазовордир.

Норсафар ИМОН

ҲАМКОРЛИКДА ГАП КЎП

ректори, профессор **Саид Ибрагимович Исмоилов.**

— Кўпинча касалликнинг бирламчи белгилари ҳақида етарли тушунчага эга бўлмаган кишилар “Ўтиб кетди” қабилида иш тутишиб, вақтида шифокорга мурожаат қилмайдилар. Бу эса касалликнинг ривожланиб кетиши ва оғир асоратлар келтириб чиқаришига олиб келади.

Агар касаллик ўз вақтида аниқланиб, тўғри таъхис қўйилса ва тўғри даволанса беморлар, ҳатто болалигидан касал бўлганларнинг ҳам умумий аҳволи яхшиланиб, узок умр кечиришлари мумкин. Бунтуҳан Соғлиқни Сақлаш Ташкилоти экспертларининг башоратларига кўра, агар қандли диабет билан касалланиш ҳозирги суръатларда давом этарса, 2025 йилга бориб Ер юзюзида бу касаллик билан оғриганлар сони 350 миллион кишига етати мумкин. Бу эса жуда катта рақамдир.

Қандли диабет яна шуниси билан хавфлики, агар ўз вақтида олди олинмаса ва даволанмаса, касалликнинг асоратлари ривожланиб, бемор иш қобилиятини йўқотиши, ногирон бўлиб қолиши ва энг ёмони унинг умри бир неча йилга қисқариши мумкин. Шунингдек, қандли диабетни даво-

лаш институти болалар эндокринологияси лаборатория мудири, тиббиёт фанлари доктори **Гулнора Раҳимова** бу саволга куйдагича жавоб берди:

— Маълумки, диабет касаллигининг 1-турига учраган беморларда инсулин моддасига қарамлик кучли бўлади. Инсулин етишмаса, ҳужайраларга глюкоза кириб бора олмайдди. Инсулин дорисини олимлар Бантинг ва Бест кашф қилишган. 14 ноябрь шу олимлардан бири—Бантинг тугилган кун. Диабет кунини бегилашда ана шу сана таллаб олинган.

— **Болалар орасида диабет касаллигига қарши курашда шу пайтгача нима ишлар қилинган?**

— Маълумки, болаларда диабет касаллигининг келиб чиқишига қарқув, инфекция хасталиқлар, ирсий мойиллик кабилар сабаб бўлиши мумкин. Энг ёмони бу касаллик бугунги кунда инсон умрини қисқартирувчи хасталиқлар орасида етакчи ўринлардан бирини эгаллайди. Шунинг учун диабетнинг олдини олишда қўлни қўлга бериб ҳамкорлик қилиш, одамлар эътиборини, касалликнинг келиб чиқиш сабабларига, оқибатларига кўпроқ жалб қилиш муҳим ўрин тутади. Шу маънода олиб қараганда матбуот ва оммавий ахборот воситалари орқали ҳам кенг

ГАП КЎП

маровна Зуфарова, — ойлик доирасида Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва вилоятлардаги олий ўқув орталари, коллежлар, жамоатчилик ташкилотлари, маҳалла фуқаролар йиғинлари ва ҳарбий қисмларда белгиланган режа асосида давра суҳбатлари, семинарлар, ташкил этиш, спорт маралонлари ва шоу дастурлари уюштириш, диний-маърифий ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маҳалла маслаҳатчиларининг тиббий билимларини янада оширишга мўлжалланган махсус ўқув курслари ташкил этишди. Бу борада Хотин-қизлар кўмитаси ва республика Эндокринология илмий текшириш институти ҳамкорлигида иш бошлаб юборилган. Жумладан бугунги кунгача вилоятлардаги диабет марказларида 8135 та маҳалла маслаҳатчиларининг диабет борасидаги тиббий билимлари оширилди ва марказларда диний-маърифий ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маҳалла маслаҳатчиларини ўқитиш давом эттирилмоқда.

Тадбир давомида Наманган ви-

лоятдаги маҳалла маслаҳатчиларини ўқитиш давом эттирилмоқда.

— **Касалликнинг олдини олишга қаратилган тарғибот ишларида аёлларнинг ўрни қандай?**

Хотин-қизлар кўмитаси Оналик ва болаликни муҳофаза қилиш бўлими бош мутахассиси, акушер-гинеколог **Манзура Тўйчиева:**

— Республика Эндокринология илмий текшириш институти олиб бораётган ишлар диққатга сазовор. Уларнинг биз билан ҳамкорлигида катта маъно бор. Чунки хотин-қизлар-авваламбор опа, сингил, она, турмуш ўртоғидирлар, шу билан бирга улар жамият ҳаётининг барча жабҳаларида фаол меҳнат қилаётирлар.

Биз улар орқали қандли диабет касаллигининг хавфи, унинг олдини олиш чоралари хусусида тарғибот олиб бораёпмиз. Албатта тарғибот бирор ўлчов бирлигида ўлчанмайди, унинг килограмми, метри ёки тоннаси бўлмайди. Лекин натижасини йиллар давомида сезиш, билиш мумкин.

Шу боис ҳам биз диабетга чалинишга мойиллиги бор тоифадаги кишилар орасида турмуш

— Ёш ўсмир ўз ҳолича жиноят кўчасига кириб қолмайди, — дейди Тошкент вилояти, Оҳангарон туман ички ишлар бўлими вояга етмаганлар билан ишлаш бўлими маси профилактика инспектори, катта лейтенант Ни-

ҚАТЪИЯТЛИ ЗОБИТ, ОҚИЛА БЕКА

луфар Каримхўжаева. — Унинг бу йўлга қадам қўйишида оилавий муҳит таъсири бўлади, албатта. Ноқобил оиладангина жиноятчи бола етишиб чиқиши мумкин. Оилавий низолар, уруш-жанжаллар, носоғлом турмуш тарзи бола тарбиясига салбий таъсир этиши табиий. Бундай муҳитда ўсган бола қалбиде атрофдагиларга нафрат уйғонади. Яшашдан кўнгли қолади, ҳаёти издан чиқади. Шу сабабли вояга етмаган фарзандлари бор низоли оилаларни ҳам ўз назоратимизга олганмиз. Суҳбатдошим тўққиз йилдан буён ички ишлар тизимида фаолият кўрсатади. Шунингдек оналик, бекалик ва зифасини ҳам ўрнига қўяди. Турмуш ўртоғи Хурсандбек ҳайдовчи. Камтар, меҳнатқаш, самимий йигит. Му-

хими уни тушуниб, қадрлайди. Отабек ва Хуршидбек исмли ширинтой болалар бу тотув оиланинг қувончи, шодлиги.

— Ёш ва маъсум чеҳрангизни кўрган киши икки ўғилнинг онаси эканлигингизга ишонгиси келмайди, — дейман Нилуфарга...

— Келин қайнонага ўхшайди, — дейишади-ку. Қайнонам Файзинисо ая жуда дилбар аёл. Иккимиз ёнма-ён юрсак, бизни қайнона-келин эмас, опа-сингил деб ўйлашди. Улар мени хавас билан келин қилганлар. Орзу-хавасларини рўёбга чиқаришга

ҳаракат қилипман. Мен оилада тўнғич келинман. Етти йилдириклардан фақат ширин сўз эшитиб келаман. Оиламизнинг тинч-тотувлиги қайнона-қайнотамнинг оқиллигидан деб биламан. Аҳил оилада улғайганман. Онам Эркинои опа ва отам Мухаммадjon акалардан ҳам ҳамшиша миннатдорман. Қудалар меҳр оқибатли бўлишса, ёш оилалар мустаҳкам ҳам бўлади, — дейди Нилуфар.

Райхон САЛАЕВА

Ушбу саҳифа Ўзбекистон мустақил босма ОАВ ва Ахборот агентликлари кўлаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди томонидан ажратилган грант асосида тайёрланди. Лойиҳа номи: “Оналик ва болалик муаммолари, Хотин-қизларнинг мамлакат ижтимоий-сиёсий ҳаётидаги ўрнини ошириш, оиладаги ўзаро муносабатлар”

Қонун ва биз

ҲУҚУҚИМИЗ ЎЗ ҚЎЛИМИЗДА

Бир куни иш хонамга йигирма-йигирма икки ёшлар чамасидаги йигит кириб келди. У отаси бундан ўн беш йиллар олдин вафот қилганлигини, унинг номида эса бир турар жой қолганлигини, шуни укалари билан мерос сифатида қабул қилмоқчи эканликларини айтди. Мерос мулкнинг қабул қилинишига йигитча қўрққан бир сабаб бор эди. У ҳам бўлса, бу турар жойда унинг амакиси ўз оиласи билан яшарди. Мен бу воқеанинг тагида яна қандайдир воқеа борлигини фаҳмлагандай бўлдим. Йигитга у отасининг биринчи навбатда қонун бўйича меросхўри эканлигини тушунтириб, зарур ҳужжатларни тайёрлаб, бизга тақдим қилиши лозимлигини айтдим.

Йигитнинг онасидан ҳам ариза олишим лозим эди. Воқеанинг асл моҳияти ана шундан кейин ойдинлашди. Ёшига нисбатан жуда қари кўринган, ранглари сарғайиб кетган муштира она хонамга кириб келди. Аёл мен таклиф қилган стулга ўтирди ва: "Опа, илтимос, сиз болаларимга тушунтиринг, улар менга кулоқ солишмаяпти, бизга бу уй керак эмас", деди. Шундан сўнг аёл ўз бошидан ўтганларини гапириб берди.

Эри билан тўрт ўғилни дунёга келтириб яши яшашаётган экан. Аммо эр биринчи ўғли 5-6 ёшлар пайтида ўзини осган. Шу заҳоти эрнинг ота-онаси, қариндош-уруғларига хабар берилган. Уругаймоқ йигилишиб бундай фожеали ўлимга аёлни айбдор деб топганлар ва шу заҳоти аёлни тўртта ўғли билан бирга қўшиб ҳайдаб чиқаришган. Аёл қайқажам борарди, ота уйига борган. Фарзанднинг бу аҳолини кўрган ота-она унга кичкина бир уй қўриб беришган. Эри билан бирга яшашган уйда эса қайнукаси яшай бошлаган. "Мен бу уйга қайтиб бормасликка аҳд қилганман. Агар бу уйда болаларимнинг ҳақи бўлса ўзлари олсин, ўзлари яшасин, мен бунга аралашмайман", дейди аёл. Мен унга болалар ҳам, ўзи ҳам бу уйга нисбатан мерос ҳуқуқига эга эканликларини қанчалик тушунтирмай аёл ўзининг умумий мулк қисмидан ва мерос улусидан воз кечиш тўғрисида ариза ёзиб кетди. Мен ҳам ўз навбатида барча ҳужжатлар тайёр бўлгандан кейин бу турар жойга нисбатан тўртта ўғилни меросхўр деб топиб, тенг ҳиссали равишда мерос мулкни бўлиб бердим.

Ана шундан кейин қизгин "жанг" бошланди. Орадан бир ойлар чамаси ўтгандан кейин уйда яшаб турган амаки ушбу турар жойга нисбатан берилган мерос тўғрисидаги гувоҳнома бекор қилиш ва ўзига нисбатан мулк ҳуқуқи бериш тўғрисида судга даъво аризаси билан мурожаат қилди. Биринчи инстанция суди буни кўриб чиқиб даъво ни қаноатлантиришни рад қилди. Кассация тартибда кўрилаётган суд мажлисига мени ҳам таклиф қилишди. Бу ерда ўтирганларга қараб ҳайрон қолдим. Бу турар жой учун нималар дейишмади, қандай ҳаракатлар қилишмади. Кексайиб қолган бир онахон ҳам гувоҳ сифатида борибди. У бу уй вафот қилган ўғилни ҳам эмас, ҳозир унда яшаб ўтирган ўғилни ҳам эмас, балки уники эканлигини даъво қилди. Келин бу уй учун ҳеч қандай меҳнат қилмаганлигини айтиб, у билан тилим бирлигида мени ҳам айблаб ўтди. Лекин барибир адолат қарор топди. Юқори инстанция суди давлат нотариусининг ҳаракатини тўғри деб топди ва нотариал ҳужжат бекор қилинмади, даъво рад қилинди.

Тўғри, бу воқеа бўлиб ўтганига анча йиллар ўтди, қанча сувар оқиб кетди. Ҳозир шу йигитларнинг бири олдимга келиб салом берса ҳам танимайман, ҳатто исмлари ҳам эсимда йўқ. Лекин энг қувонадиган ерим бор, у ҳам бўлса адолат қарор топди. Мен бу воқеани ёзишга жазм қилишимдан мақсад, адолатсизлик тўғрисида кўпириб гапирганларга бир сабоқ бўлсин, дедим. Шу йигитлар фақатгина биринчи инстанция судида қатнашиб, иккинчи инстанцияда қатнашишга бора олмадилар. Сабаби, оналари касал бўлиб қолди. Лекин барибир фуқаролик иши уларнинг фойдасига ҳал бўлди. Чунки уларнинг қонун билан ҳимояланган ҳуқуқи бор эди ва уни топташга қонун йўл қўймади.

Давлат қонун йўли билан ўз фуқароларининг ҳуқуқларини ҳимоя қилади. Ўз навбатида хар бир фуқаро ҳам давлат томонидан қонуний мустаҳкамланган ҳуқуқи учун курашиши, ўз бурчи ва мажбуриятини яхши англаган ҳолда ҳаёт кечириши лозим.

Равия РАДЖАПОВА,
Қорақалпоғистон Республикаси
Элликқалъа туман 2-сон давлат
нотариал идораси нотариуси.

Кўкуннинг Чорсу мавзеси ҳар сарфаридек гавжум. Биз бир сўрига келиб жойлашимиз билан сўрининг нариги чеккасига иккита қиз келиб ўтирди. Чой ичаётди уларга разм солдим. Агар бўлса, иккита яхши йигитни бахтли қила оладиган қизларга ўхшайди. Орадан бироз вақт ўтиши билан қизларнинг биттаси менга тикилиб, нимадир демоқчи бўлди.

- Қаердансизлар, тоға?
- Нимаиди, - дейман уларга.
- Ҳар ҳолда бу ерликларга ўхшамасизлар, - дейди иккинчиси.
- Тошкент томонлардан...
- Меҳмон экансизлар-да, сизлардан ёрдам сўрамоқчи эдик.
- Қанақа ёрдам керак? - ҳушёр тортиб қарайман қизлар томонга.
- Уйимиз узоқда, Бувайда томон-

пұл топиб бермоқчи, шу билан уйимизга қайтармоқчи бўлди. Уша кеча иккита маст йигитни бошлаб келди... Уриш, тўпалон, жанжал... қичқирғимизни биров эшитмади. Хуллас... иккимизнинг ҳам ифғатимиз поймол бўлди.

Эрталаб бир амаллаб қочиб чиқдик. Бир тийинсиз Кўйликқа келдик. Қани энди ҳамшаҳар ҳайдовчилар олиб кета қолишса... Улар ҳам ё пул сўрайди, ё... Катта бир юк машинасининг юкхонасида аранг Кўқонга етиб келдик. Кечадан бери туз тотганимиз йўқ, амаки, беш юз сўм бера қолинг, уйимизга етиб олайлик...

Наҳотки, қизларнинг гаплари рост бўлса?! Яхши, уларни ўша қўқонлик киши ишга таклиф қилибди, нега уйдагиларига айтмасдан йўлга чиқишган? Тошкентга ҳам уларнинг

расизлар. Уларнинг танланглар. Лекин қочман, деб уйламанглар. - Нима бало, меласмасиз? - дея ўрнидан турмоқчи бўлди Холбуви. Ҳайдовчи жияним билан бирга иккласини машинага етакладик.

- Қани, машинага, - шиддатлироқ буйруқ бердим қизларга. Назаримда улар мени формасиз ички ишлар ходими, деб ўйлашди шекилли, индамай машинага ўтиришди. Бувайдада Анорхонларнинг уйини топиш унча қийин бўлмади. Ичкаридан бироз қариоқ лекин истараликкани аёл чиқди.
- Шу сизнинг қизингизми, опа? - дея сўрадим.

Аёл уввос солиб Анорхонга ёпишди, йиғлади, кучоқлаб

ҚИЗ БОЛАДА БЎЛМАСА ҲАЁ...

ларда, кетолмаяпмиз...

- Бувайда мана бу ердан, аксирсангиз аксангиз етади, пиёда кетиш ҳам мумкин.

Қизлар индашмай, бир-бирларига сирли боқишди. Уларни дастурхонга таклиф қилдим. Ийманмасдан яқинроқ келишди. Қора чой ичишмас экан, жияним дарҳол кўк чой олиб келди.

- Бизга ёрдам беролмайсизми, амаки? Кўп керак эмас, атиги беш юз сўм бўлса, уйимизга етиб олардик, - дейди қизларнинг сарикроқдан келгани.

- Овқатланиб олинглар, беш юз сўм бўлса, бир гап бўлар, - дедим уларга. Бироз туриб уларнинг қулфи дилига калит солдим.

- Нима қилиб юрибсизлар, Кўқонда? Кўринишдан яхшигина қизларга ўхшайсизлар...

- Исми Холбуви, - дейди ёнимда ўтиргани, - буники - Анорхон.

Иккинчи қизга қарадим: Анорхон деганича бор экан, пешонаси қизилроқ, аммо ўзига ярашиб турган майда сочлари буни бироз беркитиб турибди...

- Иш ахтариб Кўқонга келгандик, бир киши Бувайдага борсаларинг яхши иш бор, ошхонада идеш-товоқ ювасизлар, овқат ташийсизлар, кунига тўрт минг сўмдан тўлайман, деганди, унга ишониб, уйдагиларга айтмасдан келгандик, - дея хиёясини бошлади Холбуви. - Келиб уни топдик, аммо бизни ошхонагамас, Ғиштқўприқдаги бир маҳаллага обориб, бир уйга қамаб қўйди. Икки кундан сўнг Тошкентга олиб бориб, қўйликлик бор хотинга топширди. У хотин бизни Кўйликдан узокроқ жойга бир уйга олиб борди.

Орадан икки кун ўтгач, ўша аёл келди. "Энди сиз Амирликка борасизлар, Холмурод акадан сизларни икки юз долларга сотиб олганман", деди. Эртаси куни бошқа бир аёл келиб, бизни ўз уйига олиб кетди. У ердан қочиб кетдик. Бошқа бир аёл Олой бозори, деган жойда бизга раҳмдиллик қилиб уйга олиб борди. Уша ерда бир кун тунадик. Аёл бизга

бошларини силади, менинг борлигим эсидан чиқди, ҳатто...

- Беш ойдан бери қайларда юрибсан, бебош, бошимизга не-не кулфату иснодларни солмадинг...

Анорхон индамай ерга қараганича пиқиллаб йиғлайди. Шу аснода кўчанинг нариги бетидан бошқа бир кампир ҳаллослаб югуриб келди. Холбувини унга топширдик. Бувиси экан. Йиғи-сиғи, ҳам қарғиш, ҳам олқиш...
- Бўлиб ўтган воқеаларни "Оила ва жамият" гаетасига ёзмоқчи эдим, нима маслаҳат берасизлар? - дея юзланаман шу можаро устига келган Лобархон деган аёлга.

- Сизга аввало раҳмат, ака, - деди Лобархон. - Лекин номларини ўзгартириб ёзсангиз, зора бошқаларга ўрناк бўлса. Оқибати нималарга олиб келишини ўйламай қадам босган бебош қизларнинг тақдир зора ўзгаларга сабоқ бўлса...

Йўлда жияним машинада кетаётгани, мендан бироз ранжиди: - Қизқисиз-да, тоға, нима кераги бор эди, шу қизларни уйига олиб келиб, юрса юрармайди-ми санқиб, сизга нима?

- Шу ишни мен қилмасам, сиз қилмасангиз, бошқа биров қилмасам, бу икки қизнинг кейинги тақдирини нима бўлади? Улар ҳам одам, улар ҳам жамиятимиз учун фойда келтирадиган, тўғри йўлни тутган, ҳаётда оқилна ўрнини топиб олган одам бўлиши керак...

Уйга толаман: Бу икки қизнинг уйдан чиқиб кетганига беш ой бўлади-ю, лекин ҳеч ким изламайди! Ахир одам игна эмас-ку, тушган жойида йўқолиб қолса?.. Аналари-ку қариб қолган экан, ночор яшаркан, маҳаллақўй, қариндош-уруғлари қаёққа қарашди экан? Маҳалладаги маслаҳатчи опахонлар-чи? Қолаверса, бувайдаликлар жуда ориятли халқ эди-ку!

Хулосани ўзингиз чиқаринг, муҳтарам муштарий.

Мўмин ҚАЮМ,
журналист,
Кўқон-Охангарон.

Хоргин, йиғлагани кўзларидан билиниб турган аёл хонамга кирди. У сўраш-гач, дардларини "тўка" бошлади.

- Исмин Наргиза. Бир ўғил, икки қизим бор. Харбий офицерга турмушга чиққандим. Турмушимиз жуда яхши эди. Мехридин акам мени ҳам, болаларимни ҳам жуда яхши кўрарди. То-пиши яхши, рўзгоримиз бут эди, Чир-чиқ шаҳридаги микрорайондан бирида яшардик. Турмушга чиққаним боис институтни тўртинчи курсдан кейин ташлаб кетгандим. Менга оила-

Бу ерда эса онам яшаб турган уйимизнинг ярмини сотиб юборибди. Уч болам билан менга каталикдек битта хонани берди. Кейин иш топиш ҳаракатига тушдим. Катта қизим эса ўқишга бориши керак эди. На кийими, на бир дафтар-китоби бор.

- **Онангиз ёрдам бера олмадимиз?**
- У пенсия олар, бунинг устига касал эди. Излай-излай иш топа олмаган куним уйга келиб роса йиғладим. Болаларимни қандай боқишни ўйлаб бошим

норозилигини намоиш қилди. Ўғлим эса бир кун менга:

- Бизга у киши бераётган садақалар керак эмас, энди у уйимизга келмасин. Уни ёмон кўрамиз, бошқа у билан гап-лашмайсиз... Ўзимиз ишлаяпмиз, сизни ўзимиз боқамиз, - дея шарт қўйди.

- **Болаларингиз мактабда ўқиса, сизни қандай боқишди?**

- Уларнинг бири новвойга, яна бири эса сомсачига шоғирд бўлишган. Уч-тўрт сўм олиб келишади. Яна нон-пон, сомса

- Мен бунга яхшиликча ҳал қилмоқчи эдим. Лекин мен йўғимда келган экан. Болаларим роса ҳақорат қилишиб, уйдан ҳайдашибди. Шу-шу келмайди. Мен эса уйда ортиқчадекман. Улар ўзлари овқат пиширишиб, ўзлари кир ювишади. Менинг кийимларимни бир четга ажратиб қўйишади. Овқат пиширсам секин бир четга суриб қўйишиб, чой ичишади. Мен Асқар ака билан болаларим оч-наҳор қолганда, ишиси қолган пайтларимда у ёрдам бергани учун у-рашишга мажбур бўлганман. Ахир бо-

НЕГА ЁМОН БЎЛАДИМ?..

вий ҳаёт, болаларимни тарбиялаш, улар билан сайр қилиш жуда ёқарди. Хуллас, бахтли эдим. Бир кун эрим навбатдаги ҳарбий техникани синаш учун синов майдонига кетди. Мен болалар билан ёлғиз қолдим.

Шу кунни туни билан уйларни тозалаб, эримга ёқадиغان пишириқларни пишириб қўйдим. Барча кийимларини ювиб, дазموллаб тартибга келтириб қўйдим. Бу ишларни қиларканман юрагим тобора гаш бўлиб борар, мен эса ўзимни чалғитишга уриниб уйдан ўзимга юмуш топишга уринардим. Шу кунни киприк қоқмасдан тонг оттирдим. Бу ҳаётимдаги бахтли кунларимнинг энг сўнггиси экан...

- **Бирор фалокат юз бердимиз?**

- Ох, фалокат бўлганда ҳам ҳаётимни остин-устун қилиб юборадиган ҳалокат юз берган экан... Эрим тунги синовда ҳалокатга учрабди. Унинг қонга бўялган жасадини олиб келишганда ўзимни йўқотдим. Кўзимни очганимда эса ҳовлимиздан эримнинг жасади солинган тобутни лопиллатиб олиб чиқиб кетишарди. Инсон ҳамма нарсага чидар экан. Айрилиққа ҳам кўника бошладим. Лекин мени олдинда ҳали кўплаб муаммолар кутаётганини билмаган эканман.

- **Қандай муаммоларни айтаяпсиз?**

- Эримнинг маъракалари ўтунча ҳам пулдан камчилик кўрмадим. Унинг ишонасидан берилган ёрдам пулларининг ҳам тағи кўришиб қолди. Мен эса ҳеч қаерда ишламаганман. Нима қилишни билмай қолдим. Бунинг устига биз яшаб турган уйимиз ҳам ҳарбий хизматчиларники бўлгани учун эримнинг ўрнига ишга келган йигитнинг оиласига уйни бўшатиб беришим керак экан. Шундай қилиб уч боламни олиб онамнинг уйига қайтдим.

қотарди. Бир кун кутилмаганда эшик тақиллаб қолди. Очсам эрим билан бир қисмда хизмат қиладиган Асқар ака деган майор экан.

Тўғриси ҳам хурсанд бўлдим, ҳам уялдим. Чунки, олдида нондан бошқа нарса кўя олмадим. У эса сумка-сидан турли-туман озиқ-овқатларни олиб дастурхонга тўқди. Кейин гаплашиб ўтирдик. У Тошкентга иш билан келганлигини айтди.

Шундан сўнг Асқар ака бизникига тез-тез келиб турадиган бўлди. У ҳар гал келганда пул, озиқ-овқат ташлаб кетарди. Кейинчалик трамвайлардан бирида чиптачи бўлиб ишлаш бошладим. Арзимаган ойлик олардим. Бу орада онам ҳам вафот этди. У дарддошим, маслаҳатгўйим эди. Анчагача ўзимга кела олмай юрдим. Ҳаётимдаги иккинчи йўқотишга ҳам аста-секин кўникидим, бошқа илоҳим ҳам йўқ-да.

Асқар ака эса келишини қанда қилмас, унинг берган пуллари билан сира қийналмай яшардик. Аммо, бир гал болаларим ётоқхонамдан чиқиб келаётганини кўриб қолишгач унга ола қарай бошлашганди. Мен уларга арзимаган маошим билан уларни яхши кийинтириб, едириб-ичира олмамлигини айти олмадим.

Қизим мактабни битиргач, отасининг суратини катта қилдириб келиб, меҳмонхонамизга осиб қўйди. Узининг ва укаларининг хонасига ҳам худди шундай сурат илиб, Асқар аканинг келишидан

ТАШРИФЛАРИНГИЗ...

дегандек. Уйга бегона одамнинг келганини ёқтирмагани учун болаларим ёш бўлишса-да, шундай қилишга мажбур бўлишдим, деб ўйлайман. Уч болам ҳам муаммоларини ўзаро ҳал қилишиб, бир-бирларига ёрдам беришади. Мен эса бир четда қолиб кетаётгандекман...

- **Асқар ака билан муносабатингизни узсангиз бўлмайdimи?**

лаларим у келтирган ширинликларни маза қилиб ейишарди. Уйинчоқларни уйнашарди. Нима қилай, эримдан бевақт айрилганимда бошимга шу ишлар тушмасмиди? Энди болаларим мени ёмон кўриб қолишганини тушундим. Баъзан уйдан бош олиб кетсаммикан? - дейман. Қани энди, болаларим менга аввалгидек талпинишса, мени яхши кўришса?

Наргизахон! Фарзандларингиз олдида Асқар ака билан ошқора учрашиб, айниқса ўз уйингизда, нотўғри иш қилгансиз. Хар қалай онангиздан қолган уй бор экан. Кўчада қолмагансизку! Касбингиз бўлмаса ҳам ҳеч бўлмаса, фаррошлик қилишингиз ёки бирор хунар ўрганиб тирикчилик қилишингиз мумкин эди. Аммо, энди ўтган вақтни ортга қайтариб бўлмайди. Болаларингизнинг кўнглида сизга нисбатан нафрат пайдо бўлишингизга ўзингиз сабабчисиз. Шундай бўлса-да, уйингиздан кетишни ўйлангиз. Яхшиси фарзандларингиздан кечирим сўранг. Кейинги ҳаётингизни, бор меҳру муҳаббатингизни болаларингизга бағишланг. Уларнинг кўнглидаги нафратни меҳрга айлантириш ўз кўнглингизда. Азиз мухлис! Наргизага, унинг фарзандларига сизлар қандай маслаҳат берган бўлардингиз? Мактубларингизни кутамиз.

ГУЛБАШАКАР

УНГА ЛОҚАЙД БЎЛМАНГ!

- Менга бир йигит севги из-ҳор қилиб ҳеч тинчлик бермайди. Мен уни ёқтирмайман. Ишга кетишимда ҳам, қайтишимда ҳам лип этиб, қаршимда пайдо бўлаверади. Бирорта таниш йигит билан саломлашганимни кўрса бас, у билан ёқалашади. Кўчага чиқшга беизиллаб қолдим. Ишонасизми, баъзан тушимга ҳам кирадиган бўлди. Унга неча марта: "Сени севмайман, севолмайман", деб айтсам ҳам йўқ, соядай эргашганим эргашган. Ундан қандай қутулсам бўлади-а? - дейди телефонда бир қиз.

- Синглим, ўша "Мажнун" йигитни сўраб-суриштирингчи, балки сиз ёқтирмас даражада ёмон йигит эмасдир.

- Унинг оила аъзоларини, туриш-турмушларини билманман. Ота-онаси обрўли инсонлар. Яшашлари ҳеч кимдан кам эмас. Лекин мен ота-онаси, оиласидегилар билан яшайман-ку. Уни ёқтирма-сам нима қилай?

- Биласизми, сизга фикр-мушоҳада қилиб кўришингиз

учун бир гапни айтсам тушунар-микансиз. Ёшингиз нечада?

- Мартда 19га тўламан.

- Унда айтсам бўлаверади. Биласизми, агар кўнглингизда бошқа йигит бўлса унга очиқ-ойдин айтинг. Сиз унга умид қилиши учун имкон қолдираётгандирсизки, эргашиб юрган. Йўқса разм солинг. Сиз юқорида "Ота-онаси билан яшайман-ку", деб айтдингиз. Одам яхши яшаш учун фақат севгининг ўзи камлик қилади. Уша севгини курашб турган мухит ҳам яхши бўлиши керак. Шу боисдан ҳам ота-боболаримиз қиз узатиш, ўғил уйлантиришда унинг етти пуштини суриштиришган.

Ақл доирасидан чиқмаган ҳолда ўша йигитга лоқайд бўлманг. Бу ҳақда онангизга айтишга уйлсангиз, бирор яқинларингиз орқали гапнинг учини сал чиқариб қўйинг, у ёрғини онангиз эглаштиради.

- Бу гапдан унинг оила аъзолари-ю, менинг ота-онам ҳам хабар топишган. Яқинда синглим: "Акам сизни деб ақдан

озаяпти, икки марта ичиб келиб йиғлади", дейди. Бу гапни эшитиб унга раҳиман келди. Нимага у менинг севмаслигимни тушунмайди?

- Синглим, сиз унга қандайдир илинж қолдираётгандирсизки, у сиздан умид узолмаяпти. Унга раҳмингизнинг келгани яхшилик аломати. Агар унинг оила аъзолари, ўзи ота-онангизга маъқул бўлса, сиз ҳам ўйлаб кўринг. Меҳр кўзда бўлади. Уша "Мажнун" ингизининг кўзларига қаранг, у

Кўнглингиз...

ҳам сизга тикилсин, чеккадан туриб маслаҳат берган бошқа, юзма-юз бўлган бошқа. Шундай йўл тутсангиз сиз муаммо деб атаган бу бир ёқлама муҳаббат ечим топади. Аслида ҳам муҳаббат бир юракда аланга олиб, иккинчи юракни ҳам алангалатади. Уша йигит изтироб чекса-да, дунёдаги энг бахтиёр йигитлардан бири. Муҳаббат оловиди ёнишни ким ҳам истамайди дейсиз. Кошки муҳаббат олови ҳамма юракни ёндирса, шу қаторда сизни ҳам...

- Яқинда 18 га қираман, - дея сўз бошлади кўнгироқ қилаётган қиз ўзини Нигора деб таништиргач. Яхши оила фарзандиман. Ўзимга яраша чиройим бор. Аҳмад исмли йигитни учратиб қолдим, ҳаловатим йўқолди. Биз тез-тез учрашиб турардик. Биз ҳақимизда ўқиш жойимизда хар хил гаплар тарқалди. Аммо, арзимаган бир сабаб туфайли орамизда низо чиқди. Унинг ҳахлини чиқариш, рашкини кўзга тиш мақсади-

покмисан?" - деб савол берди. Мен бу гапдан қотиб қолдим. Ўзимни қўлга олганимдан сўнг, хар қандай вазиятда ҳам ўз орномусимни асраб-авайлаб келганимни тушунтирдим. Менинг гапларимга у ишонди-ми, йўқми билмадим. Бу ёғи унинг виждонига ҳавола. Лекин жуда ҳам қийналиб кетдим. Тўғри, мен ёшликнинг орзу-хавасларига берилиб ўткнчи, ўзимга муносиб бўлмаган йигитлар

ПУШАЙМОНМАН...

да кетимдан юрган йигитлар билан гаплаша бошладим. Бундай қилиқларим табиийки, унинг гашига тега бошлади. Мана энди ҳеч ким билан гаплашмай қўйдим. Яқинда Аҳмад менинг олдимга келиб ҳали ҳам мени севшини, бўлиб ўтган воқеаларга қарамасдан кўнгли узолмаётганини айтди. Аммо менинг хатти-ҳаракатларимдан гумони борлигини ҳам яшириб ўтмади. Гумони нима эканлигини сўраганимда... У менга... "Сенинг ор-номусинг жойидами,

билан гаплашдим. Лекин ақлу-хушимни йўқотадиган даражада ўзимни нутиб қўймадим. Чегарадан чиқмадим. Мен қилиб қўйган ишимдан пушаймонман. Лекин энди бу хатоларимни тузатсам, яна аввалгидек унинг учун покиза муҳаббат эгасига айлана олармиканман?

Азиз газетхон, Нигора ўзини қийнаётган саволларга Сиздан жавоб кутаяпти. Ёзиб юборасиз, деган умиддамиз.

НОДИРА

Акс-савдо

“Оиламни измимга соламан, деб...”-23-сон

ЭСЛАТМА: 25 йил уйим-жойим деб елиб-югурдим. Аммо, хотиним бирор марта яхши, ҳурмат билан муомала қилмаган. На уй, на болалар тарбияси билан иш йўқ. Қайнонамга бу ҳақда айтсам: Узинг ланговур бўлсанг, хотининг нима қилсин?-деди. Болаларим эса онасининг измида. Нима қилсам экан?
Муаллиф: Умирбек ака

рак. Ҳа пайтларда ҳам хотин эрини менсимаган. Мен юқорида халқимизнинг “Тенг тенги билан...” деган мақолини бежизга эсламадим.

Шу ерда турмуш куриш остонасида турган ёшларга икки оғиз насиҳат қилмоқчиман. Аввало турмуш куриш масаласига енгил-елпи қараманг. Имкон қадар ўз тенгингиз билан умр риштасини боғлашга ҳаракат қилинг. Ҳеч қачон бўлажак рафиқангизнинг ёки қайнота-қайнонанинг бойлигига, ваъда қилган квартираси-ю, машиналарига учманг. Бундай ҳаёлар аксарият ҳолларда таъ-

ота-онанинг қадрига етдиган бўлишади.

Умирбек акага айтганим эса, Оллоҳ сизга сабр-тоқат берсин. Сиз айбни кўпроқ ўзингиздан қидиринг. Оилангизнинг бундай бўлиб кетиши, фарзандларингиз сизни менсимаглиги, хотинингиз сизни эр ўрнида кўрмаслиги... Бу муаммо, балки кеча ёки бугун пайдо бўлмагандир? Булар ҳаммаси ўша

ўзингиз ёзган йигирма беш йиллик биргаликдаги турмушнинг аччиқ мевалари бўлмасин, тагин? Яхшироқ мулоҳаза қилиб кўринг, балки илгарилари улар сизни ҳурмат қилишгандир? Кейинчалик сиз биқор хатога йўл қўйгансиз ва шу билан оилада ўз ўринингизни бериб қўйгандирсиз? Кўпинча шундай бўлади. Ўртага хиёнат аралашади. Ҳаммангиз сиздан кўнгли қолади. Бундай ҳодиса, айниқса, фарзандлар тарбиясига қаттиқ таъсир қилади. Улар сизни ота ўрнида кўрмай қўйишади. Сиз билан ҳисоблашмай қўяди. Бу

ган одамман. Дангасаликни, тартибсизликни, одобсизликни кўрсам, тинч туролмайман. Ноҳақликка, суботсизликка жим қараб туролмайман. Тилим жуда аччиқ. Ҳақиқатни бетига айтаман...” - деб ёзгансиз ўзингиз ҳақингизда. Агар чиндан ҳам шундай бўлсангиз, унда нима сабабдан шунчалик қаттиққўллингиз билан оилангизда интизом ўрна-толмадингиз? Хотинингизни, фарзандларингизни нега бўш қўйгансиз? Сизга, оилангизга жуда ачинаман. Уйингиздан фаршта кўтарилган. Бундай оилалар, отанинг улуғлигини билмайдиган бетарбия фарзандлар жамият учун ҳам хавфли.

Қайнонанинг айтмоқчи, элликдан ошган хотинингизни балки йўлга солиб бўлмас. Оллоҳни таниганида ҳаммаси бошқача бўлади. Ҳар нима бўлганда ҳам, фақат яратгандан инсоф тиланг. Балки Оллоҳ дилига солса, охиратини ўйлар. Эрининг ижозатисиз остана ҳатлаб кўчага чиқиш катта гуноҳлигини тушуниб етар.

Фарзандларингизга айтганим, бу дунё қайтар дунё дейдилар. Отанинг дуосини олмаган фарзанд, бойлиги ошиб-тошиб кетганида ҳам қаергача борарди. Маҳалла катталари шу нарсаларни ётигида, ўртага олиб тушунтиришса, балки фойдаси бўлар. Агар отангиз ёмон бўлган тақдирда ҳам, яхши-сини қаердан оласиз. Отангиз зорлар қанча... Отангизни хор қилманг. Кейин пушаймон бўласиз. Нима бўлганда ҳам отангиз сизларни ўйлаб, қўйиб-пишартириб, хотинингиз пул топса керак. Ўзи пул топмай, яна бўлар-бўлмасга аралашавардиган эркак кимга ҳам ёқарди. Хотинингиз, фарзандларингиз менсимагани етмагандай, қайнонанинг ҳам сизни катта куёвини демай, беҳурмат қилиб, қизи билан бир бўлиб уйдан кўчага чиқариб қўйиши, мени шундай деб ўйлашга мажбур қилаяпти. Ахир куёвини пайғамбарлар ҳам сийлашган. Айниқса, катта куёв, одатда ўғил ўрнида бўлади.

“Мен ҳам ўта тажанг, бир ишни охирига етказмагунча қўймайдиган, бемаҳал ётган, бемаҳал юрган одамни кўрсам, фигоним фалакка кўтарилади-шунчаки бир тахмин. Лекин ростдан ҳам шундай воқеа бўлиб ўтган бўлса, хотинингизни тушунганингизни айтиб, хотинингиздан, фарзандларингиздан кечирим сўранг, ҳаммаси яхши бўлади.

Яна бир тахмин. Менимча, сиз ҳеч қаерда ишламай, уйда ўтириб, хотинингиз пул топса керак. Ўзи пул топмай, яна бўлар-бўлмасга аралашавардиган эркак кимга ҳам ёқарди. Хотинингиз, фарзандларингиз менсимагани етмагандай, қайнонанинг ҳам сизни катта куёвини демай, беҳурмат қилиб, қизи билан бир бўлиб уйдан кўчага чиқариб қўйиши, мени шундай деб ўйлашга мажбур қилаяпти. Ахир куёвини пайғамбарлар ҳам сийлашган. Айниқса, катта куёв, одатда ўғил ўрнида бўлади.

“Мен ҳам ўта тажанг, бир ишни охирига етказмагунча қўймайдиган, бемаҳал ётган, бемаҳал юрган одамни кўрсам, фигоним фалакка кўтарилади-

ХАТОНИ ЎЗИНГИЗДАН ҚИДИРИНГ!

Умирбек аканинг дил изҳорларини қайта-қайта ўқиб чиқдим. Оила куриб яшаётганига йигирма беш йил бўлибди. Менинг уйланганимга эса яқинда йигирма етти йил бўлади. Агар кечроқ уйланган бўлса, балки мендан каттароқдир. Лекин ҳозир гап бунда эмас. Менинг мақолини қайта-қайта ўқиймига ундаган нарса ундаги воқеълик.

Қизиқ, дунёда нималар бўлмайди. Мен ҳатто бу дил изҳорини ишхонамиздаги ёши улуг, мулоҳазалароқ аёллар билан ҳам маслаҳатлашиб, муҳокама қилиб кўрдим. Ким билан маслаҳатлашмай, деярли бир хил фикр билдиришди.

Умирбек ака баъзи бир маълумотларни ёзмаган. Лекин шунга қарамай, дил изҳорини ўқигандан кейин кўп нарсаларни англаб олиш қийин эмас. Оиладаги муҳитдан шу нарса англашяптики, аввало оилада диний тарбия йўлга қўйилмаган. На эр, на хотин, на фарзандлар ислом дини, шариятаминг қонун-қоидаларини, амалларини тушунишадди. Агар тушунганларидан фарзандлар отани, хотин эрни бунчалик беҳурмат қилиб қўймаган бўлишарди.

Тушунишимча, янгамиз бадавлат оиланинг қизи бўлган, яъни айтмоқчи бўлганим, бу ерда “Тенг-тенги билан”... ҳаёт принципи бузилган.

“Яқинда хотиним янги машина олди. Машинани ўғлим ҳайдапти. Унда менинг ҳақим йўқ”-деб ёзганларидан ҳам билса бўладики, бу оилада оила бюджети бир жойда йиғилмайди. Эрининг топгани алоҳида, хотининг топгани алоҳида, бундай оиланинг пойдевори мустаҳкам бўлишига умид қилмасам ҳам бўлади. Ахир ишонч бўлмаган жойда, оила бўладими?

Энди эр-хотин иккаласи ҳеч қачон тинч ўтириб, бирор ишни маслаҳатлашиб ҳал қилолмаслиги масаласига келсак, бунинг ҳеч ажабланидиган ери йўқ. Фикри ожимимча, улар янги оила курган пайтларидан ҳам бирон-бир масалани бамаслаҳат ҳал қилишмаган бўлсалар ке-

наю маломатли бўлади. Кейинчалик бир-икки фарзандли бўлиб, улар сизга ота-онангиздай, сиз эса уларга куёв эмас, ўз фарзандидай бўлиб қолганингизда бунинг йўриги бошқа. Ҳаммани ҳам шундай қунларга етказсин. Йигитдир, қиздир ўз пешонасига, дастқорига берганидан қўймасин. Ортиқча бойиб кетмасанг ҳам ўз ҳалол топганингда, ўз тинч оилангга эга бўлганга нима етсин. Ушанда хотининг ҳам, фарзандларинг ҳам хурматингни жойдига қўйишади. “Оч қорним, тинч қулогим”, деб топганингда қаноат қилиб, бутун оила бир бўлиб, оила аравасини тортиганидан завқи бўлакча. Бундай оилаларда тарбия топган фарзандлар ҳам ота-онаси қанчалик ҳаракат қилиб, оила бешини тебратётганларини ўз кўзлари билан кўриб, керак бўлса ота-онасига озми-кўпми ёрдам бериб улғайишади. Бундай фарзандлар ота-онага меҳри бўлакча бўлади. Меҳнатнинг,

шунчаки бир тахмин. Лекин ростдан ҳам шундай воқеа бўлиб ўтган бўлса, хотинингизни тушунганингизни айтиб, хотинингиздан, фарзандларингиздан кечирим сўранг, ҳаммаси яхши бўлади.

“Мен ҳам ўта тажанг, бир ишни охирига етказмагунча қўймайдиган, бемаҳал ётган, бемаҳал юрган одамни кўрсам, фигоним фалакка кўтарилади-

ЕТИМ АСРАШ-САВОБ...

Ушбу мақолани ўқидим-у, қўшни маҳаллада юқори лавозимларда ишлаган бир оиланинг ҳаёти ҳақида ёзиш учун қўлимга қалам олдим.

Улар опа-сингилларнинг фарзандлари бўлишиб, 1952 йили турмуш куришган. Лекин уларнинг ўртасида фарзанд бўлмаган. Ҳўжалиқда раис, партком, бригада бошлиғи, ҳатто пилла агрономи лавозимларига кўтарилиб, ҳалол меҳнат қилган аёл бўлган. Унинг овсининг 7 нафар фарзанди бўлиб, саккизинчи фарзанди - ўғлини овсинига фарзандликка берди.

Уч кўнлик болани ўз номларига расмийлаштириб, туғруқхонадан олиб чиқишди. Бола улғайиб, мактабни ҳам битирди. У ўқишга кирмади. Опоқиси, яъни боққан онаси билан бирга дала ишларига, уй ишларига ёрдам

бериб юрди. Жуда одобли, яхши бола бўлиб ўсди. У дадаси амакисиди эканлигини билмасди. Бир маҳаллада бўлганлиги сабабли эсини таниганда кетиб қолади, деб айтишмаган.

16 ёшга кирганда ўртоқлари: «Булар сенинг даданг ва онадан эмаслар, сенинг ота-онанг маҳалланинг охирида яшаётган», - дейишади. Шунда бола: «Сизлар менинг ота-онам эмас экансизлар», - деб йиғлаб, ўз ота-онаси хонадонига қайтиб келади. Шунда ота-онаси, айниқса онаси: «Мен сени туққанымда туғруқхонада касал бўлиб қолганман. Шунда сенинг ҳаётингни ўйлаб, шу бунинг учун кўнлик чақалоқлигингда туғруқхонадан олиб келиб, сени парваришлаб, катта қилди. Энди сен уларнинг фарзандисан. Туққан она эмас, боққан она», - деб аёл ўз фарзандига яхши гапларни айтиб, да-

даси эса уни яна ўша хонадонига олиб бориб қўяди. Шу-шу бу ҳақда бошқа гап чиқмади. Ўғил улғайди, уни севган қизига уйлантиришди. Орзу-хавас билан тўй қилишди. У ҳам уч фарзандли бўлди. Яқинда неварга тўй қилиб беришди.

Ана сизга асранди боланинг бахти! Ҳозир бувилари ҳам, дадалари ҳам нафақада, яхши ҳаёт кечириб келишмоқда. Ҳеч ким уни асранди бола, демайди. Ўша йиғлаб келганда онаси: «Майли, уйимизда қолавер», деганда шунча боққанлари беҳуда бўлармиди?.. Афсусланишармиди?

Мен ўйлайманки, укамиз айтганларидек, болага тўғри тарбия берилса, ҳеч қандай етим бола озги-бурнини қон қилмайди. Бундай бола сақлаб олган оилалар биз томонда кўп. Улар ҳам жуда яхши ҳаёт кечириб, айрим ўз фарзандидан нолиган хонадонларга ўхшайди. Ўз

«Асрандим-жигарбандим»-26-сон

ЭСЛАТМА: Бола асраб олган кишилар бу ҳақда ўз ашбабиларига ёшлаганда айтиши лозим. Акс ҳолада эсини танган боланинг кўнга сунади. Бола боқиб олган кишилар болани руҳан бунга тайёрлаб бориш керак. «Асрандим-жигарбандим» деган мақол ана шундай кишилар учун айтилгани ҳақиқат эмасми?
Муаллиф: А. Қосимов

фарзандидай вояга етиб қолишяпти. Аввало, етим бола боққан савоб. Буни унутмайлик.

Шу сабабли раҳмдил, савобталаб, болага меҳрини бера оладиган, етимлигини билдирмай, тарбия бериб келадиган инсонлар сафи кўпаяверсин.
Паттихон САМАДОВА,
Фаргона вилояти,
Ўзбекистон тумани.

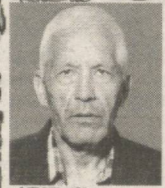
ТАБРИКЛАЙМИЗ

ДИҚҚАТ, ТАЊЛОВ!

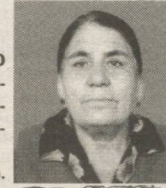
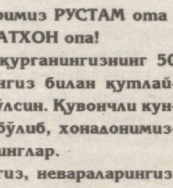

Хурматли устозимиз НАРГИЗА опа!
Таваллауд айёмингиз билан табриклаймиз. Ҳаётингиз қувончли кунларга тўласин. Доим соғ бўлинг.
Назокат

АКМАЛЖОН!
Туғилган кунингиз кутлағ бўлсин. Сизга оилавий бахт, саломатлик, омад тилайман. Қизим Умидаҳон билан қўша-қариб юринг.
Ойшожингиз Шохиа

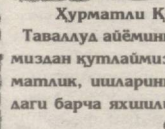
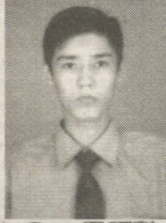

Азизу меҳрибонларимиз РУСТАМ ота ва МАМАКАТХОН опа!
Сизларни турмуш қурганингизнинг 50 йиллик олтин тўйингиз билан қутлаймиз. Умрингиз узоқ бўлсин. Қувончли кунларимизда бош-қош бўлиб, хонадонимизнинг кўрки бўлиб юринглар.
Фарзанларингиз, невараларингиз.

Набирам САЪДУЛЛА!
Туғилган кунинг билан муборакбод этамиз. Сенга узоқ умр, сиҳат-саломатлик, бахт-саодат тилаймиз.
Яқинларинг

Курслошимиз БЕКЗОД!
Туғилган кунингиз кутлағ бўлсин. Сизга соғлиқ-саломатлик, узоқ умр, ишларингизда улкан муваффақиятлар тилаймиз.
Курслошларингиз

Хурматли ҚОДИРЖОН ака!
Таваллауд айёмингиз билан чин қалбимиздан қутлаймиз. Сизга соғлиқ-саломатлик, ишларингизда омад ва дунёдаги барча яхшиликларни тилаймиз.
Оила аъзоларингиз.

ТАТУДАН ҲАМРОЕВ РАВШАН РАБОНАКУЛОВИЧга 2006 йилда берилган **46 Т 003-(410-06)** рақамли талабалик гувоҳномаси йўқолганлиги сабабли **БЕКОР қилинади.**

ҲАЗРАТИ ИНСОН ОТАМ

Отам Иззатулло Ҳотамов Унголович иш фаолиятини ўқитувчиликдан бошлаган. Узининг тиришқоқлиги ва билимдонлиги билан аввал мактаб директори, сўнгра туман халқ маориф бўлими мудирлигига қўтарилди. Қарийб 25 йил мобайнида Зафаробод тумани бўлим

мудирлиги лавозимида иш юритди. Халол меҳнати орқасидан халқ маорифи аълочили унвони билан тақдирланди. Отажоним 7 қизу, 3 ўғилни ўқитиб, камолга етказган. Ҳозирги кунда 20 дан зиёд набиралари даврасида кексалик гаштини сурмоқда. Дуо-ўйим отам! Мен сизнинг шаънингизга қалбим бисотидаги энг тафти, меҳра қоришиқ сўзларимни тўхфа этмоқчиман. Мен сизнинг қизингиз эканлигимдан фахрланаман. Сиз 64 баҳор юзини қаршиладингиз. Сизнинг яширин меҳрингиз, соғинч иси уфуриб турган сўзларингиз, мени кўрганда насланган нуруний нигоҳингиз олдида дунёлар ўтаверсин. Дунё ўткинчи, бойлик ўткинчи аммо меҳр ғанимат, умр ғанимат. Бу дунё турғунича туринг отажон. Биз қизларингиз, ўғилларингиз сизни севиб-суйиб қолаверамиз.

Дилфуза ҲОТАМОВА, Бўка.

ТАТУДАН Зафар **ЖУЛЛИЕВ**га 2004 йилда берилган **015**-рақамли талабалик гувоҳномаси йўқолганлиги сабабли **БЕКОР қилинади.**

Республика таълим марказининг ўқув-методика бўлими ходими **Насибохон ҲАКИМОВА** вафоти муносабати билан оила аъзоларига чуқур ҳамдардлик билдирамыз.
Бир гуруҳ дўсту кадрдонлари

Босма оммавий ахборот воситалари, ахборот агентликлари ва интернет нашрлар орқали Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг мазмун-моҳиятини кенг тарғиб этиш, аҳолининг барча қатламлари орасида мамлакат асосий қонунини ўрганиши жараёни мунтазам равишда ёритиб борилишини таъминлаш ҳамда журналистларнинг бу борадаги профессионал маҳорати, ижодий фаоллигини ошириш ва уларни рағбатлантириш мақсадида Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди босма ва интернет нашрлар, ахборот агентликлари журналистлари ўртасида «**Менинг Конституциям**» танловини эълон қилади.

Танлов йўналишлари
Танлов қуйидаги номинациялар бўйича ўтказилади:
- энг яхши тахлилий материал (мақола, очерк, репортаж)
- энг яхши интервью;
- энг яхши фоторепортаж.

Танлов шартлари
Танловга Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг мазмун-моҳияти, унда фуқаролар учун белгилаб берилган ҳуқуқ ва мажбуриятлар, уларнинг амалдаги ижроси чуқур таҳлил қилинган, мамлакатимизнинг турли ҳудудларида асосий қонунини ўрганиш борасида амалга оширилаётган жараёнлар кенг ёритилган, бу йўлда дуч келинаётган муаммолар таҳлилий ва танқидий руҳда кўтариб чиқилган материаллар, фоторепортажлар тақдим этилади.
Тақдим этилган материаллар ўзбек ёки рус тилларида тайёрланган, эълон қилинган босма нашри аниқ кўрсатилган электрон ва матбуот нусхада бўлиши керак.
Фоторепортажлар асл нусхада тақдим этилади.

Ижодий ишларга муаллиф тўғрисида (фамилияси, исми, профессионал фаолияти тўғрисида қисқача маълумот, паспортга оид) маълумотлар илова қилинади:
Тақшилий қўмита

Танловга тақдим этилган ижодий ишлар босма ва интернет нашрлар, ахборот агентликларида танлов учун махсус ташкил этилган «Менинг Конституциям» танловига) рўқнда танлов матбуотда эълон қилинган кундан кейин чоп этилган бўлиши шарт.

Танловни ўтказиш тартиби
Танлов аънавий бўлиб, Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қуни арафасида эълон қилинади ва бир йил давом этади. Танлов голиблари Конституция байрами арафасида аниқланиб тақдирланади.

Танловга тақдим этилган ижодий ишлар етакчи журналистлар, манфаатдор жамоат ташкилотлари, идора ва муассасалар вакилларидан иборат нуфузли ҳайъат томонидан кўриб чиқилади ва баҳоланади.

Голибларни аниқлашда мавзунинг долзарблиги, иш мазмунининг ижтимоий аҳамияти, материални ёритишдаги аниқлик ва ўзига хослик, профессионал маҳорат асосий мезон ҳисобланади.
Танловга топширилган ижодий ишлар тақриз қилинмайди ва қайтарилмайди.

Танлов голибларига мукофотлар
Хар бир номинация бўйича танлов голиблари Фонд томонидан таъсис этилган диплом ва қимматбаҳо совғалар билан тақдирланадилар.

Материаллар ва уларга ҳисобот кўринишидаги маълумотлар «Менинг Конституциям» танловига» деган қайд билан Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фондида 2007 йил 1 декабрга қадар қуйидаги манзилга жўнатилади: Тошкент шаҳри - 100129, Навоий кўчаси 30-уй, 3-қават, 5-хона. Телефон/факс: 1441251, 1441596 www.mmf.uz, e-mail: mmf@uzpkk.uz.

МИННАТДОРЧИЛИК

Мен Тошкент Тиббиёт академияси 1-тиббиёт институти юрак хасталиги бўлимида даволаниб чиқдим. Бундан икки йил олдин ҳам шу шифохонада даволанган эдим. Ушундан ҳам Шўқратжон исми врач ва ҳамшираларнинг ғамхўрлиги, меҳрибонлиги, бир оғиз чақирингизга дарҳол етиб келиб, ёрдам беришлари дилимни қарогон қилганди. Бу гал эса шифокор Мўътабархоннинг, муомаласидан, даво-дармонларидан соғайиб кетдим. Мен бу даргоҳда даволаниб чиққан беморлар номидан шифокорлару барча ходимларга соғ-саломатлик, оилавий бахт, ишларида муваффақият тилайман.
Муҳаббат РАХИМОВА.
Тошкент шаҳри, Ҳамза тумани.

Газетхон кўнғироғи

КўР ҚИЛИБ ҚЎЙДИНГ
- Дадажониси, сизнигага қочиб келиб, айб иш қилиб қўйдим. Ота-онамдан, туққан-туғишганимдан тириқлай айрилдим! Эндигина кўзим очилапти, икки болали бўлган...
Жанда
- Сенинг-ку кўзинг энди очилибди, лекин менинг кўзим онажониси, аллақачон кўр бўлиб қолганди.
- Нега дадажониси?!
- Ўн беш йил бирга ўқиб, севиб-севилиб, аҳду паймон қилиб юрган қизимдан айирдинг-да, онажониси!
Эргаш АТОЕВ

ЮЛДАШЕВА ТАЖИХОН ТАДЖИБАЕВНАГА берилган **РВ №866274** рег. № 25222 рақамли диплом йўқолганлиги сабабли **БЕКОР қилинади.**

- КҮЙ (21.03 — 20.04).** - Одамлар билан мулоқотда бўлиш кайфиятингни кўтаради. Кўпчиликнинг эътиборига тушасиз.
- СИГИР (21.04 — 21.05).** - Нотаниш кишилар билан сирлашиш сизга анчагина кўнглисизлик олиб келиши мумкин. Шу боис сирингизни ҳаммага айтаверманг.
- ЭГИЗАКЛАР (22.05 — 21.06).** - Яқинларингиз билан муаммо чиқиши мумкин. Дўстларингиз билан муносабатни асрай билиш эса ўз қўлингизда.
- КИСКИЧБАҚА (22.06 — 22.07).** - Шу ҳафтада саёхатга чиқсангиз анчагина ютуқларни қўлга киритасиз. Бўш вақтингизни эса яқинларингиз билан ўтказинг.

- АРСЛОН (23.07 — 23.08).** - Тавақал қилишга уриниб кўринг. Бу сизга омад келтиради. Севгилингиз билан учрашасиз.
- БОШОҚ (24.08 — 23.09).** - Ҳамкорларингиз билан учрашиш учун қулай ҳафта. Истаган режаларингизни амалга ошириш учун дадил киришинг.
- ТАРОЗИ (24.09 — 23.10).** - Мухим қарорлар қабул қилишингиз мумкин. Шунингдек, соғлигингиз ҳақида ўйлашни ҳам унутманг.
- ЧАЁН (24.10 — 22.11).** - Ҳафта давомида кўп ишларни кўнгилдагидек бажаришга улгурасиз. Маблағингизни тежаб ишлатинг. Кутилмаган сафарга чиқасиз.

- ЎҚОТАР (23.11—21.12.).** - Хар қандай бизнес ишларингиз омад келтиради. Ушбу ҳафтада мансабингиз ошиши учун имконият пайдо бўлади.
- ТОҒ ЭЧКИСИ (22.12—20.01).** - Қарзларингизни узасиз. Ишда ва оилангизда ажойиб янгиликлар рўй беради. Янги инсонлар билан танишасиз.
- ҚОВҒА (21.01 — 18.02).** - Ўз кўринишингизга аҳамият беринг. Янги либослар сотиб олинг. Машинада сафарга чиқмаганингиз маъқул.
- БАЛИҚ (19.02 — 20.03).** - Сизда жуда омадли ҳафта бошланапти. Хорижий сафарларга чиқасиз. Маблағингизга маблағ қўшилади.

МУНАЖЖИМЛАР

БАШОРАТИ

ТЕЛЕВИЗОР ТАЛАШИБ...

Талабалар жуда яхши билишса керак, ётоқхонада энг талаш бўладиган матоҳ бу— телевизор. Айни кечки овқатдан сўнг телевизорнинг чинакам машамшаси бошланади. Ёши каттароқ талаба бирон жиддийроқ кўрсатув кўргиси келса, кичикроғи эса кўнгилочар томошаларга ўч бўлади. Яна кимдир футболнинг ашаддий мухлиси бўлса, яна бошқаси эса сериалларсиз ҳаётини тасаввур қила олмайди. Булар телевизор талашининг умумийроғи бўлиб, хатто у жинсга қараб ҳам бўлиши мумкин. Бунда "бечора" телевизор ўртада, бир ёнда йигитлар, бир ёнда қизлар. Жанг эса қизигандан қизийди...

Уша куни ҳам одатдагидек телевизор машамшаси бошланди. Соат 21.00да биз қизларнинг севишли сериалимиз бошланиши керак эди. Аксига олиб худди шу вақтда бошқа телеканалда футбол бошланаркан. Бизнинг қаватимиз йигитларидан "мўминтой" элчи келиб бу ҳақда бизга маълум қилди ва бу жуда катта илтимос эканлигини, сериал эртага тушдан кейин такрор кўйилишини ҳам кўшиб ўтди. Биз эса одатдагидек уларнинг илтимосини рад қилдик. Чунки, ўша куни севишли сериалимизнинг сўнгги қисмини томоша қилишимиз керак эди. Сериал ҳам бошланди. Ҳамма қизлар ҳаяжонда, охири нима бўларкин деб диққат бўлиб ўтирибмиз. Бирдан сувнинг қаттиқ шовуллаши эшитилди. Бир йигитимиз ҳаллослаб югуриб келди ва қизлар ювиниш хонасида қувур ёрилиб кетганини айтиб, сантехник етиб келгунича ёрдам бериб туришимизни илтимос қилди. Истар-истамас ўрнимиздан туриб, ювиниш хонасига борса ҳеч қандай қувур ҳам ёрилмабди, сув ҳам тошиб кетмабди. Жон-понимиз чиқиб кетди. Ҳали биз уларга майна бўлиб қолдикми, деб жалнинг минг тезлигидаги отига миниб ортимизга қайтсак, телевизор турадиган залнинг эшиги қулфланган. Ичкаридан эса болаларимизнинг "гол" дея қийқирган овози эшитилаёпти. Аламзадаликдан нима қилишни ҳам билмаймиш. Битта шўх қизимиз бор эди. Уша қиз чироқни автоматдан ўчириб қўйишни таклиф қилиб қолди. Шунда ҳисоб: 1-1 бўлади деди. Бир овоздан рози бўлдикида чироқни автоматдан ўчирдик ва биздан шубҳаланмасликларини учун ҳаммамиз ўз хоналаримизга тарқалишдик. Шундай қиёмат бошландики. Йигитларимиз у ёқдан бу ёққа оёғи қуйган товукдек зир югуришади. Чироқ автоматнинг калитини топиша олмаб хуноб бўлишади. Калит эса бизда. Ҳаммаёқ қоп-қоронғу. Шу тариха анча вақт ўтиб кетди. Йигитлар комендантдан автоматнинг иккинчи калитини олиб келдилар шекилли, чироқ ёқилди. Биз эса ҳеч нимадан беҳабар кишидек секин хоналаримиздан чиқиб кела бошладик ва телевизорнинг ёнига боришга ошиқдик. Аммо улгурмадик...

Такдирга тан бериб ошхонада чой ичиб ўтиргандик, староста йигитимиз келиб, "қизлар, комендантнинг олдига тушсангиз комиссия ўтирган экан, ётоқхонанинг тозаланиши текширишга келибди, хоналаримизни ҳам текширар экан, тез бўлинглар ҳаммага эълон қилдим, хозирнинг ўзида шанбалик ўтказамиз", деб қолди. Кимдир қўлига сўпирки олган, яна кимдир чанг латтини олиб ҳаммаёқнинг чангини артишга тутинган. Қисқаси қаватимизни чинидай қилиб қўйдик. Ана кутамиз, мана кутамиз, аммо комиссиядан дарак йўқ. Йигитларимиз бизни яна чув туширишган экан. Шу вақтда ҳеч қайсимиз ярим кечаси ётоқхонада комиссия нима иш қилади деб ўйлаб кўрмаймиз ҳам.

Шундан сўнг телевизорда нимани кўришни овозга қўйиб аниқлайдиган бўлдик. Айтиб қўйай, овоз беришга фақат бизнинг қаватимизда яшовчиларнинггина ҳуқуқлари бор.

Малоҳат МҲМИНОВА

Талабалик даврини бошдан кечираётган ёшлар дилидаги севгига монанд ҳис-туйғулар ўзининг пўртана ва довуллари билан ажралиб туради ва бунда кимдир бахтини топса, яна кимдир пушаймонда қолади... Демак, талабаликда севиш, севилишнинг ўзига хос паст-баланди, салбий-ижобий томонлари бўлади. Бу ҳақда эса айнан талаба ёшларимизнинг дилдан айтар сўзлари, ўз муносабатлари бор...

Илҳом ШЕРМАТОВ-Тошкент молия институтини талабаси:
— Яқин ўртоғим бор. У ўзининг курсдоши билан беш йилдан бери севишади. Ҳолбуки, шунча йиллик муҳаббат на унга, на кизга, на ўқишлари ва ишларига ҳалақит берди. Балки улар шу йиллар давомида бир-бирларини ҳар жиҳатдан ўрганишди, ҳис-туйғулари самимий ва собит эканлигига ишонч ҳосил қилишди. Ҳозирда эса улар магистратурада таҳсил олишлари билан бирга нуфузли ташкилотларда ишлашмоқда. Хўш, бу билан нима демоқчиман? Айтмоқчиманки, агар икки талаба ёш бир-бирларига кўнгил кўйдими (самимий ва покиза муҳаббат назарда тутиляпти), бундан нафақат улар, шунингдек уларнинг ақиллари ва ота-оналари фақат ва фақат хурсанд бўлишлари лозим. Айни замонда кимдир са-

Аммо афсуски бугунги талаба ёшлар "севги"сида бу жиҳатлар етишмайди. Кўча-кўйда жуфт бўлиб юрган йигит-қизлар бир-бирларини туртиб, сенсираб, баланд овозда беҳаё сўзлашади. Айниқса, баъзи талаба йигитлар қизларнинг молиявий жиҳатдан бақувватроқ оиладан эканлигини "инобатга олиб" севги изҳор қилишлари ёки бунинг акси кишининг гафини келтиради. Шундай экан, азиз тенг-

экансан киши. Тасаввур қилинг, сиз талабасиз. Озми-кўлими ўзига хос қийинчиликларни бошдан кечираяпсиз. Лекин, бу ҳам етмагандай севиб қолгансиз. Бирдан дарс, маъруза, машгулотлар аҳамиятини йўқотгандай бўлади. Сизнинг кўзингиз ва кўнглингиз фақат уни кўради. Аммо, вақти келадики ё сиз ёки у бир-бирларингизга ҳар томонлама номуносиб эканликларингизни англаб, тушуниб қола-

ТАЛАБАЛИК+СЕВГИ=?...

мимий ва бегараз севиб қолиш катта қаҳрамонликдир. Юқоридаги мисолга яна қайтаман. Беш йил давомида улар бир-бирларига ҳар жиҳатдан суянишди. Айниқса, ўртоғим вақти келдики, кизга ота ўрнида ота, ака ўрнида ака бўлиб талабаликдаги мусофирчиликни билдирмади. Бу эса, уларнинг келажақда биргаликдаги турмушлари учун мустаҳкам пойдевор бўлди деб ўйлайман. Шу ўринда яна бир нарсани унутмаслик керак. Бир-бирига кўнгил қўйган талаба ёшлар бошқаларга нисбатан аввало икки қарра сабр-тоқатли, ор-номусли ва ўқиш ва ишга маъсулиятли бўлишлари лозим.

сиз. Хўш ўтган вақт, ўтказиб юборилган дарслар, яхши ўқиш, билим олиш имкониятини қайтара оласизми? Мен бу билан севиш хато демоқчимасман. Чинакама севиш ва севилиш инсонга бир мартаба берилади. Шундай экан, талаба севиб кўриши шарт дея ўткичи туйғуларга алданиш жоизмикан?!

Дилафруз ТҲҲТАБОВА-Ўзбекистон Миллий университети талабаси:

— Атрофимизга қараб, одамлар ҳам, уларнинг муносабатлари, ҳис-туйғулари ҳам ҳар хилда деб қўямиз. Яқинда дарсда бироз ушланиб қолдим. Уйга тезроқ етиб олиш учун хиёбонни кесиш ўтмоқчи бўлдим. Йўлқар оралаб кетаётган эдим, бирдан бир йигит ва қизнинг баланд овозда гаплашишгаётгани қулоғимга чалинди. Туппа-тузук кийинган, йигирма ёшлардаги йигит ва қиз ҳеч андишасиз жанжаллашмоқда:

— "... керак бўлса адангизим, акангиния... (йигит жуда ҳақоратли сўзларни тилга олди), билдингми?, яна бир марта учрашувга сани чиқармасин-чи..."

Унинг сўкинишларига жавобан қиз бундан ўн чандон уятли сўзлар билан бақира бошлади... Мен эса севгидай пок, фидойи ҳисни поймол қилган тенгдошларимга ачиниб кетдим.

Мана азиз газетхон, талаба ёшларимизнинг кўтарилган мавзу юзасидан билдирган фикр-мулоҳазалари билан танишиб қикингиз. Энди навбат сизга. Ўз фикр-мулоҳазаларингизни ёзиб юборинг.

Ёшлик бекати

Раъно АЛИМАРДАНОВА - Ўзбекистон Миллий университети талабаси:

— Талабаликнинг илк босқичидаги аксарият ёшларимиз онгиди билим олиш хоҳиши бирламчи бўлади. Бирок кўп вақт ўтмай улар ўз олдларига қўйган мақсадларидан чалғиб, таълим олишдан четланишади. Бунга асосий сабаб нима? Кимдир оилавий муаммолардан қийналади, яна кимдир моддий етишмовчилик исканжасига тушиб қолади. Ва ундан ҳам баттароғи ноўрин муҳаббатга талабанинг чалғишидир деб ҳисоблайман. Тўғри, ошқиклик юракдан изн сўраб ўтирмайди. Бунинг учун "севги" дардига мубтало талаба ёшларимизни айблаш адолатсизликдир.

Икки шахс ўртасида бионур ҳосил бўлиб, у дастлаб қизқиш, талпиниш кўринишида бўлади. Унинг чинакам муҳаббатга айланиши учун эса икала томон ҳам қадр-қиммат, сабр-тоқат, ўзаро ҳурмат, меҳр тушунчаларини ҳаётларига татбиқ этишлари лозим. Шундагина боқий туйғуга эришиш мумкин деб ўйлайман.

дош! Бир нарсани унутмайлик. Яхши ниятлар билан ўқишга кузатган ота-оналаримиз биздан фақат яхши натижаларни, иш ва ўқишдаги муваффақиятларни кутишади. Буни инобатга олайлик, ёшлик даври тез ўтиб кетади, бизни эса келажақ кутмоқда.

Олимжон АБДУКАРИМОВ - Тошкент автомобиль йўллар институтини талабаси:

— Санъаткорларимиздан бири: "Севги, севги дер экан, Севги дилни ер экан...", -дея қўйлагани бежиз эмас деб ўйлайман. Сабаби, севишганларнинг урушмаган вақтларидан урушган, аразлашишган вақтлари кўп бўлади. Балки шуниси билан ҳам жозибалидир. Аммо... бу одамни жуда чарчатар экан. Севги, севиш, севилишдан безиллаб қолар

Телефон. Таниш рақамлар. Узун-узун гудок. Узоқ-узоқ гудок. Мен кутган меҳрибон овоз:
— Алло.
— Ассалому алайкум...
— Вой қизим, сенмисан, яхши юрбсанми?
— Ўзингиз, дадам, опаларим, укаларим яхшими?
— Худого шукр. Ҳаммалари соғ-саломат. Жиянчаларингни айтмайсанми, кап-катта бўлиб қолишган, кўз тегмасин.
— Уларни кўргим келиб кетди...
— Насиб бўлса уйга келганингизда кўрасан... Ўзинг яхшимсан қизим?

СОҒИНЧ

— Ҳа...
— Вақтида овқатланаяпсанми?
— Ҳа...
— Иссик овқат еяпсанми?
— Ҳа...
— Оёғингни иссиқ қилиб юргин?!
— Хо-о-о-п.
— Томоғинг оғримаяптими?
— Йў-ў-ўқ (бўғзимга нимадир тикилди).

— Ҳа қизим, тинчликми?
— Ая, сизни соғиндим!
— Нима, дарслардан қийналаяпсанми?
— Йў-ў-ўқ.
— Қизим, йиғлаяпсанми?
— Йўқ. Майли ая, ҳамма-ҳаммага салом айтинг...
Узу-у-ун гудок.
Қанийди, бир лаҳза бўлса ҳам

сизнинг бағрингизда қолиб кетган болалигимга қайтсам. Ҳар тонгда сизнинг майин, меҳрибон қўлларингиз мени уйғотмайди, дарсдан қайтишимни эса ҳеч қим сизчалик интизор кутмайди. Худди, аввалгидек сизга эрқаландим келиб кетди. Қанийди, хозир ҳам дарсга кетаётганимда мактабда ерсан деб нон орасига сарёғ суртиб берсангиз. Сумкамни елкамга тақиб қўйиб, бугун ҳам албатта, бешта "беш" олгин деб кузатсангиз. Ўқишдан қайтганимда эса, дарвозахонадан бор овозим билан "Ас-салом-му алайкум" дея бақириб кириб келсам.

Ҳозир ҳам кўп-кўп "беш" баҳо оляяпман. Уларни сизга кўрсатиб мақтангим келяпти. Ҳар бир ютугим эвазига сизнинг меҳрингиздан яна-яна туйгим келяпти. Ая, мен ҳали улғайганим йў-а? Ҳали ҳам арзиманган нарсаларга йиғлаб ўтирадиган дўмбоқ қизингизман-а? Ҳеч ҳам катта бўлгим келмайди. Айни дамда сизни қаттиқ ачочлаб уласам. Киприкларда нам, қафтим орасида "мунис сурат". Уйку элтиди...

Шоҳида МҲМИНОВА, ЎзМу талабаси.

TV-MARKAZ

07.00 Узбек наволари
08.00 Серилал «Жасига ухшаши йук» 2-серия (такрор)
08.30 Узбек наволари
10.00 «Премьера» (рус)
10.30 Узбек наволари
12.00 Марказ NEWS (рус)
12.05 Узбек наволари
13.00 Марказ NEWS (узб)
13.05 Узбек наволари
13.30 MTVA-award-2007 (такрор)
13.55 Узбек наволари
14.30 «Топ-20» (такрор)

15.10 Узбек наволари
15.55 «Бэби хитс»
16.20 Мультифильм
17.00 Узбек наволари
19.30 «ЖАССИГА УХШАШИ ЙУК» 3-серия
20.00 Узбек наволари
20.30 «Сунмас орузлар» (такрор)
21.20 Узбек наволари
21.30 «Навбат Рашид Холиков билан» (такрор)
22.00 Узбек наволари
23.00 Серилал «Жасига ухшаши йук» 2-серия (такрор)
23.30 Миксер

5.00 «Добро утро»
7.05 «Выборы-2007»
7.45 «Добро утро»
9.00 Новости
9.05 Телеканал «Добро утро». Продолжение
9.30 «Малахов +»
10.30 «Контрольная закупка»
11.00 «Агент национальной безопасности»
12.00 Новости
12.15 «Модный приговор»
13.25 «Детективы»
14.00 Другие новости
14.25 «Фабрика звезд» дома
15.00 Новости
15.15 «Понять. Простить»

15.50 «Без комплексов»
16.55 «Федеральный судья»
18.00 Вечерние новости
18.15 «Пусть говорят»
19.05 «Татьянин день»
20.05 «След»
21.00 Время
21.30 «Капкан»
22.25 «Фрунзик Мкртчян. Последние 24 часа»
23.30 «Фабрика звезд» дома
0.00 Ударная сила. «Ядерные страхи»
0.50 Ночные новости
1.05 «Доброй ночи»
2.05 Х/ф «Одинокая белая женщина»
3.00 Время
3.30 Фильм «Одинокая белая женщина». Продолжение
4.25 «Детективы»

5.00 «Добро утро, Россия!»
8.00 «Штурм Зимнего. Опровержение»
8.55 Анна Ковальчук в детективном сериале «Тайны следствия»
9.50 «Держи меня крепче». Телесериал
10.50 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
11.00 ВЕСТИ
11.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА
11.50 УРА! КАНИКУЛЫ. Татьяна Канаева, Андрей Росстоцкий, Евгений Гуров, Вера Васильева, Евгений Весник, Льюсьена Овчинникова и Татьяна Пельтер в фильме

13.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА
14.00 ВЕСТИ
14.10 Дмитрий Мартынов в телесериале «Мачеха»
15.00 «Суд идет»
16.05 «Кулагин и партнеры»
16.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА
17.00 ВЕСТИ
17.20 «Ангел-хранитель». Телесериал
18.25 Анна Ковальчук в детективном сериале «Тайны следствия»
19.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
20.00 ВЕСТИ
20.30 «Спокойной ночи, малыши!»
20.40 Клеманс Поззи, Алесс

«Это мы не проходили».
13.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА
14.00 ВЕСТИ
14.10 Дмитрий Мартынов в телесериале «Мачеха»
15.00 «Суд идет»
16.05 «Кулагин и партнеры»
16.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА
17.00 ВЕСТИ
17.20 «Ангел-хранитель». Телесериал
18.25 Анна Ковальчук в детективном сериале «Тайны следствия»
19.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
20.00 ВЕСТИ
20.30 «Спокойной ночи, малыши!»
20.40 Клеманс Поззи, Алесс

«Это мы не проходили».
13.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА
14.00 ВЕСТИ
14.10 Дмитрий Мартынов в телесериале «Мачеха»
15.00 «Суд идет»
16.05 «Кулагин и партнеры»
16.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА
17.00 ВЕСТИ
17.20 «Ангел-хранитель». Телесериал
18.25 Анна Ковальчук в детективном сериале «Тайны следствия»
19.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
20.00 ВЕСТИ
20.30 «Спокойной ночи, малыши!»
20.40 Клеманс Поззи, Алесс

«Это мы не проходили».
13.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА
14.00 ВЕСТИ
14.10 Дмитрий Мартынов в телесериале «Мачеха»
15.00 «Суд идет»
16.05 «Кулагин и партнеры»
16.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА
17.00 ВЕСТИ
17.20 «Ангел-хранитель». Телесериал
18.25 Анна Ковальчук в детективном сериале «Тайны следствия»
19.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
20.00 ВЕСТИ
20.30 «Спокойной ночи, малыши!»
20.40 Клеманс Поззи, Алесс

«Это мы не проходили».
13.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА
14.00 ВЕСТИ
14.10 Дмитрий Мартынов в телесериале «Мачеха»
15.00 «Суд идет»
16.05 «Кулагин и партнеры»
16.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА
17.00 ВЕСТИ
17.20 «Ангел-хранитель». Телесериал
18.25 Анна Ковальчук в детективном сериале «Тайны следствия»
19.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
20.00 ВЕСТИ
20.30 «Спокойной ночи, малыши!»
20.40 Клеманс Поззи, Алесс

«Это мы не проходили».
13.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА
14.00 ВЕСТИ
14.10 Дмитрий Мартынов в телесериале «Мачеха»
15.00 «Суд идет»
16.05 «Кулагин и партнеры»
16.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА
17.00 ВЕСТИ
17.20 «Ангел-хранитель». Телесериал
18.25 Анна Ковальчук в детективном сериале «Тайны следствия»
19.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
20.00 ВЕСТИ
20.30 «Спокойной ночи, малыши!»
20.40 Клеманс Поззи, Алесс

ПАЙШАНБА 8

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «Турмуш чорраҳаларида». Телесериал.
7.50 «Олтин мерос».
8.00-8.35 «Ахборот».
8.35 ТВ анонс.
8.40 «Олам ва одам» дастури: «Фэнди Рекен». «Болалар сайёраси»:
9.05 1. «Цирк, цирк, цирк!»
2. «Ғарба саёҳат». Мультисерилал.
9.45 ТВ анонс.
9.50 «Ватан ҳақида қўшиқлар». Телесериал.
10.00 Марказий сайлов комиссияси хабарлари (Такрор)
«Сайлов – демократия кўзгуси» (Такрор)
10.30 «Муқаддас қадамжолар».
10.50 «Сизнинг адвокатингиз».
10.55 «ТВ шифокор».
11.00 «Ахборот».
11.10 ТВ анонс.
11.15 «Юртим бўйлаб» дастури: «Диёрим табиати».
11.25 «Саёҳатга марҳаб!»
11.45 ТВ анонс.
11.50 «Ахборот» (инглиз тилида)
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» Кундузги дастур.
13.00 «Кўнгил риштаси». Телесериал.

13.50 ТВ анонс.
13.55 «Олтин мерос».
14.00 «Ахборот».
14.15 ТВ анонс.
14.20 Жаҳон мусиқаси хазинасида. Дж. Пуччини. «Турандот». 2-кисм.
15.25 «Тарих кўзгуси».
15.45 ТВ анонс.
15.50 «Олам ва одам» дастури: «Яшил хазина».
16.40 «Имконият».
17.00 «Ахборот».
17.10 ТВ анонс.
17.15 «Шифокор қабулида».
«Болалар сайёраси»:
17.40 «Эртақлар - яхшиликка етақлар».
17.55 «Минг бир ривоят».
18.00 «Турмуш чорраҳаларида». Телесериал.
18.50 «Одамлардан бири».
19.10 «Оҳанглар оғушида».
19.25, 19.55, 20.55, 21.30 ЭЪЛОНЛАР.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 ТВ анонс.
20.05 «ТВ шифокор».
20.10 «Аччиқ ёлғон». Телесериал.
20.50 «Минг бир ривоят».
21.00 «Ахборот».
21.35 ТВ анонс.
21.40 «Бекат».
22.05 «Кўнгил риштаси». Телесериал.
23.00 «Кўшигимсан, муҳаббат» (SMS. Овоз бериш)
23.10 «Шерлок Холмс ва доктор Ватсон». Телесериал.

7.00 «ЯНГИ ТОНГ»
8.00 «Давринг боласи» ахборот дастури.
8.10 «Бембининг ёшлиғи». Фильм-эртақ.
9.15 «Улуг неъмат».
9.20 «Телепортрет».
9.30 «Айро тақдирлар».
10.00 «ДАВР»
10.10 «Автопатрул».
10.30 «ВАТАНГАРВАР».
11.30 «Матонат».
11.45 «SMS-мусика».
12.00 «Қақнус».
13.00 «ДАВР»
13.10 «Афсона ва ҳақиқат».
13.35 «Истикбол тимсоллари».
13.45 «Тасвир ва таассурот». Опоет Ренуар.
15.00 «Ишқомли уй».
15.00 «ЯНГИ КҮН» ахборот-кўнгилчар дастури.
15.55 «Ўзбекистон вақти».
16.00 «ДАВР» ахборот дастури.
16.10 «Пуаро». Телесериал.
17.00 «Муъжизавий дунё».
19.50 «Икитисод-ревью»/рус/.
20.00 «Пойтахт»/рус/.
20.20 «Мисс Марпл».
20.50 «Интервью»/рус/.
21.00 «Жозеба».
21.30 «Пойтахт»
21.45 «Уяларим».
21.50 «Телекүрьер - маркет».
22.10 «O'zbektelefilm» махсулоти: «Нақшлар жилоси».
22.30 «Пойтахт»/рус/.
22.45 «Кино SMS со звездами».
22.50 «Обратная тяга».

20.05 «Муסיқий лаҳза».
20.10 «KINOMANIYA».
20.40 «Ёшлиқ - бу»
20.50 «Ишқомли уй».
21.35 «SMS-мусика». Ёш ижрочилар танлови.
21.55 Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 15 йиллиғига: «Комусим!»
22.00 «ДАВР»
22.30 «Мулки мумтоз».
22.50 «Қақнус».

7.30 «Салом, Тошкент!»
8.35 «Камила». Телесериал.
9.05 «Телекүрьер - маркет».
9.30 «Муқаддас қадамжолар».
9.50 «Эртагиз эгалари».
10.05 «Муסיқа SMS».
10.40 «Интервью».
10.50 «ТВ юрист»/рус/.
11.00 «Материалистки».
17.55 Мультифильм.
18.05 «Телекүрьер-маркет».
18.25 «Биласизми?»
18.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
18.50 «Камила». Телесериал.
19.20 «ТВ юрист».
19.25 «Муסיқа SMS».
19.50 «Икитисод-ревью»/рус/.
20.00 «Пойтахт»/рус/.
20.20 «Мисс Марпл».
20.50 «Интервью»/рус/.
21.00 «Жозеба».
21.30 «Пойтахт»
21.45 «Уяларим».
21.50 «Телекүрьер - маркет».
22.10 «O'zbektelefilm» махсулоти: «Нақшлар жилоси».
22.30 «Пойтахт»/рус/.
22.45 «Кино SMS со звездами».
22.50 «Обратная тяга».

7.00 «Бодро утро».
8.00 «Хабарлар» (рус)
8.20 Мультифильм.
8.30 «Детективы».
9.00 «Хабарлар» (узб)
9.20 Документальний фильм.
9.30 «Малахов +».
10.30 «Пятое измерение».
10.55 Футбол. Ешлар ўртасида Осиё чемпионати саралаш учрашуви Яман-Фалястин.
14.55 Футбол. Ешлар ўртасида Осиё чемпионати саралаш учрашуви. Йордания-Ўзбекистон.
17.00 Бокс. Чемпионат Мира. Финал.
18.00 «Мир детского спорта».
18.15 «Тейм-Сет-Матч».
18.30 «Хабарлар» (рус)
18.50 «Муסיқий тайм».
19.10 «Жасорат».
19.30 «Стенка на стенку».
20.00 «Капкан». Серилал.
20.45 «Тет-а-тет».
20.55 Футбол. УЕФА кубогини. «Спартак» (Россия) - «Байер» (Германия)
22.55 «Река надежды».
23.45 Футбол. Европа чемпионати лигаси.

14.30 «Кинокүрьер» (такрор)
15.00 Узбек наволари
15.55 «Бэби хитс»
16.20 Мультифильм
17.00 Узбек наволари
17.30 MTVA-award-2007
17.55 Узбек наволари
19.30 Серилал «ЖАССИГА УХШАШИ ЙУК» 4-серия
20.00 Узбек наволари
20.30 «Олдузли пайшанба»
21.00 Узбек наволари
21.30 «Премьера» (узб)
22.00 Узбек наволари
23.00 Серилал «Жасига ухшаши йук» 3-4 серилалар (такрор)
00.00 Миксер

5.00 «Добро утро, Россия!»
8.00 «Штурм Зимнего. Опровержение»
8.55 Анна Ковальчук в детективном сериале «Тайны следствия»
9.50 «Держи меня крепче». Телесериал
10.50 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
11.00 ВЕСТИ
11.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА
11.50 УРА! КАНИКУЛЫ. Татьяна Канаева, Андрей Росстоцкий, Евгений Гуров, Вера Васильева, Евгений Весник, Льюсьена Овчинникова и Татьяна Пельтер в фильме

13.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА
14.00 ВЕСТИ
14.10 Дмитрий Мартынов в телесериале «Мачеха»
15.00 «Суд идет»
16.05 «Кулагин и партнеры»
16.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА
17.00 ВЕСТИ
17.20 «Ангел-хранитель». Телесериал
18.25 Анна Ковальчук в детективном сериале «Тайны следствия»
19.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
20.00 ВЕСТИ
20.30 «Спокойной ночи, малыши!»
20.40 Клеманс Поззи, Алесс

13.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА
14.00 ВЕСТИ
14.10 Дмитрий Мартынов в телесериале «Мачеха»
15.00 «Суд идет»
16.05 «Кулагин и партнеры»
16.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА
17.00 ВЕСТИ
17.20 «Ангел-хранитель». Телесериал
18.25 Анна Ковальчук в детективном сериале «Тайны следствия»
19.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
20.00 ВЕСТИ
20.30 «Спокойной ночи, малыши!»
20.40 Клеманс Поззи, Алесс

13.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА
14.00 ВЕСТИ
14.10 Дмитрий Мартынов в телесериале «Мачеха»
15.00 «Суд идет»
16.05 «Кулагин и партнеры»
16.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА
17.00 ВЕСТИ
17.20 «Ангел-хранитель». Телесериал
18.25 Анна Ковальчук в детективном сериале «Тайны следствия»
19.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
20.00 ВЕСТИ
20.30 «Спокойной ночи, малыши!»
20.40 Клеманс Поззи, Алесс

ЖУМА 9

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «Турмуш чорраҳаларида». Телесериал.
7.50 «Олтин мерос».
8.00-8.35 «Ахборот».
8.35 ТВ анонс.
8.40 «Олам ва одам» дастури: «Сент – балиқчилар макони».
«Болалар сайёраси»:
9.05 «Ғарба саёҳат». Мультисерилал.
9.55 «Таълимга эътибор - келажакка эътибор».
10.15 «Одамлардан бири».
10.35 «Табаррук замин».
10.55 «ТВ шифокор».
11.00 «Ахборот».
11.15 «Аччиқ ёлғон». Телесериал.
11.50 «Юртим бўйлаб» дастури: «Куз».
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» Кундузги дастур.
13.00 «Кўнгил риштаси». Телесериал.
13.50 ТВ анонс.
13.55 «Олтин мерос».
14.00 «Ахборот».
14.15 ТВ анонс.
14.20 Эски альбом.
14.25 «Оҳанрабо».
15.05 А. Обиджон ҳаживиялари.
15.35 ТВ анонс.
15.40 «Олам ва одам» дастури: «Гузалик сабоғи».
16.30 «Обод уйда пок одамлар яшайди».
16.50 «Сувни асран!»
17.00 «Ахборот».
17.15 «Олтин мерос».

17.20 2007 йил - «Ижтимоий химоя йили»: «Саломатлик дастури».
«Болалар сайёраси»:
17.40 «Эртақлар - яхшиликка етақлар».
17.55 «Минг бир ривоят».
18.00 «Турмуш чорраҳаларида». Телесериал.
18.50 «Зиё» студияси намойиш этади: «Эътиқод муштақамлиги йиллида».
19.10 «Оҳанглар оғушида».
19.20 «Сизнинг адвокатингиз».
19.30 «Ахборот» (рус)
20.10 «Аччиқ ёлғон».
20.50 «Минг бир ривоят».
21.00 «Ахборот».
21.40 «Янги наволар».
22.00 «Кўнгил риштаси».
23.00 «Кўшигимсан, муҳаббат» (SMS. Овоз бериш)
23.10 «Шерлок Холмс ва Доктор Ватсон». Телесериал.

15.00 «ЯНГИ КҮН»
15.55 «Ўзбекистон вақти».
16.00 «ДАВР»
16.10 «Пуаро». Телесериал.
17.00 «Муъжизавий дунё».
17.50 «Ватаним!»
18.00 «Давринг боласи».
18.10 «Кувнок дўмбоқчалар». Мультисерилал.
18.20 «Болалар табасуми».
18.25 «Yoshlar» анкетаси.
18.30 «Ёшлиқ наволари».
18.50 «Бу азиз Ватан - барчамизники!».
18.55 «Телетухфа».
19.00 «ДАВР» ахборот дастури.
19.30 «Айро тақдирлар». Телесериал.

19.50 «Саломат бўлинг».
20.00 «Пойтахт»/рус/.
20.20 «Мисс Марпл».
20.50 «Репортаж»/рус/.
21.00 «Жозеба».
21.30 «Пойтахт»
21.45 «Уяларим».
21.50 «Телекүрьер - маркет».
22.10 «O'zbektelefilm» махсулоти: «Қоғдаги расмлар».
22.30 «Пойтахт»/рус/.
22.45 «SMS со звездами».
22.50 Кино: «Вечер».

7.00 «Бодро утро».
8.00 «Хабарлар» (рус тилида)
8.20 Мультифильм.
8.30 «Детективы».
9.00 «Хабарлар» (узб тилида)
9.20 Документальний фильм.
9.30 «Малахов +».
10.30 «Спорт салтанати».
10.50 - 11.35 Футбол. Германия чемпионати шарҳи.
18.00 «Болалар спорти».
18.15 «Муסיқий тайм».
18.30 «Хабарлар» (рус тилида)
18.50 Авторалли. «Сугдиёна - 2007».
19.10 «Стать ближе».
19.55 «Поле чудес».
21.00 Кураш бўйича жаҳон чемпионати.
21.30 «Хабарлар» (узб тилида)
21.50 Футбол. УЕФА кубогини.
23.25 «Река надежды». Серилал.
00.15 «Тунингиз осуда бўлсин!»

07.00 Узбек наволари
08.00 Серилал «Жасига ухшаши йук» 3-серия (такрор)
08.30 Узбек наволари
10.00 «Топ-20» (новолар)
10.40 Узбек наволари
12.00 Марказ NEWS (рус)
12.05 Узбек наволари
13.00 Марказ NEWS (узб)
13.05 Узбек наволари
14.30 «Олдузли пайшанба» (такрор)
15.00 Узбек наволари
15.55 «Бэби хитс»
16.20 Мультифильм
17.00 Узбек наволари
17.30 «Кинокүрьер»
18.00 Узбек наволари
19.30 Серилал «ЖАССИГА УХШАШИ ЙУК» 5-серия
20.00 Узбек наволари
20.30 «Навбат Рашид Холиков билан»
21.00 Узбек наволари
21.30 «Премьера» (рус)
22.00 Узбек наволари
22.30 «ИНДИАНА ДЖОНС В ПОИСКХ УТЕРЯННОГО КОВЧЕГА»
00.45 Миксер

11.00 «Агент национальной безопасности».
12.00 Новости
12.15 «Модный приговор»
13.25 «Детективы»
14.00 Другие новости
14.25 «Фабрика звезд» дома
15.00 Новости (с субтитрами)
15.15 «Понять. Простить»
15.51 «Без комплексов»
16.55 «Федеральный судья»
18.00 Вечерние новости
18.15 «Пусть говорят»
19.00 «Татьянин день»
19.55 «Поле чудес»
21.00 Время
21.25 «Капкан»
22.20 Что? Где? Когда? Финал
23.40 Закрытый показ. Премьера. Главный приз «Кинотавра-2007». Фильм «Простые вещи»
2.40 Х/ф «Женщина-мушкетер»
3.00 Время
3.25 «Женщина-мушкетер». Продолжение

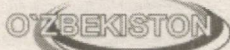
11.00 «Агент национальной безопасности».
12.00 Новости
12.15 «Модный приговор»
13.25 «Детективы»
14.00 Другие новости
14.25 «Фабрика звезд» дома
15.00 Новости (с субтитрами)
15.15 «Понять. Простить»
15.51 «Без комплексов»
16.55 «Федеральный судья»
18.00 Вечерние новости
18.15 «Пусть говорят»
19.00 «Татьянин день»
19.55 «Поле чудес»
21.00 Время
21.25 «Капкан»
22.20 Что? Где? Когда? Финал
23.40 Закрытый показ. Премьера. Главный приз «Кинотавра-2007». Фильм «Простые вещи»
2.40 Х/ф «Женщина-мушкетер»
3.00 Время
3.25 «Женщина-мушкетер». Продолжение

11.00 «Агент национальной безопасности».
12.00 Новости
12.15 «Модный приговор»
13.25 «Детективы»
14.00 Другие новости
14.25 «Фабрика звезд» дома
15.00 Новости (с субтитрами)
15.15 «Понять. Простить»
15.51 «Без комплексов»
16.55 «Федеральный судья»
18.00 Вечерние новости
18.15 «Пусть говорят»
19.00 «Татьянин день»
19.55 «Поле чудес»
21.00 Время
21.25 «Капкан»
22.20 Что? Где? Когда? Финал
23.40 Закрытый показ. Премьера. Главный приз «Кинотавра-2007». Фильм «Простые вещи»
2.40 Х/ф «Женщина-мушкетер»
3.00 Время
3.25 «Женщина-мушкетер». Продолжение

11.00 «Агент национальной безопасности».
12.00 Новости
12.15 «Модный приговор»
13.25 «Детективы»
14.00 Другие новости
14.25 «Фабрика звезд» дома
15.00 Новости (с субтитрами)
15.15 «Понять. Простить»
15.51 «Без комплексов»
16.55 «Федеральный судья»
18.00 Вечерние новости
18.15 «Пусть говорят»
19.00 «Татьянин день»
19.55 «Поле чудес»
21.00 Время
21.25 «Капкан»
22.20 Что? Где? Когда? Финал
23.40 Закрытый показ. Премьера. Главный приз «Кинотавра-2007». Фильм «Простые вещи»
2.40 Х/ф «Женщина-мушкетер»
3.00 Время
3.25 «Женщина-мушкетер». Продолжение

11.00 «Агент национальной безопасности».
12.00 Новости
12.15 «Модный приговор»
13.25 «Детективы»
14.00 Другие новости
14.25 «Фабрика звезд» дома
15.00 Новости (с субтитрами)
15.15 «Понять. Простить»
15.51 «Без комплексов»
16.55 «Федеральный судья»
18.00 Вечерние новости
18.15 «Пусть говорят»
19.00 «Татьянин день»
19.55 «Поле чудес»
21.00 Время
21.25 «Капкан»
22.20 Что? Где? Когда? Финал
23.40 Закрытый показ. Премьера. Главный приз «Кинотавра-2007». Фильм «Простые вещи»
2.40 Х/ф «Женщина-мушкетер»
3.00 Время
3.25 «Женщина-мушкетер». Продолжение

ШАНБА 10

6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
7.00 "Чархпалак". Телесериал.
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ анонс.
"Болалар сайёраси":
8.40 1. "Болалар дунёси".
2. "Қўзичоқнинг шохи ўсди".
Мультифильм.
9.10 "Шифокор қабулда".
9.35 ТВ анонс.
9.40. Музыка дунёси".
10.00 "Халқлар дунёси".
10.20 1. "Чинсен". 2. "Маурит".
11.00 "Оналар мактаби".
11.20 "Аччиқ ёлгон". Телесериал.
11.55 ТВ анонс.
12.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
Кундузги дастур.
13.00 "Қўнғил риштаси". Телесериал.
13.50 ТВ анонс.
13.55 "Олтин мерос".
14.00 "Ахборот".
14.15 ТВ анонс.
14.20 "Хонадон".
14.45 "Шум бола". Бадий фильм.
16.15 "Шурданак". Ҳажвий дастур.
16.45 ТВ анонс.
"Болалар сайёраси":
16.50 1. "Ҳайла, Изла, Топ!" Телемуобрак.
2. "Эртанлар - яхшиликка етаклар".
17.50 "Минг бир маслаҳат".
18.10 ТВ анонс.
18.15 "Саломатлик сирлари".
18.35 "Меҳр қузда".
19.15 "Оханглар оғушида".
19.25, 19.55, 20.55, 21.30 ЭЪЛОНЛАР.

19.30 "Ахборот" (рус тилида)
20.05 "Сайлов - демократия кўзгуси".
20.35 "Ватан ҳақида қўшиқлар".
21.00 "Ахборот".
21.40 "Қўнғил қўшиқ истайди".
22.00 "КИНОТАҚДИМ".
22.25 "Қўшиғимсан, муҳаббат" (SMS. Овоз бериш)
22.40 "Рагнин кўзгу". Бадий фильм.

7.00 "ЯНГИ ТОНГ"
8.00 "Давринг боласи"
8.10 "Шайтонвачча". Фильм-эротак.
9.25 "Улғу неъмат".
9.30 "Айро тақдирлар".
10.00 "ДАВР" ахборот дастури.
10.10 "Парламент вақти".
10.30 "Тақдир". Ток-шоу.
11.00 "Ибратли умр".
11.20 "Айланай"
11.40 "SMS-муסיқа".
12.00 "Какнус". Телесериал.
13.00 "ДАВР" ахборот дастури.
13.10 "Афсона ва ҳақиқат".
13.35 "Радиован курсатамиз!"
13.45 "Тасвир ва тасассурот". Эль Греко.
14.00 "Ишқомли уй".
15.00 "ЯНГИ КҮН"
15.55 "Ўзбекистон вақти".
16.00 "ДАВР" ахборот дастури.
16.10 "Илтимой химоя йили" га бағишлайди: "Меъёр - соғлиқ гарови".
16.30 "Чемпион сирлари".
16.50 "Қамолот" хабарлари.
17.00 "Ўйинчолар мамлакати". Мультифильм. 1-қисм.
19.25, 19.55, 20.55, 21.30 ЭЪЛОНЛАР.

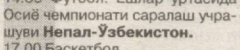
19.00 "ДАВР" ахборот дастури.
19.30 "Дунё таомлари".
19.50 "Дилроз". Муסיкий дастур.
20.20 "Еш оилалар - давлат ҳимоясида".
20.45 "SMS-муסיқа".
21.10 "Ишқомли уй".
21.55 Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 15 йиллигига: "Комусим!"
22.00 "ДАВР".
22.30 "Мулки муомтоз".
22.50 Б/ф "Фангастик гўртлик-2".

7.30 "Салом, Тошкент!"
8.35 "Камила". Телесериал.
9.05 "Телекурёр-маркет".
9.40 "Саломат бўлинг".
10.00 "Муסיқа SMS".
10.25 "Репортаж" /рус/.
10.35 "Афиша" /рус/.
10.45 "ТВ юрист" /рус/.
10.55 - 12.50 Кино: "Вечер".
...
17.55 "Афиша".
18.05 "Телекурёр-маркет".
18.30 "Пойтахт" ахборот дастури.
18.45 "Анонс".
18.50 "Камила". Телесериал.
19.20 "ТВ юрист".
19.25 "Муסיқа SMS".
19.55 "Анонс".
20.00 "Пойтахт" /рус/.
20.15 "Мусли вслук" /рус/.
20.20 "Мисс Марпл".
20.50 "Интервью".
21.00 "Жозиба".
21.30 "Пойтахт" ахборот дастури.
21.45 "Анонс".
21.50 "Телекурёр-маркет".
22.10 "Истеъод".
22.30 "Пойтахт" ахборот дастури /рус/.
22.45 "Кино SMS со звездами".
22.50-1.00 Кино: "Бой с тенью".

8.20 "Соғлом оила".
8.50 Мультифильм.
9.00 "Бодрое утро".
10.25 "Смак".
11.00 - 13.00 Футбол. Ешлар ўртасида Осиё чемпионати саралаш учрашуви Фаластин-Иордания.
...
14.55 Футбол. Ешлар ўртасида Осиё чемпионати саралаш учрашуви Непал-Ўзбекистон.
17.00 Баскетбол.
17.20 "Баркамол авлод".
18.00 "Мир детского спорта".
18.15 Мультифильм.
18.50 "Муסיкий тайм".
19.10 "Военное дело".
19.30 "Стиль".
19.45 "Звездный матч".
20.05 "Ровесник".
20.25 "В яблочок!".
20.40 "Спортколлекция".
21.00 Кураш бўйича жаҳон чемпионати.
21.50 "Антракт".
22.00 "Большие гонки".
22.50 SMS Ринг.
23.20 Футбол. Ўзбекистон чемпионати "Курвучи" - "Машъал".

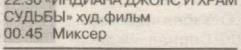

7.30 "Салом, Тошкент!"
8.35 "Камила". Телесериал.
9.05 "Телекурёр-маркет".
9.40 "Саломат бўлинг".
10.00 "Муסיқа SMS".
10.25 "Репортаж" /рус/.
10.35 "Афиша" /рус/.
10.45 "ТВ юрист" /рус/.
10.55 - 12.50 Кино: "Вечер".
...
17.55 "Афиша".
18.05 "Телекурёр-маркет".
18.30 "Пойтахт" ахборот дастури.
18.45 "Анонс".
18.50 "Камила". Телесериал.
19.20 "ТВ юрист".
19.25 "Муסיқа SMS".
19.55 "Анонс".
20.00 "Пойтахт" /рус/.
20.15 "Мусли вслук" /рус/.
20.20 "Мисс Марпл".
20.50 "Интервью".
21.00 "Жозиба".
21.30 "Пойтахт" ахборот дастури.
21.45 "Анонс".
21.50 "Телекурёр-маркет".
22.10 "Истеъод".
22.30 "Пойтахт" ахборот дастури /рус/.
22.45 "Кино SMS со звездами".
22.50-1.00 Кино: "Бой с тенью".

TV-MARKAZ

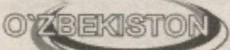
07.00 Ўзбек навалари
08.00 "Юлдузли пайшанба" (так)
08.30 Ўзбек навалари
09.30 "Баби Терра Ландия
09.55 "Баби хитс"
21.20 "Беш панжа" (рус)
10.40 Мультифильм
11.10 Ўзбек навалари
11.30 "Индиана Джонс в поисках утерянного ковчега" худ. фильм
13.45 Ўзбек навалари
14.00 "Премьера" (рус) (такрор)

14.30 Ўзбек навалари
15.30 "Кинокурёр"
16.00 Ўзбек навалари
16.30 "Спец.репортаж"
17.00 Ўзбек навалари
17.30 "БАДИЙ КЕНГАШ"
18.05 Ўзбек навалари
19.00 "ШАНБА ОКШОМИДА"
19.20 Ўзбек навалари
19.30 Сериал «ПАРИЖДАГИ МУХАББАТ» 3-серия
20.40 Ўзбек навалари
21.00 "Аъло-Марказ"
22.00 Ўзбек навалари
22.30 "ИНДИАНА ДЖОНС И ХРАМ СУДЬБЫ" худ.фильм
00.45 Миксер

6.00 Новости
6.10 X/ф «Дело пестрых»
8.10 «Играй, гармонь любимая!»
8.55 «Слово пастыря»
9.15 «Здоровье»
10.00 Новости
10.25 «Смак»
11.00 Премьера. «Звезда, спаленная любовью»
12.00 Новости (с субтитрами)
12.10 Премьера. «Суперштурм». Фильм 2-й
13.10 Субботний «Ералаш»
13.35 К 80-летию Эльдара Рязанова. Евгений Леонов в комедии «Зигзаг удачи»
15.15 «Их разскивает милиция»
15.50 Фильм «Женская работа с риском для жизни»
18.00 Вечерние новости
18.20 «Ледниковый период»
21.00 Время
21.20 Премьера. Праздничный концерт к Дню милиции
23.45 Европейский хоккейный тур. Сборная Финляндии-Сборная России. Передача из Финляндии
2.00 X/ф «Игра»
4.10 X/ф «Семья Ивановых»

ЯКШАНБА 11

6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
7.00 "Чархпалак". Телесериал.
7.45 "Олтин мерос".
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ анонс.
"Болалар сайёраси":
8.40 "Бизнинг кутубхона".
8.50 "Олтин оху". Мультифильм.
9.25 "Саломатлик сирлари".
9.45 ТВ анонс.
9.50 "Ватан ҳақида қўшиқлар".
10.00 "Сайлов - демократия кўзгуси" (Такрор)
10.30 "Заковат".
11.25 ТВ анонс.
11.30 "Денгиздан томчи".
12.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
Кундузги дастур.
13.00 "КиноТеатр".
13.25 "Табиб". Бадий фильм. 1-қисм.
14.30 ТВ анонс.
14.35 "Табиб". Бадий фильм. 2-қисм.
15.35 "Хаёт манзаралари". "Болалар сайёраси":
15.45 "Синдрелла". Мультифильм.
16.55 ТВ анонс.
17.00 "Интеллектуал ринг".
17.45 "Одами эрсанг"
18.05 "Юрагимда унган гулзорим". Муסיкий фильм.
18.25 ТВ анонс.
18.30 "Оддий ҳақиқатлар". Токшоу.
19.15 "Оханглар оғушида".
19.25, 20.00, 20.55, 21.40 ЭЪЛОНЛАР.

19.30 "Тахлилнома" (рус тилида)
20.05 ТВ анонс.
20.10 "Аччиқ ёлгон".
20.50 "Минг бир ривоят".
21.00 "Тахлилнома".
21.45 ТВ анонс.
21.50 "Азизим".
22.20 "Оҳанрабо".
23.00 "Унутилмас лаҳзалар". Бадий фильм.

7.00 Миллий кино: "Чашма".
8.10 "Рўзгор мактаби".
8.40 "Дунё таомлари".
9.00 "Якшанба нуноштаси".
9.20 "Сеними, шошмай тур!" Мультифильм.
9.30 "Болалар давраси".
10.00 "БАТАНПАРВАР".
10.50 Хинд киноси: "Изоҳорис муҳаббат".
13.50 "SMS-муסיқа".
14.00 "Ишқомли уй".
14.40 "Акс". Ток-шоу.
15.20 "Чемпион сирлари".
15.40 "Ринг қироллари".
16.20 "Jougnal" (инглиз тилида)
16.40 "Якшанба нуноштаси".
17.00 "Ўйинчолар мамлакати". Мультифильм. 2-қисм.
18.30 "Ешлик навалари".
18.30 "Ешлик навалари".
19.00 "Давр ҳафта ичида".
19.30 "SMS-муסיқа".
20.00 "Эверест".
20.40 "Yoshlar" анкетаси.
20.45 "ТАРАНУМ".
21.30 "КИНОМАНИЯ".
22.00 Жаҳон киноси: "Дик ва Жейн".
23.30 "ХУНГИ ПАРВОЗ".

7.30 "Салом, Тошкент!"
8.35 "Камила". Телесериал.
9.05 "Телекурёр - маркет".
9.35 "Афиша".
9.45 "Интервью".
9.55 "Биласизми?"
10.00 Кино: "Зўр ўтирибмиз".
11.15 "Анонс".
11.20 "Истеъод".
11.35 "Муסיқа SMS".
12.05 "Телекурёр-маркет".
12.30 Мультифильм: "Роботы". Премьера.
13.55 "Мысли вслук".
14.00 Кино: "Бой с тенью".
16.10 "Анонс".
16.15 "Жозиба".
16.40 "Саргузаштлар ороли".
17.05 "Телекурёр - маркет".
17.25 Кино: "Ягнан узинг". Хинд-дистон. 1-2-сериялар.
20.25 "Анонс".
20.30 "Мулоҳаза учун мавзу".
21.00 "КИНОТАҚДИМ".
21.25 "Туризм ҳақида" /рус/.
21.55 "Мысли вслук".
22.05 - 00.20 Кино SMS со звездами: "Правда о Чарли". "Ванильное небо". "Лара Крофт 2".

8.00 "Хабарлар" (ўзб. тилида)
8.20 "Кувнок стартлар".
9.00 "Бодрое утро".
10.00 "Хабарлар" (рус тилида)
10.20 "Ракибингиз гроссмейстер".
10.35 "Пока все дома".

11.25 "Фазенда".
12.00 "Аптека слушает".
12.45 - 13.35 ПрофРИНГ.
...
14.55 Футбол. Ўзбекистон чемпионати "Пахтакор" - Самарқанд Диномо.
17.00 Баскетбол.
17.40 "Халқ уйинлари".
18.00 "Мир детского спорта".
18.15 "Муסיкий тайм".
18.30 "Версия". Информационно-аналитическая программа.
19.00 "Спорт уик-энд".
19.40 "Тайм-аут".
20.00 Еврофутбол.
21.30 "Талкин".
22.00 "Ледниковый период".

14.55 Футбол. Ўзбекистон чемпионати "Пахтакор" - Самарқанд Диномо.
17.00 Баскетбол.
17.40 "Халқ уйинлари".
18.00 "Мир детского спорта".
18.15 "Муסיкий тайм".
18.30 "Версия". Информационно-аналитическая программа.
19.00 "Спорт уик-энд".
19.40 "Тайм-аут".
20.00 Еврофутбол.
21.30 "Талкин".
22.00 "Ледниковый период".

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек навалари
08.00 «Сунмас орзулар»
08.50 Ўзбек навалари
09.00 «Шанба окшомиди» (так)
09.20 Ўзбек навалари
09.30 «Баби Терра Ландия»
09.55 «Баби хитс»
10.20 «Беш панжа» (узб)
10.40 Мультифильм
11.10 Ўзбек навалари
11.30 «Индиана Джонс и Храм судьбы» худ.фильм
13.45 Ўзбек навалари
14.00 «Премьера» (узб) (такрор)
14.35 Сериал «Жасига ухшашлик» 1-5 сериялар (такрор)
17.00 Ўзбек навалари
17.30 «Топ-20»
18.10 Ўзбек навалари
19.00 MTVA-award-2007
19.30 Сериал «ПАРИЖДАГИ МУХАББАТ» 4-серия
20.40 «Аъло-Марказ»
21.40 Ўзбек навалари
22.30 «ИНДИАНА ДЖОНС И ПОСЛЕДНИЙ КРЕСТОВЫЙ ПОХОД» худ.фильм
00.50 Миксер

6.00 Новости
6.25 «Гении и злодеи»
6.55 Олег Ефремов, Олег Табаков в фильме «Испытательный срок»
8.40 «Армейский магазин»
9.10 «Умницы и умники»
9.00 Новости
10.15 «Непугуемые заметки» с Дмитрием Крыловым
10.35 «Пока все дома»
11.25 «Фазенда»
12.00 Новости (с субтитрами)
12.10 «Модный приговор»
13.10 Фантастическая комедия «Назад в будущее II»
14.50 «Инна Ульянова. Слабости сильной женщины»
16.00 Футбол. Чемпионат России. «Спартак»-»Динамо». Заключительный тур. Прямой эфир
18.00 «Большие гонки»
19.05 «Минута славы»
21.00 Воскресное «Время». Информационно-аналитическая программа
21.50 «Фабрика звезд»
23.25 Премьера. Михаил Леонтьев в проекте «Большая игра»
0.25 Европейский хоккейный тур. Сборная России-Сборная Чехии. Передача из Финляндии
2.25 Чак Норрис в приключенческом фильме «Одинокий волк Мак Куэйд»

А. ХАКИМОВ расмлари

Ошполвонлар:- Манавилар халлослаб чопгандан кўра, чойхонада маза қилиб ош емайдимми?

Дилчи тилдим илақлаб тиллодан... Дилора янги ёра янги хуйла, дилим сенда.

Бир мактабда утказилган тадбирда

- Ия, пахта қани?
- Ҳўжайиннинг қураётган иморатига тахта бўлиб кетди.

Тутамлар қирқ кокилинг
Капачнинг тилла боғи.
Унут-унут тароғинг
Юрагининг санчоғи.

Қуриб қолган толбаргак,
Сочилиди сочингдан.
Соғинч қилади эрмак,
Ўсма эзиб қалбимда.

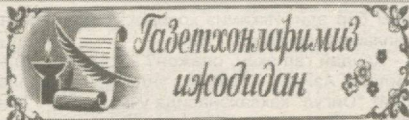
Қўлингдаги хинога
Кўнглиминг доғи урган.
Соғинтирган сочингни
Соғинчим ўзи ўрган.

Тўкилар мунчоқ-мунчоқ,
Соғинчларим тош йўлга.
Тоғда бир ёвқур лочин,
Ўрганиб қолдим қўлга.

Минг шукр, тонг отди тун ва кун аро,
Тортилди хуршеднинг юзидан қаро.
Дилимда борини тўккум, севил-о,
Сен бахтли бахтсизсан, мен бахтиқаро.

Мени унутганларни унутолмадим,
Сидқидил интиқиб гул туголмадим,
Бир тунга бўлса-да тан ололмадим:
Сен бахтли бахтсизсан, мен бахтиқаро.

Толе ўлкасига чорлайди қуёш,
Терилар паришон бир жұфт қалдирғоч.
Учмоққа қанот йўқ, тўккани кўз ёш...
Сен бахтли бахтсизсан, мен бахтиқаро.

Умри аросатда кетдим ўртаниб,
Кимларга ишондим туради тониб.
Севганим ўзинг-ку, унутдинг, ёниб,
Сен бахтли бахтсизсан, мен бахтиқаро.

Шайтонлар изғийди ярим ялонғоч,
Гул очмоқ бўлади бўсага оғоч.
Ҳар нарса ҳал бўлар, сен-да бундан қоч,
Сен бахтли бахтсизсан, мен бахтиқаро.

ҚУШИҚ
Ишқ савдоси қийиндиров,
Ишқ ғавғоси изтироб.
Топганим бир азоб бўлди,
Йўқотганим минг азоб.

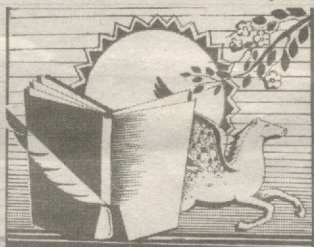
Сақлолмадим муҳаббатни,
Қўйсамда минг қалб тузоқ.
Сўнгра юз бор ҳайдаб кўрдим:
Унутмоқлик мушкулроқ.

Энди мудом тушларимда,
Ой келисан, тўлигим!
Фақат кимнинг хасмидирсан,
Билмам, қанча уринмай...

Сочларингни силай десам,
Кучиб турар толбаргак.
Белгинангдан кучай дейсам,
Учиб кетар халинчак.

Қўшиқ айтсам ёр бўлай деб,
Ёр ёнингда суқсурдай.
Ишқ савдоси қийинку-я,
Ишқ ғавғоси оғирдай.

Эшқобил ВАЛИ,
Самарқанд.

ЁЛГИЗ АЁЛ
Дардин сўйлай деса ул дардқаши йўқ,
Дилин овлағувчи бир дилқаши йўқ,
Кўнгли осмонининг ойбарқаш йўқ,
Кўрган қуни қунми ёлғиз аёлнинг.

Изтиробга емиш жисм ила жони,
Ханжар уриб боқинг оқмайди қони.
Тахликада кечар ҳар дам, ҳар они,
Кўрган қуни қунми ёлғиз аёлнинг.

Эгмоқни истамас гурурли бошин,
Йиғлай олар кўздан оқизмай ёшин.
Куйманиб гоҳида куйдирар ошин,
Кўрган қуни қунми ёлғиз аёлнинг.

Гоҳ тил тиғи бирлан бағрини тилманг,
Унинг бахти ярим буну унутманг.
Ҳасадин емангиз, ҳавас ҳам қилманг,
Кўрган қуни қунми ёлғиз аёлнинг.

Ташвишлардан безса ишга шошар у,
Ишда ҳам толиқса қайга қочар у,
Юрак сирларини кимга очар у,
Кўрган қуни қунми ёлғиз аёлнинг.

Қаро меҳнатлардан қўллари қадоқ,
Қисмат қийноғидан қалб тубида доғ,
Очлиб қулса гоҳ деманг «вақти чоқ»,
Кўрган қуни қунми ёлғиз аёлнинг.

Эл оғзида элак шаънин элайди,
Кимдир қора, кимдир оққа белейди.
Ҳақдан ўз-ўзига тоқат тилайди,
Кўрган қуни қунми ёлғиз аёлнинг.

САРОБ БЎЛДИ
Кетиб ёрим мани ҳолим,
Хароб бўлди, хароб.
Эзгу аҳдим, ширин бахтим,
Сароб бўлди, сароб.

Ғам селидан бағрим тўлди,
Кўзим дарёи ашк бўлди.
Дарғотида киприқларим
Мироб бўлди, мироб.

Орзуларим осмон қадар,
Эди, армон солиб хатар.
Тутдай тўкилди-ю ерга
Туроб бўлди, туроб.

Бўй баробар кечганларим,
Тўйиб-тўйиб ичганларим,
Изтироб деб аталмиш ул,
Шароб бўлди, шароб.

Умидларим сарҳади йўқ,
Сароб бўлди, сароб.

СЎРОЛМАЙМАН
Кўролмаيمان,
Дийдорингни соғинганда
кўролмаيمان.

Сўролмаيمان
Соғиндингми сен ҳам дея
сўролмаيمان.

Бир замонлар бахтдан
парвоз этдик қушдек.
Не бўлди-ю, бир қаро
кун айрилишдик.

Бошинг узра турарман-у
бошим эгик.
Сувдай сизиб хос хобингга
киролмаيمان.

Бу дунёда менинг ҳали
ишим талай,
Дейман, энди ўғил-қизинг
уйлаб-жойлай.

Ўйлаб кўрсам тангри
берган қуним битмай,
Вақти-бевақт хузуригга
боролмайман.

Дийдорингни соғинганда
кўролмаيمان,
Соғиндингми бизни дея
сўролмаيمان.
Каромат ОСТОНОВА

НИМА? НЕГА? НИМА УЧУН?

СУЯКЛАР—ҲИМОЯ КОБИГИ

Скелетимиздаги суюкларнинг бир қисми танамиздаги юмшоқ ва нозик аъзоларни ташқи таъсирлар, зарбалар ва жароҳатлардан ҳимоя қилиш вазифасини ҳам ўтайди.

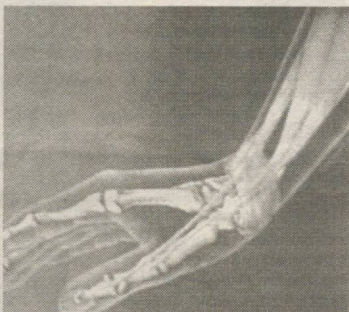
Жумладан, бош ва умуртқа суюклари бош мия ва орқа миёни ҳимоя қилади. Қовурғалар эса ҳамма томондан ёпилган қафасни ташкил қилиб, унинг ичида юрак ва ўпкаларимиз жойлашади. Ошқозон, жигар каби аъзоларни эса пастки умуртқалар ва тос суяги ўз «ҳимоясига» олади.

Шундай қилиб, скелетнинг иккита муҳим вазифаси бор экан. Биринчидан, у тананинг тик ҳолатда туришини таъминлайди. Иккинчидан, ички аъзолар учун ҳимоя қобиғи бўлиб хизмат қилади.

БАРЧА СУЯКЛАР БИР ХИЛМИ?

Бажарадиган вазифасига ва скелетнинг қайси қисмида жойлашганига қараб, суюкларнинг шакли ва узунлиги ҳар хил бўлади. Шаклига кўра, суюклар тўртга бўлинади: узун суюклар, узайган суюклар, япалоқ суюклар ва майда суюклар.

- Узун суюклар деб аталашига сабаб,

уларнинг узунлиги қалинлиги ва энидан анча катта бўлади. Танамиздаги энг узун суюк болдир(сон) суяғидир.

- Узайган суюклар ёй ёки сал эгилган шаклда бўлади. Аммо шунга қарамай, уларнинг ҳам узунлиги бошқа параметрларидан каттароқдир. Бундай суюкларга қовурғаларни мисол қилиб келтириш мумкин.

- Япалоқ суюклар кенг ва юпка шаклга эга бўлади. Бош, тос, курак суюкларини мисол қилиб келтириш мумкин.

- Майда суюклар ҳар жиҳатдан, яъни узунлик, кенглик, қалинлик томондан ҳам бошқа суюклардан кичик бўлади. Қўл ва оёқ бармоқлари суюклари, умуртқалар майда суюклар тоифасига қиради.

МУШАКЛАР НЕГА КЕРАК?

Мушаклар бутун танамиз бўйлаб тақсимланган бўлиб, улар инсон танаси вазнининг ярмини ташкил этади. Улар суюклар билан биргаликда инсонга ҳаракатланиш имкониятини берадиган механизмни ташкил этади.

Инсон ҳатто энг оддий ҳаракатларни (оғиз ёки кўзни юмиб-очиш, қўшларни чимириш, югуриш, сакраш ва бошқалар) ҳам мушаклар ёрдамида амалга оширади. Мушаклар бўлмаса, танамиз мутлақо ҳаракатсиз бўлган бўлар эди.

Танамиздаги мушакларнинг тенг ярми оқ толалардан иборат. Улар ёрқин рангга, тез қисқариш хусусиятига эга. Мушакларнинг иккинчи ярмини эса қизил толалар ташкил қилади. Уларда керакли энергияни етказиб берувчи қон томирлари жойлашганлиги боис ранги ҳам анчагина қорамтир бўлади.

БИЗ ҚАНДАЙ НАФАС ОЛАМИЗ?

Нафас жараёни икки хил ҳаракатдан ташкил топган бўлади – нафас олиш ва нафас чиқариш. Нафас олиш пайтида ҳаво ўпкаларни тўлдирди, нафас чиқарганда эса улардан чиқиб кетади.

Нафас олган пайтимизда кўкрак қафасидаги мушаклар – диафрагмалар қисқаради, бу эса қовурғалар мушакларини ҳам қисқартириб, қовурғаларнинг ўзини кенгайтишга мажбур этади. Қовурғалар билан бирга кўкрак қафаси кислород билан тўйинган ҳаво тушади. Ўпкадаги пуфакчаларга тушган ҳаво таркибидаги кислород, қонга ўтади.

Шундан сўнг барча мушаклар асл ҳолига қайтади, ўпка эса қисқаради. Натijaда ундаги карбонат ангидрид ва сув буғи билан тўйинган ҳаво ташқарига чиқариб юборилади.

Одатда бир дақиқада инсон 20-25 марта нафас олиб, нафас чиқаради.

СУВ ОСТИДА НАФАС ОЛИШ МУМКИНИ?

Инсон ҳам бошқа аксарият қуруқликда яшовчи жонотлар сингари атмосфера ҳавосидан нафас олади. Бизнинг нафас олиш тизимимиз айнан ер устида яшашга мослашган. Шу боис инсон сув тагида нафас олиши мумкин эмас. Чунки сув тагида нафас олганда ўпкага сув кирса, одам бўғилиб қолади.

Шу боис одам сув тагида ўпкасидаги ҳаво туғалгунча бўла олади, холос. Чўқур нафас олганда ўпкада тўпланадиган кислород миқдори бизга сув тагида бир неча дақиқа бўлиш имконини беради.

МУШАКЛАР ҚАНДАЙ ИШЛАЙДИ?

Мушаклар эластиклик хусусиятига эга бўлгани боис чўзилиши ва қисқариши мумкин, аммо бу жараёнда узилиб кетмайди. Танадаги бирор бир мушак чўзилганда ёки қисқарганда у бириккан суюклар ҳаракатга келади. Қўлдаги мушаклардан бири, яъни бисцепс қисқарганда қўлимиз тирсақдан букилади, аксинча бисцепс яна чўзилиб асл ҳолига қайтганда, қўлимиз ҳам яна ёйилади.

Мушаклар воситасида бажариладиган кўпلىк ҳаракатларни биз ўз хоҳишимизга қараб амалга оширамиз. Юриш, югуриш, бошни у

ёқ, бу ёққа буриш, сакраш кабилар шулар жумласидандир. Аммо айрим ҳаракатларни мушаклар бизнинг хоҳишимиз ёки иштирокимизсиз, ўзинча бажаради. Юрак уриши бунга мисол бўла олади.

ДАРМОН тайёрлади

...Азиза эндигина 25 ёшга қадам кўйди. Унга четдан қараган одам ҳали турмушга чиқмаган деб ўйлайди. Чунки Азиза фарзандли аёл бўлса-да, худди ёш қизлардек эди. Гўзал ва хушчақчақлиги билан бирга ҳар қандай одамни мафтун қиладиган сеҳри бор. Лекин ўша "сеҳри" билан эри ва унинг оиласидегиларни ўзига "ром" қилолмади. Азиза ўзига катта баҳо бериб юборганини кейинроқ англади. Майда гап-сўзлар, ўзаро келишмовчиликлар тўғрисида эри билан ажрашди. Ўғлини етаклаб, ота эшигига кўч-кўрони билан қайтиб келди. Ававалига уйдагилари унинг кўнглига қарашди. Кейинчалик янгалари билан гоҳ болаларининг ўрта-

дига эришди. Ўқтам ҳам билиб-билмай уни ёқтириб қолганди. Тонг саҳарлаб идорада бир-бири билан учрашгунча кўзлари тўрт бўлиб кетарди, иккисининг. - Азизахон, бундай юрсак тўғри келмайди. Икки хонали уй бўлса, ўзингизга маъқул келса олиб бераман. Қачонгача ишхонада ходимлар кетишини кўтиб яшаймиз, - деди Ўқтам кўнларнинг бирида.

Азиза аслида шу гапни кутаётган эди. ...Орадан ҳеч қанча вақт ўтмай, Азиза янги уйга кўчиб ўтди. Кейин улар шайри никоҳ ўқитдилар. Шу кундан бошлаб Ўқтам уни сенлай бошлади. Уят-андишани йиғиштириб қўйишиб, ишга ҳам машинада бирга келишар, кечкурунла-

пим бор эди. Иккимиз холироқ жойда гаплашасак бўларди", - деди.

- Қандай гап экан, опаюн? - ўсмоқчилади Азиза. - Майли, унда кечки пайт "Ойгул" қаҳвахонасида учрашайлик, - деди.

- Азизахон, сизнинг эрим билан муносабатингиз ҳақида турли миш-мишлар эшитаялман. Шу ростми? - деди Малоҳат унинг кўзларига тикилганча. - Тўғри, "Эр бермоқ, жон бермоқ", дейишади. Мен диний илмдан хабарим борлиги учун шу гаплар урчигандан кейин ҳам олдингизга югуриб бормадим. Негаки, сиздан аввалги котиба қиз билан ҳам гап-сўз бўлиб, ундан зўрга қўтилганини билмаман. Лекин мен кўпчилик аёлларга

лгандан кўра эримнинг бундай хатоларини кечирганим маъқул, деб ўйлайман. Негаки вақти келиб, от айланаб ўз қозигини топади.

Менга ҳам ўта меҳрибон. Унинг шундайлигини билмасам кўзим кўр бўлади. Гарчи ёлғон-яшиқ гапларни қалаштириб бўлса-да, ҳар кун бир бор ҳоли-миздан хабар олади. Албатта "уйим-жойим" дейди. Шунча йил яшаб мени бирор марта на ҳақоратлаганини, на қўл кўтарганини эслолмаман.

Саккиз йилдан бери бир оғиз номаъқул гап айтиб, кўнглини оғритмаганман. Энди нега суюқроқ аёлларнинг бемаъни ишлари учун шундай эримнинг дилини оғритай. Ахир, гунаҳини кўзини

"МЕНИ КЕЧИРИНГ..."

сига тушиб, гоҳ арзимаган майда-чуйда гаплар учун айтишадиган бўлишди. - Бундай аҳволда гап кўпаяди, гидибидилар, гийбатлар урчиди. Акаларининг ҳам кўзига ёмон кўринасан. Яхшиси бирон ишнинг этагидан тут. Болангни боғчага бер. Иш бошлаганидан кейин бирорта ўзинга муносиб одамни ҳам учратарсан. Эҳтимол, бахти-тахтингни топиб, ўзингдан кўпаярсан, - деди онаси.

Азиза онасининг гапларидан сездикки, келиноийларига ўзи ҳам, боласи ҳам малол келаятгани аниқ. Шундан кейин у шаҳардаги ташкилотлардан бирига котиба бўлиб ишга жойлашди. У компьютерни яхши билар, аввал ҳам котиба бўлиб ишлагани учун бу вазифани бажаришдан чўчимасди. Бошлиқ ҳам ёш, чиройли, келишган бўлиб, исми-жисмига монанд ўқтам йигит эди. Азиза ўзи билмаган ҳолда Ўқтамни севиб қолганди.

Йигитнинг икки фарзанди бор, турмуш ўртоғи ҳам соддагина аёл эди. Уйда ўтиргани боисми ёки диний илм олгани учунми, аёл ўзига оро бермас, ўзининг вазифасини - икки фарзандни оқ ювиб оқ тарашу, эрининг уддасидан ўтди деб биларди. Азиза эрини зарурат юзасидан бир-икки марта сўраб келганда бу аёлни кўрганди.

"Намунча содда бўлмаса? Мен билан тенгдош экан-ку, худди катта аёлларга ўхшаркан. Эссизгина эр, эссизгина шунчалик мол-давлат. Агар бу бахт менда бўлганидими!..."

Азиза хаёлига келган бу фикрдан дастлаб ўзи ҳам чўчиб кетди. Сўнг аса жилмайиб қўйди. Азиза бошлигининг олдига арзимаган сабаблар билан тез-тез кириб, иложи борича уни ўзига жалб этишга, муҳаббатини қозонишга ҳаракат қиларди. Ўқтамнинг ёлғиз қолганидан фойдаланиб, чой ёки қаҳва олиб киради, жилмайиб, кўзларини сузиб унга чиройли кўринишга илтиларди. Ниҳоят Азиза ўзининг гаразли мақса-

ри ҳам бирга кетишарди. Ўқтам аввалга уйга баъзан у, баъзан бу бахоналар билан борма кўядиган одат чикарди. Гоҳ "Тошкентда командировкадаман" деса, гоҳ "гапдаман", дея важ-корсонлар топарди. Кейин-кейин эса ҳафталаб уйга келмайдиган бўлди. Лекин у барибир хотинини ҳурмат қилар, ўзига айтмаса-да, унинг покиза, виждонли аёллигини ич-ичидан тан олларди.

"Малоҳат ҳеч қачон Азизанинг қилиқларини қилмайди. У пок аёл. Барибир уни яхши кўраман. Лекин Азизани ҳам ташлаб кетолмайман", - уйларди у.

Азизанинг мақсади қандай қилиб бўлмасин кундошини эрига ёмон кўрсатиш эди. У ҳар хил режалар тузди. Эртасигаёқ кундошига телефонда овозини ўзгартириб кўнғироқ қилди.

- Эрингизнинг ифлослигини билиб қўйинг, синглим. У котибаси Азизага уйланиб олган. "Постоянный" унинг уйда яшаб, исми алдаятти. Эрингизга ишонманг. Кечкурун шу-шу манзилдаги уйга борсангиз, роса вақтида ушлаволасиз, - деди-ю, гўшакни қўйди.

Азиза Малоҳатни эртасига кечкурун уйда кутди. Йўқ, келмади. Индинига ҳам ҳеч қандай садо йўқ. Тоқти тоқ бўлган Азиза 3-4 кундан кейин ўзининг овозидан одоб билан Ўқтам "ака"сини сўради. Гарчи бошлиқ йиғилишга кетганини билса-да, Малоҳатнинг гашига тегиш учун атайлаб уйига кўнғироқ қилди.

- Дадаси йўқ эдилар, - майин овозда жавоб берди Малоҳат. - Ишга кетганди. Мен билолмадим. Сиз котибаси бўла туриб наҳотки билмасангиз? - саволга-савол билан жавоб берди у.

Сўнг паст овозда: "Азизахон, сизда га-

Турмуш чорраҳаларида

сузмаса, буқа ипини узмайди, дейишади-ку! Айб ўша ёмон аёлларда, деб ўйлайман. Улар эримни йўлдан уришган, йўқса... У ҳеч қачон менга хиёнат қилмаган бўларди.

Азизахон, сиз ҳам агар хиёнатнинг остонасини ҳатлаган бўлсангиз, бу йўлингиздан қайтинг. Ҳозир ҳам кеч эмас. Ҳеч қачон бировнинг бахтсизлиги эвазига бахтли бўлолмайсиз. Шерикли ош татимайди. Ундан кўра ўзингиз учун ҳалол, бутун оила қурадиган эркакка турмушга чиқинг. Зора, бахтингиз очилиб кетса. Оллоҳдан ўзингизга сабр тиланг, иймон тиланг. Уни дилингизга жо қилсангиз, икки дунё саодати-га эришасиз.

Малоҳат охишта, мулойимлик билан сўзларди. На жаҳолат, на кибр, на қабоҳат зўр эди табиатда. Азиза унинг сўзларидан сеҳрланиб, кундошига тикилганча ўтирарди. Унинг мулойимлиги, ҳалимлиги, ақли фикр, мулоҳаза юритишларига ич-ичидан тан берди. Шунинг учун ҳам Ўқтам ҳеч қачон хотинини ёмон демаслиги, уни ҳурматлаб гапирдишини энди тушунди. Бу аёл билан бир марта гаплашиб шунчалар таъсирландикки, Ўқтам 8 йилдан бери унинг ўрни-ўчоғида, мағиз бутун фикрларини тинглайвериб, унга нақадар ўрганганини энди англади.

Англади-ю, чакки қадам ташлаганига аччиди. Ўзи билан тенгдош бўлган, соддагина аёлнинг теран фикрлашига ҳаваси келди. Гарчи тилига чикара олмаса-да, ички бир нидо билан виждондан деди: "Кечиринг мени, кундош. Гумроҳлигим, дунёни ўз қаричим билан ўлчганим учун сенча кечиринг..."

Саида АХМАДЖОНОВА, Андижон шаҳри.

- Ая, нон егим келмаяпти, овқа-ат.

- Ана, қаймоқ билан еб тургин, ҳозир пишади.

- Қаймоғиз эскириб қопти, емийман.

Онамга хижолатомуз қараб қўйиб, энди қизчамни койимокчи бўлгандим, озгимни очгани кўймай, дарров янги қаймоқ солдириб келди.

- Қўй, болам, шугинамининг кўнгли чўкмасин. Ол, момо қизим, оқ қантдан ҳам сол.

- Бесабор бўлмасин, деб койийман-да.

Иссиқ бўйда қанд қум минордек қулашини берилиб томоша қилаётган неварасининг паҳмоқ сочларини силаб, алқар экан, онам бир ҳўрсиниб қўйди.

- Илоё биз кўрган кўнларни булар кўрмасин, - деди-да, ақандоз четидаги нон ушогини авайлаб олиб озгизга солди. - Шу ушоқнинг қад-

УШОҚ ҚАДРИ

ри ҳам олтинга тенг эди бир пайтлар. Мен қачонлардир болагим-да эшитганим, мени тарбиялаган, шуқурнинг илк тушунчасини дилимга солган хижоқлардан бирини, борлиқни унутганча тинглай бошладим.

- Ушанда очарчилик айни авжга чиққан, дадам қазо қилганига анча йил бўлган пайтлар эди. Яна дегин, синглим бетоб, онам шўрли тонг азонда ўзи емай бизга едириб, катта акаларим билан далага кетарди. Синглим икковимиз билан Исмат акам қолар эдик. Онам қайтгунича очкииб кетар, уйда ушоқ ҳам йўқлигини била туриб, дастурхон, қозон - товоқ титкилаб, ёғулик излайверардик.

Шолча ости ёки қавақлардан дон - дун, бўғдой топиб олсак, қувонишимизни кўр!

Исмат акамнинг зиммасида ҳам анағалик, ҳам рўзғор юмушлари. Устига-устак эрта-лаб онам: "Сен каттасан, ўғил боласан, укаларинг тузукроқ емаса бўлмайди", - деб, бир бурда ноннинг ҳам бир қисмидан бебаҳра қолиб кетган. Уша кунни очлик ҳам жон-жонидан ўтиб кетди шекилли, ун халтани титкилаб қолди. Кейин хонтахтани суриб, кеч кузнинг соғуғи тўғайли сандалга солинган чўғни бир жойга тўплади. Аввал ухлаб ётган синглимга, кейин менга қараб ўйланиб қолди. - Сурма, ҳозир ажина келади,

сен сандикқа кириб ётиб тур. Кўрқиб кетдим.

- Нега келаркан? Укам-чи?

- У ухлаяпти, унга тегмайди. Мен сени ухлаяпти, деб айтман, хўпми?

Юрагим дукурлаб, акам меҳробдаги сандикни очини билан ичига кирдим, дадамнинг эски тўни устида мук тушиб ётиб қолдим. Сандик ёриқларидан кирган ним шуълаларга термулиб қанча ётдим, билмайман. Ушандаям юввош эканман, "миқ" этмабман. Бир маҳал димоғимга иссиқ зогора ноннинг хиди "гуп" этиб урилди. Энтикиб кетдим, ажинани ҳам унутдим.

-Ака, очинг, акў! - Жим тур, ука, ажина кетсин.

Бу ёқда нон хиди жондилимни кўзаб, остин-устин қилади. Сандик ёриғидан қарасам, акам кафтдек хамирни юпка қилиб кагир устига қўйиб, чўғ тепасида ушлаб турар, иккинчи қўлидаги зогора кулчани оғзи қуйганча чайнаб-чайнамай ютар эди... Энди йиғини бошладим. Дарров сандик очилди. Иккинчи кулчани учковимиз баҳам кўрдик. Ха, болам, шунақа кунлар ҳам бўлган. Лекин ҳаммасидан аянчлиси укам шолғом қайнатиб кун кўрган пайтларимизда шишиб ўлган...

Онам бирдан тўхтаб, қизчамга термулиб қолди. Янги қаймоқ бузилмай турар, эркактойим кўзларини биздан қайирганча, кечаги қаймоққа нон ботириб ер эди.

Гулчеҳра АСРОНОВА, Фарғона шаҳри.

(Охири. Боши ўтган сонларда)

Олдимга келгач Махбуба минг хижолатда бояги қизни менга таништирди. - Опачам Руқия, - деди-да, кейин мени ким деб таништиришни билмай баттар оловланди. - Танишим, Аҳмад ака, - деди базўр. Опаси "уришиб қолсан, пастга тушма" дея шу ернинг ўзида у билан ҳам, мен билан ҳам хайрлашиб, зинадан тушиб кетди. - Нокулай бўлди-ю, - дедим иккимиз қолгач. - Опачам яхши қиз, мени тушунади, - деди у. - Бояги саволим жавобсиз қолди, - дедим мен гапни улаш учун узилиб қолган суҳбатимизга қайтиб. - Нимаиди ўзи? - Қачонгача эртак ўқийсиз, деб сўрагандим... - А... Билсангиз, баъзан эртақлар ҳақиқатдан яхшироқ бўлади. Эзулик,

сизга "Нима бўлганда ҳам мен бир нарса ни тушундим: мен Сизни севиб қолдим, Махбуба! Буни ўзингизга айтмоқчи эдим, айтолмадим, аммо айтмасдан Ангрендан кета олмас эканман. Хайр! Ўзингизни эҳтиёт қилинг! Тошкентда албатта сизни кутаман, боргач, тезда хабар беринг!" деб остига манзилимни ёзиб, унга киритиб юбордим. Тошкентга қайтибманки, тинчим йўқ. Хар дақиқада Махбуба билан боғлиқ хотираларни - у билан қандай танишганимни, телефондаги сўзлашуларимизни, илк учрашганимиздаги Жамиланинг халатидан тортиб юзлари дув қизариб унинг ортига беркинганча тим қора шахло кўзларини мўлтиллаб туришларини, опаси келганда уялганидан дув қизариб кетган ёноқларини ўйлаганим - ўйлаган эдим. Борай дейман, ахир Ангрен нима деган жой, унинг олдига деса дуненинг нарига бурчагига ҳам учиб

Эки...

- Мен... умримда биринчи марта бунақа гапларни эшитишим... аммо... мени севман! Мен ёмон қизман! Фалати бўлиб кетдим. - Нега унақа дейсиз, Махбуба? - Мени, мени ҳеч ким севиши мумкин эмас. - Мен ҳам-а? - Сиз ҳам... - унинг кўз ёшлари дарё бўлиб қуйилди. - Сиз яхшисиз. Сизга ёлгон ваъда, ёдгон бахт ато қилолмайман. Яхшиси мени севманг! Унутинг! - у шу гапларни айтarkan мендан ўзини олиб қочмас, аксинча ҳамон бошини кўксимга қўйганча тим қора шахло эди. Мен эса унинг гапларини қандай тушунишни ҳам, унинг кўнглида аслида нималар кечаётганини ҳам билмай гаранг эдим. Мени севманг дейди-ю... Ахир унда нега бунақа гапларни айтади?!

Хайрлашиб онлари яқинлашганда эса иккимизнинг кўлларимиз ҳам гўё бир-бирига чирмашиб кетган печакгуллар каби ажралишни истамас, мана шу кифату бармоқлардан ўтган тафту ҳарорат ҳам кўз қарашларимиздан олган олган тафтта қўшилиб бутун вужудларимизни қиздириб борарди. Мен Яратганининг ўзи бизга тўхфа қилган бу онлар узоқ давом этишини истардим. Ва албатта Махбубанинг тузалиб кетишига ва менга келгусида вафодор ёр бўлишига ҳам куннинг ёруғлиги қандай рост бўлса шундай ишонардим. Бошқача бўлишини - оининг ўн беши ёруғ бўлса, ўн беши қорангу бўлишини, бу чарогон кунлар ҳам тез орада қора тунларга алмашини ўшанда тасаввуримга ҳам сиғдира олмасдим. Не илож, Оллоҳнинг бандаси эканмиз, зоримиз бору зўримиз йўқ Бу фараҳли онлар ҳам, кунлар ҳам биз танишган қиш кунларидек қисқа

БИР СЕВГИ ҚИССАСИ

меҳр-муҳаббат, орзу-умидлар тантанаси бор уларда... - Нафрат ҳам, ёвузлик ҳам бўлади-ку! - Хар ким ўзига керагини топиб ўқийди-да! Ёвузлиги ёмонликнинг умри қисқа бўлгани яхши. Менинг ҳаётим ҳам бир умр эртақка айланиб қолса дейман. Ажабмас! - Унинг кўзлари намланди. - Хафа бўлманг, ҳаммаси яхши бўлади. Тузалиб кетгач, бу кунларни кўрмагандек бўлиб кетасиз. Ахир ким ҳам касал бўлмаган, дейсиз? - Умр - эртақ. Ҳаёт - эртақ. Ўтмишу келажак - эртақ. Ҳаммаси - бир эрмак! - у кўзларидан дув-дув оқаётган кўз ёшларини халатининг энги билан енгилгина артди. - Агар катта ёзувчи бўп кетсангиз бир илтимосим бор эди. - Айтинг!

экан. Пешонамга муҳаббатнинг лаззатидан кўра аччиқ қисматини тортиш кўпроқ битилган экан. Сўнги кўришганимизда унинг ранги сал бошқача, руҳи ҳам синиқ эди. Ҳеч унинг олдидан кетгим келмасди. Ўзи ҳам ҳар гагилардек "кетинг, энди кеч бўлиб қолди" демасди. Унинг шу куни айтган гаплари эса ҳамон кулогим остиде жаранглаб туради. - Аҳмад ака, ҳаммаси учун раҳмат. Эр-тага келмасангиз ҳам майли. Мен Ангренга - она юртимга, она тупроғимга қайтаман. Шунда ҳам мен нодон, мен галварс, хом судт эмган банда, ўз севгисидан телба шодон бир худбин нима гагилгини ҳам дурустроқ англамабман, сўраб-суриштирмабман. Ва бунинг ўрнига эса мен аҳмоқ бемавруди ҳазил қилибман. - Ангрен узоқ эмас, барибир Сизни топаман, Махбуба. У зўраки бўлса-да, қулди. Аммо кўзлари тўла жикқа ёш эди... - Илтимос, мени ортиқ изламан, Аҳмад ака!

Ушанда фурсат топиб мен - ангреник бечора бахтсиз қиз ҳақида ҳам ёзинг. Бир эртақдек, бир чўпнақдек қилиб ёзсангиз ҳам майли. Мени эртақдаги фаришта-у малоикаларга, айни ўша кўз кўрмас малоикаларга ўхшатиб ёзинг! Хар кун келиб кўнглимни кўтарганингиз учун сизга раҳмат! - У кафтларини юзларига босганча хўнграб хонаси томон қолиб кетди. Фақат ҳамшира қиз ёнимга келиб, қўлимга бир парча қоғозни бериб кетгандан кейин ўзимга келдим... "Аҳмад ака, келганингиз учун раҳмат! Билмайман, нимагадир сизга ўрганиб қоляпман... Телефонда гаплашганимиздан буён ҳали ўзингизни танимасдан туриб нимагадир келишингизни кутгандим. Келиб хаста кўнглимни кўтарганингиз учун яна бир бор раҳмат! Негадир сизни яқинда кўриб таниган бўлсам ҳам, гўё сизни аллақачонлардан бери билгандекман. Яқинда янги ил. Аввало мана шу байрам билан сизни олдиндан табриклайман! Уйланганга бўлсангиз яхши жойлардан ато қилсин! Бахтли бўлинг! Мени - давосиз дардига шифо излаб юрган бир бечора касал синглингизни эслаб юринг! Янги йилга жавоб берамиз дейишяпти. Қандай яхши - янги йилни уйда, оила даврасида ўтказиш! Илоё, янги йилни уйда ўтказиш насиб этсин. Янги йилдан кейин Тошкентга даволанишга бораман. Шифокорлар шундай дейишяпти. Манзилингизни қолдириб кетсангиз, ўзим қачон боришимни хабар қиламан. Энди хайр! Ҳаммаси учун Сиздан яна бир бор миннатдорман! Одобсизлик қилиб, олдингиздан кетиб қолганим учун узр. Шўнақа бўп қолди. Кўнглим бўшаб кетди. Ангреник бахтсиз синглингиз Махбуба! ... декабр 198... йил. Ушанда унинг кўп сири эртақнома айтган гапларини ҳам, хўнграб йиғлаб кириб кетиш сабабини ҳам, хатдаги баъзи сўзлар маъносини ҳам дурустроқ тушуна олмадим. Фақат ўша қоғоз орқа-

боришга тайёрман. Аммо эрта-индин Янги йил, уйга жавоб беради деган. Қани энди тезроқ Янги йил ўта қолса-ю уни кўрсам... Ниҳоят Янги йил ҳам ўтди. Бир куни ишдан қайтсам менга хаткелибди. У Махбубадан бўлиб қисқагина эди. "Ассалому алайкум, Аҳмадхон ака Янги йилни яхши кутиб олдингизми? Менга ҳам жавоб беришганди, уйда кутдим. Ҳозир Тошкентдан - Тахтапулдаги 1-шаҳар шифохонасининг 1-жарроҳлик бўлимида. Кўришгунча! Ўша Махбуба! ... январ, 198... йил. Кеч бўлиб қолган бўлса-да, эртани кутишга ҳам сабрим чидамади. Келганимни эшитиб у тезда чиқди. Қўл узатиб қуюқ сўрашдик. Кейин узоқ гаплашдик. Соғиниб, гапларимиз ҳам роса йиғилиб қолган экан. Чамаси бу дунёда биз сўз юритмаган мавзу қолмади, ҳойнаҳой. Қанча суҳбатлашмайлик камлик қилаётгандек туюларди. Тўғриси, суҳбат баҳона дийдор ганимат эканлигини иккимиз ҳам дил-дилдан сезиб турардик. - Махбуба Сизни учратганидан буён мен ҳам ўзимга нима бўлаётганини билмайман. Ушандан буён сизни ўйлаганим-ўйлаган... У чурқ этмай одатича ерга қараб олди. Мен дадиллашдим. - Сизни яхши кўриб қолдим, - дедим ҳаяжондан чўғдай қизариб. Кейин Махбубанинг кўлларини секин қўлимга олдим ва беҳос уни ўзимга тортиб лабларидан ўпиб олдим. У аввалига нима бўлганини билмагандек қаршилиқ қилмади, сўнгра ўзига келиб, бирдан хушёр тортиб йиғлаб юборди-да, бошини секин елкамга қўйди. Нима деб овутишни ҳам билмай аста сочларини силадим, кейин кўз ёшларини бармоқларим орқаси билан аста артдим. - Нега йиғлайсиз? Нега хафа бўласиз,!

Хайрлашаётганимизда яна унинг гунча янглик лабларидан оҳиста ва узоқ ўпдим. У энди боғидек гапларни гапирмас, менинг эркалашларимга ҳам ортиқ қаршилиқ қилмасди, аммо ҳамон унсиз кўз ёш тўкишини қўймас ва бунинг сабабини менга очик-ойдин айтмасди. Кетаётганимда у шундай деб қолди. - Яна ҳафта-ўн кун шу ердаман. Келиб турасизми? - Албатта! Хар куни келаман! Ахир мен сизни, севгимни, узоқ кутган муҳаббатимни излай-излай энди топдим-ку! Ахир, Махбубани, ўз Махбубамни топдим-ку! - Илтимос, сиздан жон Аҳмад ака, бунақа гапларни гапирманг! Менга келиб турсангиз бас! Шунинг ўзи менга катта бахт, ҳаёт берган катта инъом, катта муқофот! Тақдирнинг қилган катта эҳсониди! Далдаси! - Кейин-чи? - Кейинини кейин биласиз, - у оппоқ, узун-узун бармоқларини яна савол бериш илжинжада жуфтлаётган лабларимга оҳиста босди. Фақат илтимос, севги-муҳаббат ҳақида бошқа гаплашмайлик... Ажралишимиз олдиндан у яқин келиб юзимдан чўл этиб ўлди-да, кўлларимда турган кўлларини силлиқ суғириб олганинда индамай огуриб кетди. Мен шу кундан бошлаб севгининг, ҳақиқий муҳаббатнинг илк бўсалари оташидан маст-аласт эдим. Хар куни ишдан чиқа солиб Махбубанинг олдига ўқдек учардим. Оқшомлари яна борардим. Шунда биз икки севишганлар бир-биримизнинг пижимизга суқилганча бу дунёдаги бору йўқ гаплардан эҳтирос ила ўзек гаплашардик. Аммо мен юрак ютиб унинг ҳақиқий дарди ҳақида тузукроқ сўрай олмасдим, ўзи ҳам бу ҳақида чурқ этмасди. Мен эса унинг нозик-ниҳол қалбига озор бериб қўйишдан чўчиб сўрашга, бу ҳақида сўз очишга хайқардим.

Телбалардек коридор бошида купакундуз куни йиғлаб турарканман, Руқия "мен ҳозир" деганча Махбубанинг хонасига кириб кетди. Бир оз ўтган қайтиб чиқиб қўлимга бир конверт тутказди. "Махбубадан" деди-ю йиғлаганча ортига қайти. Махбубани йўқотганимга ишонмай довдираганча унинг ортинда палатага кирдим. Бурчакдаги у ётган темир қаравот бўм-бўш эди... Хўнграганча юзларимни чангаллаб у ердан отилиб чиқиб кетдим. Гамбода қалбимга хатни очиб ўқиш ҳам сиғмади... (Давоми 16-бетда)

АЁЛ РАШКИ

Аёллар рашки ҳақида билиб қўйиш ҳар бир эркак учун фойдадан холи бўлмайди. Агар аёлингиз сизни оз-моз рашк қилиб турса, бу унинг сизга нисбатан бефарқ эмаслигини кўрсатади. Лекин кўр-кўрона рашк деган нарса ҳам борки, ундай ҳолда аёл сизни ҳар кимдан ва ҳамма нарсадан рашк қилаверади, бир сўз билан айтганда, ҳолингизга маймунлар йиғлайди, деяверинг. Буни бир қанча ҳолатлардан билса бўлади.

БИРИНЧИ ҲОЛАТ. Сиз бошқа аёлларга шунчаки қараб қўйсангиз ҳам унинг жазаваси кўзиди. Умуман аёллар ўзлари хузурида бошқа заифлар ҳақида гапирган ёки уларга қарайверган эркакларни ёқтиришмайди. Лекин аёлингиз автобусда кетаётганингизда ёки бирор тўйда қайта-қайта “хов анави сариқ сочли хотинга (ёки қизга) мунча кўп қараясиз”, деб қолдими, билингки, аслида шундай ёки шундай эмаслигидан қатъи назар, рашк меъёри бузила бошлаган. Бундан ташқари, у бошқа хотин-қизлар (ҳатто кўчадан ўтиб кетаётганлар) билан ҳар қандай мулоқотингизни чеклашга уринаверса ёки айтайлик “бунча гаркўз бўлмасангиз” деб журнал муқоваси ёхуд киноактрисалар суратини қўлингиздан олиб қўйишга уринса, аёлингиз рашки меъёрдан ошиб бўлган деяверинг.

ИККИНЧИ ҲОЛАТ. У сизнинг ўз дўстларингиз билан учрашишингизга тўқсинлик қилаверади. Борди-ю бир амаллаб ёски қадрдонлар билан пивохўрлик қилиш насиб этган тақдирда ҳам уйда сизни даҳмаза-ю, сўроқлар қутиб турган бўлади. Шундай суриштирувда тахминан қуйидаги саволлар албатта бўлади: “кимлар бор эди”, “кимлар билан ўтирдингиз”, “ёнингизда ким ўтирган эди”, “у нима деди”, “сиз нима

дедингиз”, “соат нечагача ўтирдинглар”, “йўл-йўлакай бирор жойга кирмадингларми” ва х.к. Бу ҳам рашк меъёри бузилганлигини кўрсатади.

УЧИНЧИ ҲОЛАТ. Оддий ҳаракатларингиз ҳам унда бошқача тушунча пайдо қилаверади. Унинг ёнида бўлмаган ҳар бир дақиқангиз шубҳа уйғотаверади ва бундан у ўзингизга қарши фойдалана бошлайди. Ҳеч нарса – қариндошларингизникига борганингиз ҳам, ота-онангизни кўриб келганингиз ҳам, ишда бўлганингиз ва ҳатто диванда шунчаки газета ўқиб ётганингиз ҳам бундан истисно эмас. Буларнинг ҳаммасини у безаб-чаглаб, кейинчалик ўзингизга қарши далил сифатида ишлатиб қолиши мумкин.

ТўRTINЧИ ҲОЛАТ. У сизнинг дўстларингизни сўроқ қила бошлайди. Дўстларингиздан сиз унга айтмаган нарсаларни сўраб-суриштиради, хуллас уни алдаётганингизни тасдиқламоқчи бўлади. Бўлмасам-чи, ахир бунга унинг ишончи комил-да!

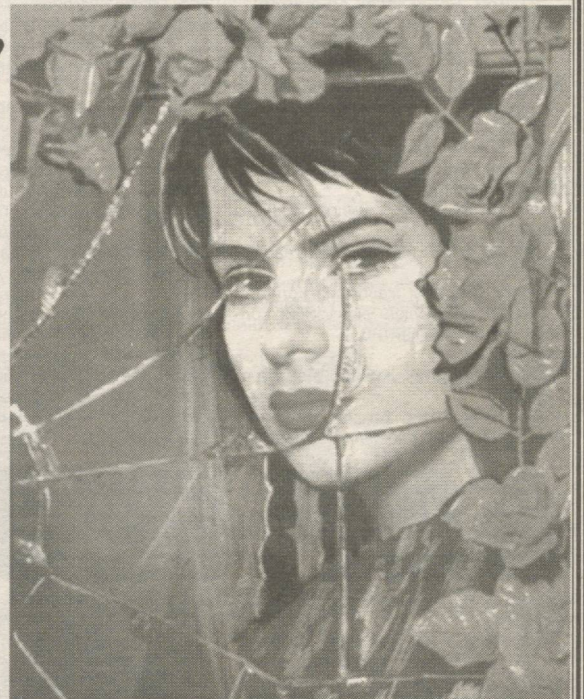
БЕШИНЧИ ҲОЛАТ. У қутилмаганда сиз дўстларингиз билан ўтирган жойда (айтайлик, пивохонада ёки бирорта кафеда) пайдо бўлиб қолади. Тасодифан ўтиб кетаётганим, кўриб қолдим дейиши мумкин. Аслида бу олдиндан режалаштирилган. У дўстларингиз билан ўтиришин-

гизга қарши эмаслигини, ҳатто ўзи ҳам ёнингизда қолиши мумкин эканлигини айтади ва шу заҳотиёқ агар сиз, мен дўстларингиз бирга ўтиришимиз мумкин экан, келинг яхшиси уларсиз иккаламиз уйда ўтира қолайлик деган изоҳни қистириб ўтади. Эркаклар ҳал қиладиган масалани муҳокама қилаётганлигингиз ҳақидаги гапингиз унинг кулоғига ҳам кирмайди.

ОЛТИНЧИ ҲОЛАТ. У сизнинг ишхонада биров билан “юраётганлигингиз”га ишончи комил. Буни “кўнглим сезаяпти”, “аниқ биламан” каби иборалар билан тасдиқлаб туриши мумкин. Ҳар гал ишда ушланиб қолганингизда у сизни “фалончи ходимангиз билан бирга эдингиз” дея айблайди. Бир кун кутилмаганда ишхонангизга кабинетингиз эшиги ичдан қулфланмаганига ишонч ҳосил қилиш учун кириб келса, ҳеч ҳам ажабланманг. Чунки уни ақли эмас, балки кўр-кўрона рашки бошлаб қолади-да.

ЕТТИНЧИ ҲОЛАТ. Кўни-қўшнилари олдида, кўча-қўйда одамлар орасида рашкин намоян қилиб қолиши мумкин. Бунақасини бозорларда бир неча бор кўрганман. Бунга изоҳнинг ҳолати ҳам йўқдир.

САККИЗИНЧИ ҲОЛАТ. У сизнинг буйдоқ (ақрашган) дўстларингиз билан мулоқотда бўлишингизга қарши. Сиз мулоқотда бўладиган кишиларнинг ҳар бирини у ўз мулки(яъни сиз)га хавф соладиган киши деб била бош-

лайди. Шунинг учун унинг наздида буйдоқ дўстларингиз алоҳида хавфли шахслардир, чунки улар турли аёллар билан бемалол гаплашиб юра оладилар-да.

ТўҚҚИЗИНЧИ ҲОЛАТ. Унга содiқ эмаслигингиз тўғрисидаги айбловлар доим ёғилиб туради. Ҳатто сиз ундан бошқа ҳеч кимни демаслигингизни исботласангиз ҳам, кўп ўтмай бу айбловлар яна бошланади.

ЎНИНЧИ ҲОЛАТ. У сизни доимий назоратда ушлаб туради. Бир кунда бир неча бор телефон қилади, ўртоқларингиз ва танишларингиздан нима қилганингиз ёки қилмаганингизни сўраб суриштиради, қўйингки, сиз унга бирор нарсани, масалан ишхонангизга ёш ва чиройли янги ходима келгани ҳақида айтмаганингизни, хуллас уни алдаганингизни исботлашга уринади (бир танишмининг хотини шунчалик рашкчи эканки, эрининг уяли телефонидаги номерларни, элект-

рон манзилидаги ёзишмаларни текшириб юрган, кун бўйи кимлар билан гаплашганлигини сўраб, телефон станциясидан эри қилган кўнғироқлар рўйхатини олган ҳам экан). Қўйингки, у сизнинг аслида йўқ хибнатингизни фош қилишга интилади.

Бу ҳолатлар юзага келган бўлса, нима қилиш керак. Сабр. Сабр қилиш ва унга ҳар қандай рашк меъёр доирасида бўлгандагина, муносабатларингизни бузишга эмас, мустақамлашга хизмат қилишини тушунириш, унинг сизга ўз мулки ёки буюми сифатида қарашига чек қўйиш, аста-секин аёлингизнинг дунёқарашини ўзгартиришнинг лозим. Тил топа билиш – соғлом муносабатнинг муҳим шартидир. Бунда сизга тўзим берсин.

Дарвоқе, бояги танишим бошқа йўлини топгани: кўр-кўрона рашкдан безор бўлгач, шартта ажрасин хотини шунчалик рашкчи эканки, эрининг уяли телефонидаги номерларни, элект-

ТУТУН ТОРТИҚ ЭРКАКЛАР ҲАҚИДА ОЛТИНЧИ АФСОНА

Одамлар тамаки чекишни бошлаганларидан буён анча замонлар ўтиб кетди. Лекин ҳалигача биз эркаклар (беихтиёр, ҳозирги кунда аёллар ҳам дегинг келади) сигарета чекиш орқали қандай захар истеъмол қилаётганлигимиз ҳақида ўйлаб ҳам кўрмаймиз ёки ўйласак-да, жонимизга жабр қилаётганлигимиз ҳаёлимизга ҳам келмайди. Ҳимизча сигаретанинг зарари йўқлиги ёки унинг хавфини камайтириш мумкинлиги тўғрисидаги ҳар хил афсоналарга ишониб юрамиз.

БИРИНЧИ АФСОНА. Энг зарарли сигарет – никотиндир. Бир томчи никотин отни ўлдириши ва рак келтириб чиқариши мумкинлигини ёш бола ҳам билади. Лекин битта сигарет чекиб бўлганингизча 0,1 дан 0,8 миллиграмм гача никотин ютасиз. Шундай экан бояги афсонадан келиб чиқадиган бўлса, бир кути сигарет чекиб бўлганингиздан кейин (кечирасиз-у) жойингиз қабристонда бўлиши керак эди. Аслида никотиннинг ўзи канцероген ҳисобланмайди, авваламбор наркотик бўлиб, унга ўрганиб қолишга олиб келади ва че-

кишга ундайверади-ундайверади. Чекишни бошладингизми тутун билан бирга сигарет смоласида мавжуд бўлган ҳақиқатан ҳам хавли моддалар организмгизга кириб боради.

ИККИНЧИ АФСОНА. Сигара ва трубка чекиш хавфсизроқ эмиш, чунки уларни чекканда тутун ичга тортилмас эмиш. Бу хуморбосди воситалар ҳақиқатан ҳам ўпка рақини камроқ келтириб чиқаради, ростдан ҳам уларни чекканда тутунни ичга ютиш одат эмас. Бирок айнан сигара ва трубка чекиш томоқ ва оғиз бўшлиғи (асосан лаб атрофи) раки пайдо бўлишига хизмат қилади.

УЧИНЧИ АФСОНА. Тамаки чекиш асабларни тинчлантиради ва стресслардан сақлайди. Буни сизга нима дейсиз. Аслида тамаки таркибидаги моддалар (смола, никотин, тутун ва бошқалар) асабларни тинчлантирмайди, балки марказий асаб тизимининг муҳим участкаларини вақтинча “тормозлаб” қўяди. Ахирги сигаретга ўрганиб қолган одам, усиз тинчлана олмайдиган бўлиб қолади. Одам илҳосиз ҳолга тушиб қолади: стресс юзага келиши ҳам, ундан қутулиш ҳам чекишга боғлиқ бўлиб қолади.

ТўRTINЧИ АФСОНА. Чекадиган одамларнинг қомаги узок вақт қотмалигича қолади. Бўлмаган гап. Биричидан, атрофга бир қарасангиз, бурқсиб тутун тортаётган кўплаб хомсемизларни кўрасиз. Иккинчидан, сигарет билан очлик ҳиссини ўлдираркансиз, гастрит ва ошқозон ярасига дучор бўлишингиз ҳеч гапмас. Учунчидан, чекиш ёрдамида озиш – ўзига юқумли касаллик юқтириш ва кун сайин “ориқлаб” адо бўлиш билан баробардир.

БЕШИНЧИ АФСОНА. Юмшоқ сигаретларнинг хавфи одатдаги сигаретларникидан камроқ эмиш. Доим юмшоқ сигарет чекишга одатланган одамлар тутунни кўпроқ ва узокроқ ичга тортадилар. Бу эса кейинчалик ўпканинг ўзини раққа дучор қилмаса ҳам унинг атрофидаги органлар, яъни танглай ва қизилўнғач рақини келтириб чиқаради.

ОЛТИНЧИ АФСОНА. Чекиш диққатини жамлашга ёрдам берармиш. Аслида асаб тизимини никотин билан рабатлантириб туриш миянинг энергетик имкониятларини чеклаб ташлайди. Тамаки ўзига хос рағбат шаклини олади, яъни мураккаб ақлий меҳнат бажа-

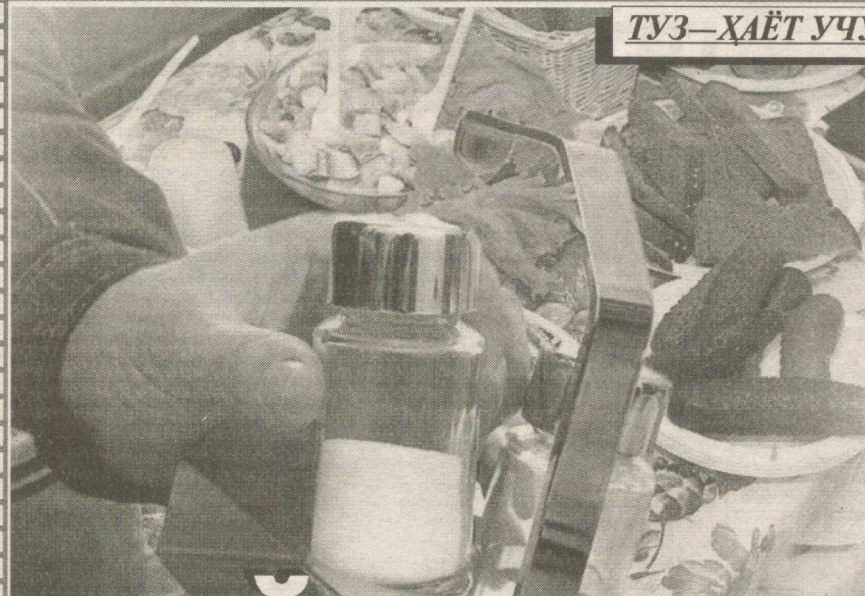
раётганда одам кетма-кет чека бошлайди. Бунда у ўзини гўёки диққатини жамлаялман, деб овуғади. Аслида эса кетма-кет чекиш айнан шу диққат етишмаслигидандир.

ЕТТИНЧИ АФСОНА. Никотин дозасини аста-секин камайтириб бориш орқали чекишни ташлашининг илоҳи йўқ. Аслида шу йўл билан ҳам чекишни ташлаш мумкин. Тўғри бу бироз қийинроқ, лекин бабриб бунинг илоҳи бор. Шундай бўлса-да, кунига 10 та ўрнига бешта сигарет чекиб юргандан кўра, никотин терапиясидан фойдаланган яшироқ, Бундай терапияда одам чекишдан воз кечгандан кейинги дастлабки вақтларда организмга маълум дозада никотин киритилади. Бу билан хумор қилиш синдромининг таъсири пасаяди. Шунингдек, таркибида никотин мавжуд бўлган сақичлар, пластилар, сўргич-конфетлар, аэрозоллар ҳам кўплаб ишлаб чиқарилмоқда.

Ҳўш, ўзингиз ишониб юрган афсоналарнинг бир пулга қиммат эканлигини билдингизми? Унда келинг чекишни ташлаймиз.

Норсафар ИМОМОВ тайёрлади.

ТУЗ—ҲАЁТ УЧУН МУҲИМ БЎЛГАН МОДДАДИР!

ФОЙДАСИ ҲАМ ЗАРАРИ ҲАМ БОР...

Ош тузидан бутун дунё халқлари фойдаланади. Кўп халқларда нон ва туз билан энг азиз меҳмонлар кутиб олинади. Айтишларича, таом ейиш ош тузи билан бошланиб, яна ош тузи билан тугалланса, инсон ўзини 72 хил касалликдан асраши мумкин экан.

Бироқ Германиялик парҳезшунослар ош тузи инсон танаси учун хавфли модда, деган хулосани эълон қилишгач, кенг миқёсда тузсиз парҳез қилиш бошланди. Одамларда туз ва тузли маҳсулотлар истеъмол қилишни камайтириш керак экан, деган фикр пайдо бўлди. Аммо, бугун вазият яна ўзгармоқда. Ош тузи истеъмол қилишга нисбатан икки хил фикр, икки хил ҳақиқат пайдо бўлмоқда.

Тузсиз парҳез, яъни, танадаги туз танқислиги томирлар тикилишига сабаб бўлиб, инфаркт хавфини келтириб чиқарар экан. Тузни ҳаддан ташқари кўп истеъмол қилиш эса қон босимини ошириб, инфаркт ва инсулетга сабаб бўлади.

Бироқ, туз таркибида нафақат кимёвий бирикмалар, балки магний, кальций ҳам бор. Танада натрий моддаси етишмас, ошқозоноти безлари овқатни ҳазм қиладиган сўлак ишлаб чиқара олмайди. Шунингдек, натрий танадаги ҳам суюқликлар учун зарур модда бўлиб, у мушаклар қисқаришида ҳам иштирок этади. Бу модда эса табиий маҳсулотларда эмас, балки фақат туздагина учрайди. Танадаги натрий ва хлор моддаси ҳар доим таъминланиб турилиши керак. Чунки бу моддалар танада ишлаб чиқарилмайди. Аксинча, сийдик ва танадаги бошқа ажралмалар билан чиқиб кетади. Лекин натрийнинг танада ҳаддан ташқари кўпайиб

келиши эса калий танқислигига сабаб бўлади. Бу ҳол сут ва сабзавотлар кам истеъмол қилинганда рўй беради. Калий танқислиги эса юрак фаолияти бузилишига сабаб бўлади.

Бир сўз билан айтганда туз тана учун ҳам фойда, ҳам зарардир. Яна бир томондан эса туз қон босими пасайиб кетган (гипотоник)лар учун ҳам фойдали бўлиб, у беҳолликни йўқотади. Аёллар ҳайз кўрганда, шунингдек, жисмоний зўриқиб, оғир юк кўтариб ишлаганда ҳам тузли таомларни кўпроқ истеъмол қилишса, тетиклашадилар. Иштаҳаси йўқ кишиларга эса тузни озроқ нонга сепиб ейиш тавсия этилади. Бу овқатдан олдин ейилса, дарҳол иштаҳани очади.

Америкалик олим Майкл Элдерман ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларига мурожаат қилиб соғлиқни сақлаш ташкилотлари одамларга тузсиз парҳезни бас қилишни тавсия этишлари зарур, деган талабни қўйди. Олим йигирма йил давомида мижозларига тузли ва тузсиз парҳез қандай таъсир қилишини ўрганиб чиқиб шу қарорга келган.

Нафас олиш йўллари ва диктинафас хасталигини махсус туз конларида даволашди. Шамоллаганда киздирилган туз читдан тикилган халтачага солиб, пешона, бурун, ўпка соҳасига, бод касалини даволашда эса белга қўйлади. Тузланган қарамдан 0,5 стаканига туз қўшиб, бир ой давомида ҳар куни ичилса, ичкиликбозликдан фориғ қилади.

Бурундан қон кетганда 1 чой қошиқ туз 1 стакан сувда эритилади. Бу муолажа ҳар куни шу эритмани 10-15 марта бурун билан тортиб, 10 лаҳзадан сўнг чиқариш орқали бажарилади.

Милк касалликларини ва қимирлаб қолган тишларни мустаҳкамлашда ҳам тузнинг фойдаси катта. Парадонтозда 5-10 грамм туз 20 грамм асалда эритилади-да, милкларга сурилади. Ари, қовоқари чақанда туз билан асал аралашмаси катта ёрдам беради, шунингдек, илгари аёллар юзларидаги сепкиллари тузли сув билан йўқотишган. Бунинг учун 1 стакан илиқ сувга 1 чой қошиқ туз қўшиб сепкиллари артишган.

Уруш пайтида тузли эритма билан яраларни тузатишган. Тузли сувни қуйидагича тайёрлашган. 1 литр дисцилланган, қор ёки ёмғир сувини олишиб, 100 грамм туз қўшиб. Туз қўшилидиган сув ниҳоятда тоза бўлиши керак. Яраларни тузатиш учун бу аралашмага докани ботириб 9-10 соатгача боғлаб қўйишган. Тузли боғлама шамоллаш, шив ва куйган яраларни бир ҳафтада тuzатади. Пневмония, бронхит, тумов, гайморит, кичик тос хасталиклари (бавосил, миома, аденома) ва бошқа кўп касалликларни даволашда ҳам тузли эритма фойда беради.

Тери касалликларидан экзема, темиртки ва қичишиши ҳам тузли эритма билан даволашган. Шунингдек, жароҳатларни туз ёрдамида тузатиб, бошланаётган тери саратон хасталигини, бодни даволаш мумкин. Бунинг учун яхши коньякдан олиб, 3/4 микдорида шишага тўлдирилади. Сўнг устига майда, қуруқ туз солиниб, яхшилаб чайқатилади. Туз шиванинг тубига чўккандан кейин аралашмани истеъмол қилса бўлади. Бу аралашмадан ҳар куни эрталаб то ноношта қилгунча 6 ош қошиқ қайноқ сув-

га 2 ош қошиги қўшиб ичилади. Колитда эса бу муолажани ҳар 2-3 соатда бажариш тавсия этилади. Куйган тери ва яраларни ювишда эса аралашмага сув қўшмасдан ишлатилади. Бош қаттиқ оғриганда эса бошнинг уст қисмини ушбу аралашма билан 15 дақиқа давомида уқалаш лозим.

Товондан суяк ўсиб чиққанда ва туз йигилганда: 1 стакан йирик туз 0,5 литр коньяк ва 3 дона аччиқ қалампир шишага солиниб, 5 кун қоронғи жойда сақланади-да, компрес қилинади. Бел оғриганда эса қуйидагича муолажа тавсия этилади: 250 граммдан асал, туз, 2 ош қошиқдан ичимлик содаси ва спирт аралаштирилиб, тайёр бўлган бўтқадан кунига 2 маҳал 4 кун давомида сурилиб, белга компрес қилинади.

Бел, бўғинлар ва мушакларда оғриқ бўлса: 1 ош қошиқ скипидар, ўсимлик ёғи, сиржа ва хом тухум қўшиб малҳам тайёрлаб, муолажа қилинади. Бод учун малҳам эса, 100 грамм майдаланган фикус барги, 100 грамм ароқ ва 1 чой қошиқ туз қўшиб тайёрланади. Шишни йўқотиш учун эса 4 ош қошиқ асал ва нордон квас аралашмасида 12 дона пиёз кайнатилади. 1 ош қошиқ туз қўшилади. Ушбу дамлама кунига 5 маҳал, 1 ош қошиқдан ичилади.

Полиартрит ва оёқ оғриғини даволашда: тузли ванна ёрдам беради. Бундай ванна 1 кило қарағай ниначалари (сосна) ва 1 стакан туз қўшиб тайёрланади. Ушбу ваннада уч кун давомида 1 маҳалдан чўмилиш кифоя қилади.

Томоқ оғриганда: 1 стакан қайноқ сувга 1 чой қошиқ ош туз ва 2 томчи йод қўшилади-да, бу аралашма билан томоқ кунига 3-4 маҳал чайилади.

Замбуруғ касаллигида: 1 ош қошиқ ош тузи 1 стакан қайноқ сув билан аралаштирилади. У хона ҳароратида бўлиши зарур. Оёқлар тузли сувга ювилгач, тоза сув билан чайилиб, қуригунча артилади. Бир дона саримсоқпиез бўлагини янчилади. 1 литр сувда 1 чой қошиқ туз эритилади. Сўнг бу сувга янчилган саримсоқпиез аралаштирилади. Сузиб олинган эса яна 4 қошиқ шўр сув қўшилади. Бу аралашма ҳафтада 2 марта замбуруғ касаллиги бор жойларга сурилади.

Тумовда: Лимон шарбатини бурун билан тортиб нафас оласиз. Бу муолажани бир неча марта бажарасиз. Сўнг 1/2 стакан илиқ сувда 1/2 чой қошиқ туз эритилади. Ушбу аралашмага 2 та пахта бўлагини ботириб олиб, бурун тешигига

тиқасиз. Тузли сув буруннинг шиллик қаватидаги шишни йўқотади.

Турпга асал, туз ва кирғичдан чиқарилган ерқалампир илдизини тенг микдорда қўшасиз. Ҳаммом ёки ваннада танани яхшилаб киздириб олган елка ва кўкракнинг хочсимон қисмига яхшилаб сурасиз. Бу аралашма шамоллашни йўқотади.

Яна бир муолжажа эса шундай: Оёқларингизни тоғорадаги туз қўшилган сувга тикқан ҳолда, оғзингизда 10-15 дақиқа давомида ароқ тутиб турасиз. Кейин 2 стакан малина ёки ялпизли чой ичасиз-да, иссиққина ўралиб ётасиз.

1 ош қошиқ тузни 1 литр сувда эритасиз. Кафтингизга ушбу сувдан олиб буруннигизга тортасиз. Бошингизни орқага ташлаб, қўл билан бурун тешигини беркитиб турасиз. Буруннинг шиллик қавати таъсирчан бўлгани учун биринчи муолажада бироз оғриши мумкин. Бир неча муолажадан сўнг умуман оғримайди.

Куйганда: тери туз ва совуни қўшилган сувда яхшилаб ювилади. Бу аралашма терини тезда қотириб, тузалишига ёрдам беради.

Шамоллаганда: паст оловга товани қўйиб устига туз соласиз. Қизиган това устига эса қуритилган ва янчилган маврак (шалфей) гиёҳини соласиз. Қизиган туз ва гиёҳдан таралаётган дуд устига энгашиб нафас олинг. Юмшоқ қўлқоп кийган қўлингиз билан бир ҳовуч туз олинганда, танангизга яхшилаб ишқаланг. Шундан кейин қайноқ ванна қабул қилиб, ўралиб ётсангиз тез тuzаласиз.

Тери сўла бошласа: 1 ош қошиқ тузни озроқ сувда эритасиз. Аввал юзингизга ўсимлик ёғидан сурасиз. Сўнг пахтани тузли сувга ботириб, юзингиз ва бўйингизга айланма ҳаракатлар билан суриб чиқасиз. Юзингизни илиқ сув билан ювган, бирорта озиқлантирувчи кремдан суриб қўясиз.

Қичима: тузни туйиб баллиқ ёғи билан аралаштирасиз-да, қичима тошган терига сурасиз.

Чучукмиа (солодка) ва тузни кукундек туйиб тенг микдорда аралаштирасиз-да, зарарланган терига суриб чиқарсанг.

ДИЛБАР ва БАСИРА тайёрлашди.

528 Ёшим 25 да. Турмушга чиқмаганман. Асли тошкентликмиз. Бообрў хонадоннинг фарзандиман. Ҳамшира бўлиб ишлайман. Пазанда, ораста ва чевар қизман. Тошкентлик, ишлайдиган, ўқимишли, жиддий, ўзининг уй-жойи бор, яхши оиланинг фарзанди бўлган, келишган йигитга турмушга чиқмоқчиман.
Манзилим тахририятда.

Нодира

529 Ёшим 71 да. Асли бухороликман. Аёлим вафот этган. Болаларим уй-жойли. Катта лавозимларда ишлаганман. Ҳозир пенсиядаман. Катта ҳовли-жойим бор. Ҳеч нарсадан камчилигим йўқ. Лекин ёлғизликка сира кўника олмайман. 60 ёшгача бўлган, (қаердан бўлса ҳам майли), оқила, фарзандлари ташвишдан тинчиган аёл бўлса, оила қурган бўлардим.
Манзилим тахририятда.

Қаҳҳор ака

530 Ёшим 46 да. Ажрашганман. Маълумотим олий. Ёлғиз яшайман. 55 ёшгача бўлган, ўқимишли, аёл кўнглини тушуниб, уни кадрлай оладиган, Тошкент шаҳрида яшайдиган, уй-жойли эркак билан танишиб оила қурмоқчиман.
Манзилим тахририятда.

Хайринисо опа

531 42 ёшли опам бор. Турмушга чиқмаган. У жуда замонавий, оқила қиз. Асли Тошкент вилоятида яшаймиш. 30-37 ёшгача бўлган, ажралган ёки уйланмаган эркак бўлса, опамни узатган бўлардим.
Манзилим тахририятда.

Гулсара

532 Ёшим 47 да. Ангрэн шаҳрида яшайман. Ажрашганман. Ишлайман. Икки нафар эгизак фарзандларим бор. Тақдир экан, ҳозир ёлғизман. Маълумотим олий. Моддий таъминланган бўлсам ҳам, болаларимга ота кераклиги учун турмушга чиқишга қарор қилдим. 55-60 ёшгача бўлган, ишлайдиган, меҳрибон эркак бўлса оила қурган бўлардим.
Манзилим тахририятда.

Зарифа

533 Ёшим 39 да. Тошкент шаҳрида яшайман. Ажрашганман. Икки нафар фарзандим бор. Ўзимнинг ҳовли-жойим бор. Ишлайман. Турмуш қийинчиликларини энгиб ўтган, меҳнаткаш аёлман. 50 ёшгача бўлган, тошкентлик, жиддий, ишлайдиган ёки ҳунармандчилик билан шуғулланадиган эркак бўлса оила қурган бўлардим.
Манзилим тахририятда.

Робия

534 Ёшим 36 да. Ажрашганман. Тошкентликман. Ўзимнинг уйимда яшайман. Икки нафар қизларим бор. 48 ёшгача бўлган (қайси вилоятдан бўлишининг аҳамияти йўқ), уй-жойли эркак билан танишиб, оила қурмоқчиман.
Манзилим тахририятда.

Робия

«ОИЛА» БЎЛИМИГА КЕЛУВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!
Бўлимга келиб эълон берувчилар ҳам, манзил олишга келганлар ҳам ёки шу масалада вилоятлардан хат йўллаганлар ҳам тахририятга паспортлари нусхасини топширишлари шарт. Паспортининг нусхаси бўлмаган шахсларга келин ва куёвларнинг манзиллари ёки телефон рақамлари берилмайди.

КўнгиЛ ЁЛғИЗ БўЛМАСИН...

535 - Ёшим 60 да. Тошкент шаҳрида яшайман. Аёлим тўрт йил аввал вафот этди. Тўрт нафар, бир-биридан чиройли қизларим бор. Худога шукр, ҳаммаси уйли-жойли. Яхши оилаларга келин бўлишиб, ўзларидан тинчиб кетишган. Бу ерга келишимга эса ҳаётимдаги аччиқ айрилиқ сабаб бўлди, - дея гап бошлади басавлат, анча жиддийлиги чехрасидан сезилиб турган Шокир ота.
- Бошингизга қандай ташвиш тушганди?

- Қизларимни узатиб, набиралар кўрдик, тўйлар қилдик, орзу-хавасларимизни кўриб, аёлим билан кўнглимиз тинчиди. Бироқ, бир кам дунё, деганлари рост экан. Кутилмаганда аёлим касал бўлиб қолди. Дард бир ёпишса кетиши қийин кечар экан. Олиб бормаган шифокорим, табибим қолмади. Бир неча марта хорижга ҳам олиб бориб даволати келдим. Афсус, аёлим шифо топмади. Кўп ўтмай бу дунёдан кўз юмди.
- Ҳозир қизларингиздан бири сиз билан яшайдими?

- Қизларимни безовта қилгим йўқ. Ҳар бирининг ширингина рўзғори, ўзига яра-

ша ташвишлари бор. Уларни уйимга кўчириб келсам, ўзларим ўрганган муҳитдан ажратиб безовта қилган бўламан-да. Шу боис, баҳоли қудрат, ёлғиз бўлса ҳам яшаб келаёман. Қизларим тез-тез келиб туришади. Жуда меҳрибон. Оиламда ҳеч қачон моддий камчилик бўлмаган. Ҳеч қачон кўрқув билмаган мендек инсон, энди ёлғизликдан кўрқа бошладим.
- Уйланмоқчисиз, лекин бунга қизларингиз қандай қарашади?

- Улар ҳам кўп аёлларни топиб, менга тавсия этишди. Ҳуллас, бирортаси маъқул бўлмади. Ҳа, асли уйланмоқчи эмасдим. Лекин ёлғизлик инсонни ғариб қилиб қўяр экан. Шу боис ёлғизликдан кечиб, уйланишга аҳд қилдим. КўнгиЛ ёлғизлигидан эзилдим. 45 ёшгача бўлган бир ёлғиз аёл бўлса-ю, уйимга файз киритса...

Шокир отани тушундик. Чиндан ҳам атрофинг тўла одам бўлса-ю, сенга ҳамдард, дилдошнинг бўлмаса ёмон-да. Шокир отага ҳамроҳ, садоқатли ёр бўла оладиган аёллар учун у кишининг манзили тахририятда.

536 - Исми Дилноза. Тошкент вилоятида яшайман. Бир ҳамкишлогимга ёрдам бериш учун тахририятга келдим. Унинг ўзи кела олмайди. Чунки 16 ёшида ногирон бўлиб қолган. Ҳозир эса ногиронлар аравачасида юради, - дея гап бошлади навбатдаги оқсарикдан келган қиз.
- У тугма ногирон эмасми?

- Йўқ, у онасининг ўрнига далага бориб, қайтаётганда тракторнинг остида қолиб кетган экан. Даволаниш учун бормаган жойи қолмаган. Лекин фойдаси бўлмабди.
- Ҳамкишлогингиз қаерда яшайди?

- Обиджон Тошкент вилоятида яшайди. Ногирон бўлгани билан баъзи соғлом эркаклардан кўра кўп ишлайди. Оиласини моддий томондан таъминлай олади. Бунинг устига таъби назик шоир ҳам, ажойиб шеърлар ёзади. Китоб чиқаришни орзу қилади. Ўзининг уй-жойи, мол-ҳоллари бор. Ҳеч қимдан кам эмас. Отаси иккиси бир-бирига ҳамдард бўлиб яшашиди. Отаси ҳам Обиджонни бир яхши қизга уйлантирсам, - дея орзу қила-

ди. Чунки аёлсиз уйдаги барча юмушлар отага ҳам оғирлик қилади.

- Демак, Обиджонга рафиқа топиш учун ёрдам бериш ниятидасиз...

- Қани энди? Ўзи ногирон бўлгани билан кўнглида эзгу ниятлари кўп бўлган йигит ҳам уйланиб, оила қурса... Ахир бирорта жисмоний камчилиги учун изтиробга тушиб, ўксиниб, турмуш қура олмай юрган қизлар ҳам бор-ку! Шундай қизлар Обиджон билан турмуш қуриб, бир-бирларининг ўқсиб кўнглиларини кўтаришиб чиройли оила қуриб яшаши мумкин-ку, шундай эмасми?
Дилда асраб юрганим, Ишқ деган бир чўғ бўлди. Ҳаммага кенг бу дунё, Ёрсиз менга тор бўлди...

- деб ёзади Обиджон кенг дунёдан ўз садоқатли севгилисини излар экан. Ҳаётда ўз ўрнини топишга интилаётган Обиджоннинг ўз ёрини топиб, бахтли бўлишини жуда-жуда истар эдик. Бу йигит билан оила қуриш истагида бўлган қизлар учун унинг манзили тахририятда.
Басира тэйёрлади. ТЕЛ: 133-04-50

БИР СЕВГИ ҚИССАСИ

(Охири. Боши 13-бетда)
Фақат ётоққа келгач конвертнинг очдим.
"Ассалому алайкум, Аҳмад ака! Ушбу хатни саломдан қўра видолашувдан бошласам ҳам бўларди...
Лекин, билсангиз, бошингизни баланд кўтариб мағрур тутадиган вақт ҳам етиб келди-чиқар.
Улиб кетиш нима? Кўзингни чирт юмасану "пуф" деб сўнгги нафасни чиқарсан... Бироқ ўз ўлимингни билиб яшаш, ўтган ҳар бир кўнглини минут-минутига санаб яшаш ва булар ҳақида бетиним уйлашининг ўзи қанчалик даҳшат! Лекин мен не ахволда бўлсам-да, сизни уйлаганларим-чи...
Дардимни сизга ошкор этолмадим. Журъатсизлигим учун узр! Энди очик-ойдин гапла-

шишимга рухсат берсангиз. Улим ҳақ экан. Пешона-да. Бу эса ҳаммининг бошида бор. Шунга бундан кўп қайғурманг. Мени бир нарса қувонтиради: мэн бахтлиман, чунки сиздек йигитнинг севгисига муносиб бўлдим, муҳаббатингизга сазовор бўлганимга ва ҳаётимнинг сўнгги кунларида бу шикаста қалбимга Оллоҳ муҳаббатидек улуг неъматни инъом этганига мингдан-миг шукроналар айтиб кетмоқдаман бу фойли дунёдан боқий дунёга. Одамзод дунёга йиғлаб келиб йиғлаб кетади дейишади. Мен шу қисқа умримда оз бўлса-да бахтиёр бўлиб кетяпман. Бу бахтни менга сиз бердингиз.
Ҳаммаси учун сизга раҳмат! Буюёига мен сизга битмас-туганмас бахтли ҳаёт тилайман.

Мен етишмаган орзу-умидларга сиз етишишингизни истайман. Улимидан кўп қайғурманг, Оллоҳнинг иродиси шу экан, фақат бу ишлар энди сизга, сизнинг чинакам бахтли бўлишингизга ёрдам берсин! Ишонаман, сиз албатта бахтли бўласиз!
Дунёда ажойиб қизлар кўп. Кўнглингиз чопган бирортасига бўлсингиз. Сиз ҳар қандай қизни бахтиёр эта оласиз.
Мана шундай бахтиёр кўнларингизда мен бахтиёр Махбубанингизим ҳам ҳар замонда ошқор бўлмасам-да, пинҳона юрагингизнинг бир четига эсга олиб ўтинг. Сўнгги илтимосим, ўша орамиздаги эски гап, лозим кўрсангиз, мен ҳақимда ҳам ёзарсиз... Балки у вақтларга келиб менинг ҳам касалимнинг давоси топилар.
Алвидо! Махбуба- Махбубанингиз!

Бу хатни сақламай йиртиб ташланг!"
Конвертда иккига букланган алоҳида яна бир varaқ ҳам бор эди. Устига "Ёзувчига" деб ёзиб қўйилбди. Унга куйидаги сўзлар илова қилинганди.
"Аҳмад ака!
Қиз боланинг кўнгли қанақалигини биласизми? Билмасангиз билиб қўйинг.
1. Йигит олдида ёноқлари гулгул ёнса, қиз севган бўлади.
2. Сизни кўрганда уялиб ерга қараса, билингки, бу сизга бўлган меҳру муҳаббатидир.
3. Қиз бола ҳеч қачон севдим деб айтмайди...
4. Қўлини ушлаганда тортиб олмадим - бу ҳам муҳаббатдан дарак.
Бундай тартиб билан ёзилган - Махбуба ўз кўнгиЛ сирларининг

ошқор этган сатрлар яна анча давом эттирилган, аммо улар негадир сиёҳли ручкада ўқиб бўлмас қилиб ўчириб ташланган эди.
Бир ҳафта ўтгач касалхонага бориб билдим - Махбубанинг касали саратон экан. Ушанда илк операция бўлганида ва грижасини олдириганда врачлар унга билиб-билмай тиг тегишти қўйишган экан, шундан кейин бу ўсувчи ўсма авж олиб кетибди. Сўнгги чора - операция ҳам ёрдам бермабди...
Эй, бевафо дунё, гоҳида бировга яхшилиқ қилишини билмайди-га ёмонларга юз йил берасан. Менинг шунча йил орзулай-орзулай излаб топганим, ҳали ўн гулудан бир гули очилмаган Махбубада не гуноҳ бор эди? Эй, парвардигор, наҳотки шу гулдек беозор, кўнгли зилолдек тиник қизгининг жони керак бўлиб қолган бўлса Сенга?!
Энди мен нима қиламан?...
Адхам ДАМИН

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар кўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро жамғармаси

Фойдаланилмаган кўлэмалар таҳлил қилинмайди, муаллифларга қайтарилмайди, ёзма жавоб берилмайди.
«Шарк» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонасида чоп этилди.
Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.
Босишга топшириш вақти - 20:00.
Босишга топширилди - 19:00
E-mail: oilavajamiyat@rambler.ru
oilavajamiyat@mail.ru

БОШ МУҲАРРИР: ДИЛБАР САИДОВА
Баш муҳаррир: 134-86-91
Қабулхона: (тел. ва факс) 133-28-20
Баш муҳаррир ўринбосари: 134-25-46
Оила, табриклар, эълонлар: 133-04-50
Бўлимлар: 133-04-35, 134-25-46
Бухгалтерия: 132-07-41
МАНЗИЛИМИЗ:
Тошкент - 700000
Амир Темур кўчаси,
1-тор кўча, 2-уй.
«Олой» бозори ёнида.
Web-site: oilavajamiyat.uz
Газета тахририят компьютер базасида терилди ва саҳифаланди.

ҲОМИЙ: «Матбуот таркатувчи» акциядорлик компанияси
ОБУНА ИНДЕКСИ - 176
Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0169-рақам билан 11.01.07да рўйхатга олинган.
Буюртма Г - 932. Формати А-3, ҳажми 4 табоқ.
Адади - 10965
Саҳифаловчи — **Ш. БАРОҚОВ**
Рассом — **Н. ХОЛМУРОДОВ**
Навбатчи — **Н. ИМОМОВ**
Мусахҳих — **С. САЙДАЛИМОВ**
1 2 3 4 5